

BEGROTING 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting.....	4
Programmabegroting.....	7
Programma Dienstverlening	7
Programma Veiligheid	11
Programma Leefomgeving	14
Programma Sociaal Domein	18
Programma Leren en leven.....	23
Programma Economie.....	26
Overzicht Middelen.....	29
Paragrafen	34
Paragraaf Lokale heffingen	34
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	38
Paragraaf Financiering	47
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	49
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	66
Paragraaf Verbonden partijen	70
Paragraaf Grondbeleid	77
Meerjarenbegroting	81
Bijlage: Provinciaal toezicht.....	98
Bijlagen	104

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2022 en de meerjarenramingen van 2023-2025. De uitgangspunten voor de berekening van de budgetruimte 2022-2024 is de basis voor het opstellen van de begroting 2022. Verder zijn opgenomen in de begroting 2022, alle aangepaste wet- en regelgeving, de door de gemeenteraad genomen besluiten, het samenwerkingsakkoord en het Strategische Kompas. Uitgangspunt is een reëel structureel sluitende begroting waarin de jaren 2022 en 2025 sluitend zijn.

Na de inleiding is een samenvatting opgenomen, hier ziet u in één oogopslag een beeld van het geraamde resultaat en de kerncijfers.

Programmabegroting

- De programma's en de daarin horende producten zijn hetzelfde als tijdens de vorige raadsperiode. Hierdoor is het mogelijk om een vergelijking te maken met voorgaande jaren.
- De kaders waarbinnen het college werkt, zijn de door u vastgestelde visies, beleidsdocumenten, plannen en verordeningen.
- De ontwikkelingen zijn op landelijk, regionaal en lokaal niveau opgenomen.
- De beoogde effecten (Wat willen we als raad bereiken?) en de activiteiten (Wat gaan we daarvoor doen in 2022?) zijn binnen de programma's opgenomen.

Meerjarenraming 2023-2025:

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in de begroting en de meerjarenraming krijgt u meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. In de meerjarenraming 2023-2025 is naast het financiële aspect ook extra aandacht besteed aan de ontwikkelingen die op onze gemeente afkomen en de verwachte consequenties hiervan op ons beleid en onze activiteiten.

Leeswijzer

In de programmabegroting is aangegeven wat de gemeente Kapelle wil bereiken. Het samenwerkingsakkoord is de basis voor het samenstellen van de programma's. Naast het samenwerkingsakkoord zijn alle belangrijke activiteiten opgenomen.

De begroting bestaat uit vier hoofdstukken:

- Programmabegroting
- Paragrafen
- De financiële begroting
- Meerjarenraming

Naast bovengenoemde hoofdstukken zijn er enkele bijlagen opgenomen in de programmabegroting

Indicatoren

De indicatoren zijn wettelijk voorgeschreven en zijn terug te vinden op waarstaatjegemeente.nl. Er is niet altijd een verband met de opgenomen activiteiten binnen de programma's. Wanneer indicatoren niet actueel zijn, is dit aanvullende vermeld.

Alle bedragen zijn in duizendtallen, of anders weergegeven.

Samenvatting

Voor u ligt de begroting 2022 die meerjarig structureel en reëel sluit. Een gecomprimeerd overzicht van de begrotingssaldi over de verschillende jaren kan als volgt worden gepresenteerd:

Structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-1.167	-204	-86	226
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.595	603	566	550
Begrotingssaldo na bestemming	-427	-399	-481	-776
Waarvan incidentele baten en lasten	-231	-80	-68	-
Structureel begrotingssaldo	-659	-479	-549	-776

Bedragen met een – teken zijn positief.

Het begrotingssaldo loopt de komende jaren in positieve zin op. Voor de invoering van de omgevingwet, de duurzaamheidsagenda en het uitvoeren van de rechtmatigheidsverantwoording door het college zijn budgetten gereserveerd. Daarnaast zijn enkele taakstellingen opgenomen. Deze taakstellingen vertalen we naar risico's in de weerstandsparagraaf. Zo behouden we als gemeente Kapelle een gezonde begroting voor nu en in de toekomst.

Begroting 2022	Lasten	Baten	Saldo
Dienstverlening	1.391	0	1.391
Veiligheid	878	0	878
Leefomgeving	7.841	-2.339	5.502
Sociaal Domein	10.937	-1.552	9.386
Leren en leven	4.016	-516	3.501
Economie	4.908	-4.339	569
Subtotaal programma's	29.971	-8.745	21.226
Middelen	658	-25.579	-24.922
Overhead	5.192	-531	4.661
Vennootschapsbelasting	202	0	202
Totaal	36.023	-34.855	1.167
Mutatie reserves	0	-1.595	-1.595
Geraamd resultaat	36.023	-36.450	-427
Saldo incidentele baten en lasten	1.250	-1.019	231
Structureel resultaat			-659

De begroting 2022 sluit structureel en reëel met een overschot van € 659.000. In onze lasten zitten incidentele lasten voor een bedrag van € 231.000. In de bijlage incidentele lasten en baten geven wij een toelichting

Duurzaamheid

In de begroting is de duurzaamheidsagenda opgenomen. Hierbij maken we gebruik van diverse bouwstenen, om te voldoen aan de lokale en regionale visie voor duurzaamheid, energietransitie en klimaatadaptie. Hierin is de visie van Kapelle opgenomen. Zo voldoen we aan de landelijke en regionale afspraken over duurzaamheid.

Omgevingswet

Aan de hand van het vastgestelde programmaplan implementeren we de omgevingswet. Wij bereiden ons verder voor op de wettelijke taken en op het werken met de omgevingswet. Verder maken we een start met het opstellen van een omgevingsvisie.

Sociaal domein

De zorgkosten staan blijvend onder druk, niet alleen binnen de jeugdhulp maar ook binnen de WMO zien we stijgende lasten. Voor de jeugdhulp zijn extra middelen ter beschikking gesteld. Los van deze middelen blijven we kijken hoe we de zorg toekomst bestendig kunnen maken en buigen lasten om waar mogelijk. We actualiseren het actieplan jeugd voor nu en in de toekomst. Binnen de WMO zien we door het invoeren van het abonnementstarief een aanzuigende werking. Deze aanzuigende werking en teruggelopen inkomsten door het invoeren van het abonnementstarief kunnen we als gemeente niet dragen. Hiervoor dienen oplossingen en handvaten gezocht te worden om tot oplossingen te komen.

Daarnaast blijven we zoeken naar mogelijkheden om binnen het sociaal domein lasten om te buigen. We blijven investeren in preventie zodat de lasten aan de achterkant (zorg) worden teruggedrongen. Het terugdringen van de kosten is opgenomen als een taakstelling van 2022 en loopt op tot € 100.000 in 2024.

Masterplan Wemeldinge

Het Masterplan Wemeldinge beschouwen wij als een richtinggevend koersdocument. Wij stellen in overleg met de ondernemers en inwoners de uitvoeringsagenda Masterplan Wemeldinge op en stellen deze vast.

In de begroting maken wij ruimte om uitvoering te geven aan deze plannen.

Bedrijfsvoering

De samenleving verandert. Maatschappelijke opgaven en de omgeving waarin wij werken worden complexer, taken van het Rijk worden vaker overgedragen, ontwikkelingen gaan sneller, de digitalisering krijgt steeds meer invloed op onze werkwijze, enz. Dat vraagt om een andere rol van de gemeentelijke organisatie. Daarom brengen wij de basis op orde en geven ruimte voor een trainee om kennis te maken met onze gemeentelijke organisatie. Deze trainee zal op diverse beleidsterreinen integraal worden ingezet.

Risico's en weerstandsvermogen

Door aannames in onze begroting ontstaan risico's, deze nemen we op in onze risicoparagraaf. De belangrijkste risico's komen voor in het sociaal domein. Ondanks onze risico's blijft ons weerstandsvermogen uitstekend.

Belastingen

De belastingopbrengsten zijn reëel geraamd, de tarieven zijn in concept klaar. Echter door ontwikkelingen op de woningmarkt en stijgende inflatie zijn de tarieven niet zeker. In de raadsvergadering van december stelt de raad deze vast.

Meerjarenperspectief

Door ontwikkelingen in de algemene uitkering ontstaat lucht om ambities en ontwikkelingen uit te voeren. Naast deze ambities en ontwikkelingen blijft voldoende middelen over om de toekomstige raad ruimte te geven voor eigen inbreng.

Daarnaast zijn we bezig met het kijken naar heroverwegingsmogelijkheden. Mede door de ontwikkelingen binnen de herijking van het gemeentefonds halveren we de taakstelling tot € 100.000 vanaf 2023 e.v. De uitvoering van deze heroverwegingsoperatie pakt de raad verder op in 2022.

Programmabegroting

Programma Dienstverlening

Samenvatting

Het programma Dienstverlening gaat over de volgende onderwerpen: bestuur, dienstverlening, communicatie en bedrijfsvoering. Belangrijke onderwerpen de komende jaren zijn het vertalen van het Strategisch Kompas in inhoudelijke plannen, burger- en overheidsparticipatie, de samenwerking met onze buurgemeenten en maatschappelijke partners, een professionaliseringsslag op het gebied van communicatie en het door ontwikkelen van onze digitale dienstverlening.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- Ontwikkelingen en vraagstukken over het klimaat, toekomstbestendig wonen, de regionale economie en burger- en overheidsparticipatie vragen om een visie op de lange termijn.
- Vanuit de op te stellen omgevingsvisie zijn gemeenten verplicht om burgerparticipatie een plek te geven binnen de bedrijfsvoering.
- De ontwikkeling van nieuwe technologie blijft van invloed op de werkwijze van de gemeente. De mogelijkheden hiervan voor onze dienstverlening, moeten we verkennen, benutten en uitvoeren. Uiteraard met oog voor de niet digitaal vaardige burgers.
- Snel kunnen inspelen op digitale trends en ontwikkelingen. Datagedreven werken en daarbij goed zorgen voor de bescherming van de gecreëerde digitale data en de privacy.

Regionaal:

- Als we bestuurlijk zelfstandig willen blijven, moeten we regionaal samenwerken.

1. Plaats Kapelle nu, en koers naar de toekomst.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) We zien het als gezamenlijk doel om Kapelle als zelfstandige gemeente te laten bestaan.	Om bestuurlijk zelfstandig te kunnen blijven is samenwerking op regionale schaal nodig.	• We werken op strategisch niveau samen met de Bevelandse gemeenten en onze maatschappelijke partners in het Bestuurlijk Platform de Bevelanden. We ontwikkelen samen een strategische agenda ter bevordering van de brede welvaart in regio de Bevelanden. • We zetten in op het robuuster maken van de huidige GR Samenwerking de Bevelanden. Dit doen we door het opvolgen van

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
		aanbevelingen en adviezen uit het extern onderzoek naar de governance van deze GR.
b) Strategische en praktische visie	Onze gemeente wordt gekenschetst als een doegemeente. Een heldere, strategische visie is noodzakelijk om het strategisch vermogen te versterken.	• We zetten de samenwerking met de Zeeuwse overheden in het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) structureel voort. • We toetsen de ambities van het Strategisch Kompas in inhoudelijke plannen als bijvoorbeeld de te ontwikkelen omgevingsvisie en de duurzaamheidsagenda.

2. Gemeentebestuur en bestuurlijke samenwerking.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Intern gemeente -B&W en gemeenteraad -Ambtelijke organisatie	Wij zien het als gezamenlijk doel om Kapelle als zelfstandige gemeente te laten bestaan met inbegrip van alle goede zaken die Kapelle tot een aantrekkelijke gemeente maken. Samenwerking op regionale schaal is inherent aan de wens tot behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. In onze gemeente wordt dat breed onderkend.	• We ondersteunen uw raad in het ontwikkelen van een raadsambitiedocument zoals bedoeld in de motie verbonden partijen (juli 2021).
- Integriteit	Integriteit vraagt consequent gedrag, transparantie en openheid. Wij onderschrijven dit beleid en houden hier in de komende periode aan vast.	• We geven uitvoering aan het vastgestelde integriteitsbeleid.
b) Gemeente en organisaties binnen Kapelle, we maken werk van burger- en overheidsparticipatie	We willen de komende vier jaar werk maken van burger- en overheidsparticipatie. Hiervoor wordt een kader opgesteld. Daarna kijken we in welke vorm daar een aparte financiële voorziening of participatiefonds aan gekoppeld kan worden.	• We stellen beleid op rondom burger- en overheidsparticipatie. We maken daarbij gebruik van de ervaringen uit trajecten als het Masterplan Wemeldinge en de Dorpsvisie Schore en de aanbevelingen uit het Rekenkamerrapport "Kapelle maakt werk van participatie". • Het college bezoekt de vier kernen. Het doel hiervan is om inwoners uit te nodigen en te motiveren met goede ideeën en initiatieven te komen. Tegelijkertijd geeft dit ruimte voor de gemeenteraad om zich te bezinnen op haar

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
c) Dienstverlening en digitalisering	We willen verder invulling geven aan de ambities: maximaal dienstverlenend en voortdurend vernieuwd zonder experimenteel te zijn.	rol. Gezamenlijk reflecteren we op de aanpak. We leren door te doen. • We stellen een digitale agenda op met als speerpunt innovatie en datagedreven sturing. • We actualiseren de Nota Dienstverlening. 2017-2020. • We onderzoeken en ontwerpen dienstverlening in relatie tot de Omgevingswet. • We implementeren geactualiseerde servicenormen.
d) Communicatie	Communicatie als verbindende factor tussen het bestuur, ambtenaren, inwoners en partners.	• We geven uitvoering aan de communicatienota. Hierbij zetten we in op een professionaliseringsslag. Denk hierbij aan heldere taal en de verbinding met participatie.
e) Verkiezingen en nieuwe raad		• We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen.

Wat mag het kosten?

Dienstverlening	2021	2022	Verschil
Bestuur	940	997	58
Dienstverlening	459	393	-66
Bedrijfsvoering	0	0	0
Lasten	1.399	1.391	-9
Mutatie reserves	-64	-21	43
Baten	-64	-21	43
Totaal	1.336	1.370	34

Relevante beleidsdocumenten

- Nota Dienstverlening 2017 - 2020
- Communicatienota 2017 - 2020
- Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen gemeente Kapelle 2014
- Verordening commissie bezwaarschriften
- Klachtenregeling gemeente Kapelle 2012
- Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning
- Nota verbonden partijen 2017
- Integriteitsbeleid
- Strategisch Kompas 2019-2030

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	2022	Eenheid	Bron
Formatie	4,8	4,9	5,5	5,7	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezetting	4,7	4,8	5,3	5,4	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 301	€ 301	€ 330	€ 362	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	19 %	19 %	16 %	19 %	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	14 %	13 %	12 %	15 %	% van totale lasten	Eigen begroting

Omschrijving:

- Formatie: de toegestane formatie van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar 2022.
- Bezetting: de werkelijk aanwezige aantal medewerkers voor het begrotingsjaar 2022. Peildatum medio juli 2021.
- Apparaatkosten: Betreffen alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. Stijging komt voornamelijk door incidentele lasten zoals thuiswerken, nieuwe flexibele werkplekken en overige incidentele projecten.
- Externe inhuur: Het inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. De stijging heeft te maken met diverse projecten: Rechtmatigheid, Masterplan, Omgevingswet en de incidentele inhuur van een Beleidsondersteuner sociaal domein.

Programma Veiligheid

Samenvatting

Het programma Veiligheid gaat over de onderwerpen: openbare orde en veiligheid, criminaliteit, crisisbestrijding en handhaving. In het samenwerkingsakkoord ligt de focus voor dit programma op het borgen en verder verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente. Dit doen we door in te zetten op de prioriteiten; Jeugd(overlast), Verkeer(s)veiligheid en Samenwerking Zorg en Veiligheid. Komend jaar wordt gewerkt aan nieuw veiligheidsbeleid voor de Oosterscheldebekken.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- De burgemeester krijgt steeds meer bevoegdheden in het kader van de bestrijding van openbare orde en veiligheid en (woon)overlast.

Regionaal:

- Samenwerking en afstemming in het Oosterscheldebekken wordt steeds belangrijker vanwege de gezamenlijke (beperkte) politiecapaciteit en de verdeling hiervan. Vandaar dat gewerkt gaat worden aan veiligheidsbeleid voor het Oosterscheldebekken.

Lokaal:

- Geven we uitvoering aan het Integraal veiligheidsbeleid en stelt uw raad in 2022 nieuw beleid vast.
- Het werken aan een goede informatiepositie wordt steeds belangrijker op verschillende terreinen zoals ondermijning en jeugdoverlast.

1. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	• We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2019 – 2022. In 2022 stellen we gezamenlijk met onze partners nieuw veiligheidsbeleid op voor het Oosterscheldebekken. Deze leggen we eind 2022 aan uw raad voor.
b) Samenwerking politie en gemeenten	De samenwerking met de politie willen we verder intensiveren. We zijn samen verantwoordelijk voor het tegengaan van overlast.	• We trekken in handhaving samen op. Daar waar nodig zetten we extra capaciteit in, in de vorm van boa's of beveiligers. • De politie controleert in afstemming met de burgemeester steekproefsgewijs en gericht op diverse 30 km wegen op snelheid. Waar nodig handhaven we.
c) Jeugdoverlast	Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast.	• Jeugd- en jongerenwerk is er mede op gericht dat jongeren minder overlast veroorzaken. Dit doen we door jongeren te leren kennen, te

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
		weten wat er speelt en wat de behoeften zijn. Deze informatiepositie vraagt om blijvende aandacht.

Wat mag het kosten?

Veiligheid	2021	2022	Verschil
Crisisbestrijding	797	792	-6
Handhaving	1	11	10
Openbare orde en veiligheid	70	75	5
Lasten	869	878	9
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	0	0	0
Totaal	869	878	9

Relevante beleidsdocumenten

- Integraal veiligheidsbeleid 2019 – 2022 gemeente Kapelle
- Regionaal beleidsplan 2018 – 2021 Zeeland – West-Brabant
- Algemene plaatselijke verordening gemeente Kapelle
- Bibob-beleid gemeente Kapelle 2012
- Beleidsnota artikel 13b Opiumwet
- Beleidsregels Wet aanpak woonoverlast Kapelle

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2018	2019	2020	Eenheid	Bron
Verwijzingen Halt	16	20	29	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	0,8	0,8	*	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen
Geweldsmisdrijven	2,0	3,1	2,0	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit
Diefstallen uit woning	1,6	0,8	*	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Diefstallen
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	4,3	5,1	4,7	Aantal per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit

Omschrijving

- Verwijzingen Halt. Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
- Geweldsmisdrijven. Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeeld van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte). Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

De omschrijvingen en gegevens zijn verkregen via het dataplatform Waarstaatjegemeente. De beschikbare omschrijvingen en de meest recente data zijn overgenomen. Als er door de bronhouder geen relevante gegevens kunnen worden verstrekt is in de tabel met een * aangegeven dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Programma Leefomgeving

Samenvatting

Het programma leefomgeving beslaat het brede spectrum van klimaatadaptatie en energietransitie tot de Omgevingswet. Leefomgeving draagt zorg voor een veilige inrichting van de openbare ruimte door projecten op het gebied van openbaar groen, weg- en rioolreconstructies voor te bereiden en uit te voeren. Binnen het programma beoordelen we aanvragen voor evenementen en beoordelen en toetsen we initiatieven van inwoners en bedrijven op haalbaarheid. Hierbij zoeken we samen met initiatiefnemers en belanghebbenden naar mogelijkheden.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- Klimaatakkoord
- Nationaal Deltaprogramma; onderdeel ruimtelijke adaptie, klimaatadaptie
- Invoering Omgevingswet
- Circulaire economie
- Green Deal Duurzaam GWW
- Green Deal sportvelden
- Nationale Bijenstrategie

Regionaal:

- Uitvoeringsplan Regionale Energie Strategie (RES) 1.0
- Transitievisie warmte

1. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	• We implementeren de Omgevingswet aan de hand van het vastgestelde programmaplan. We bereiden ons verder voor op de wettelijke taken en op het werken met de Omgevingswet. Ook gaan we aan de slag met het opstellen van een omgevingsvisie.
b) Een veilige, aantrekkelijke, rustige en groene woonomgeving met goede infrastructuur	We geven uitvoering aan het rioleringsplan 2022-2025	• Na evaluatie van het huidige plan starten we het proces op voor de realisatie van een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan incl. kostendekking.
c) Veilige, aantrekkelijke,	We houden ons aan het uitvoeringsplan van het wegenplan (verkeer)	• We werken verkeerskundige aanpassingen uit. Het gaat dan om de Stationsstraat

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
rustige, groene woonomgeving met goede infrastructuur		Kapelle, de Klinker Biezeling en de Boulevard in Wemeldinge • In afstemming met de politie continueren we de controle en handhaving.
d) Veilige, aantrekkelijke, rustige, groene woonomgeving met goede infrastructuur	We houden begraafplaatsen in stand, in overeenstemming met de huidige wetgeving.	• We starten de voorbereiding op voor een nieuw beleidsplan begraafplaatsen incl. kostendekking en verordening

2. Duurzaamheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Klimaatbestendig inrichten openbare ruimte	We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in zodat rekening gehouden wordt met hittestress, droogte en wateroverlast. Ook versterken we de natuur en vergroten de biodiversiteit.	• We stellen een uitvoeringsplan voor een klimaatbestendige leefomgeving op. • We geven uitvoering aan het Deltaprogramma en de Zeeuwse Klimaat Adaptatie Strategie (KASZ). • We nemen deel aan de Zuidwestelijke Delta. • We stimuleren inwoners en ondernemers om particulier terrein klimaatbestendig in te richten. • We stimuleren de biodiversiteit in samenhang met de groenstructuurvisie.
b) De gemeente is in 2045 een CO2-neutrale gemeente.	Op basis van de CO2-footprint en de duurzaamheidsagenda wordt gewerkt aan een pakket maatregelen voor de energietransitie en gehele gebouwde omgeving, zoals verduurzaming bebouwing, klimaatadaptatie en circulaire economie.	• We stimuleren het project zon op (bedrijfs-)dak door middel van een campagne. • We stimuleren lokale energie-initiatieven en beoordelen energieprojecten. • We ronden de bouwsteen mobiliteit af en stellen het uitvoeringsplan op. • We stimuleren openbare laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen. • We ronden de bouwsteen afval en grondstoffen af en stellen het uitvoeringsplan op. • We ontwikkelen het project “afval scheiden loont” door. • We continueren het diftar-systeem in combinatie met bronscheiding.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
		• Wij continueren het toepassen van gedifferentieerde variabele tarieven voor restafval. • We ronden de bouwsteen 'verduurzamen eigen organisatie' af en stellen het uitvoeringsplan op. • We geven invulling aan de inkoopdoelstelling Greendeal Duurzaam GWW. • We geven uitvoering aan verduurzaming van eigen gebouwen. • Wij gaan over (voor zover wij dat al niet deden) tot Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). • Wij stimuleren en faciliteren inwoners en ondernemers om hun vastgoed te verduurzamen. • Wij blijven het Duurzaam Bouwloket en Energiek Zeeland onder de aandacht brengen.
c) Het aardgasvrij zijn van de gemeente.	Het verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.	• We geven uitvoering aan de nog vast te stellen transitievisie warmte.

Wat mag het kosten?

Leefomgeving	2021	2022	Vershil
Openbare ruimte	4.443	4.680	237
Milieu	1.493	1.511	18
Volkshuisvesting	255	260	5
Planvorming RO	174	134	-40
Omgevingvergunning	1.506	1.256	-250
Lasten	7.871	7.841	-30
Openbare ruimte	-235	-477	-241
Milieu	-102	-1.596	-1.495
Volkshuisvesting	-286	-251	35
Planvorming RO	-15	-15	0
Mutatie reserves	-344	-149	195
Baten	-982	-2.488	-1.506
Totaal	6.889	5.353	-1.536

Relevante beleidsdocumenten

- Structuurvisie 2012-2023
- Bouwsteen Warmte in de gebouwde omgeving
- Bouwsteen Elektriciteit
- Bouwsteen Natuur en Biodiversiteit

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2018	2019	2020	Eenheid	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	126	121	*	kg/inwoner	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Hernieuwbare elektriciteit	36,8	*	*	%	RDW - Klimaatmonitor
Nieuw gebouwde woningen	6,4	9,7	*	Aantal per 1.000 woningen	ABF Research - Systeem woningvoorraad (Syswov)

Omschrijving

- Omvang huishoudelijk restafval. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
- Hernieuwbare elektriciteit, betreft percentage hernieuwbare elektriciteit totaal.
- Nieuw gebouwde woningen. Het aantal nieuwbouwwoningen.

De omschrijvingen en gegevens zijn verkregen via het dataplatform Waarstaatjegemeente. De beschikbare omschrijvingen en de meest recente data zijn overgenomen. Als er door de bronhouder geen relevante gegevens kunnen worden verstrekt is in de tabel met een * aangegeven dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Programma Sociaal Domein

Samenvatting

Het programma Sociaal Domein gaat over ondersteuning aan kwetsbare inwoners zodat iedereen kan (blijven) meedoen. Voor Jeugdhulp en Wmo gaat de aandacht uit naar het verbinden van het lokale preventieaanbod met hulp en ondersteuning. Andere prioriteiten zijn de invoering van de Wet inburgering, het werken aan een gezonde leefomgeving en eenzaamheidsbestrijding.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- In 2022 wordt de nieuwe Wet inburgering ingevoerd. Dit houdt onder andere in dat gemeenten de regie krijgen over inburgering, in plaats van inburgeraars zelf. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment goed begeleid zodat zij zo snel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Het liefst via betaald werk. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het welzijn van al hun burgers en hebben concrete taken op het gebied van welzijn, werk, inkomen en gezondheid. De Wet inburgering moet hierbij aansluiten zodat gemeenten integraal en op maat kunnen werken.

Regionaal:

- Er komt een provinciaal Beleids- en kwaliteitskader Gezinshuizen.
- De bestuurlijke fusie van JB west en Intervence heeft financiële consequenties. In de komende vijf jaar moeten de Zeeuwse gemeenten een omzetgarantie bieden tot €7 miljoen per jaar. Door een afgesproken risico-opslag van 2% liggen de tarieven hoger dan de huidige Zeeuwse prijzen. Omdat wij binnen de aanbestedingsregels niet met verschillende tarieven voor dezelfde werkzaamheden mogen werken, betekent dit dat wij ook voor de overige in Zeeland werkende Gecertificeerde Instellingen onze tarieven moeten verhogen.

Lokaal:

- De landelijke vraag naar (tijdelijke) opvang van asielzoekers en huisvesting van statushouders stijgt. Als gemeente Kapelle leveren wij hier een passend aandeel in. Het huisvesten van extra statushouders brengt kosten met zich mee op het gebied van maatschappelijke begeleiding, inburgering, uitvoering en bijstandsuitkeringen. Uiteraard gelden de afspraken die in eerdere vergaderingen met uw raad zijn gemaakt over de mate van huisvesting van statushouders en de consequenties daarvan voor het aanbod van sociale huurwoningen voor de huidige inwoners van onze gemeente.

1. Jeugdhulp

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Versterken lokaal netwerk	Inwoners met (hulp)vragen kunnen een beroep doen op een netwerk dat ze snel en adequaat helpt. Laagdrempelige, voorliggende voorzieningen en initiatieven worden daardoor beter benut.	• We scherpen het actieplan jeugd aan. Hierbij hebben we onder andere aandacht voor het indicatie-proces CJG en het monitoren van cijfers en trends. • We ontwikkelen het Kapels netwerk door, onder andere op samenwerking en vroegsignalering. • We onderzoeken de haalbaarheid en een passende vorm voor een gezamenlijke lokale toegang. • We stemmen het preventieaanbod jeugd af op lokale signalen. • We ontwikkelen een preventief aanbod voor jeugd(hulp).

2. Wmo

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Versterken lokaal netwerk voor welzijn en ondersteuning van inwoners	Inwoners met (hulp)vragen kunnen een beroep doen op een netwerk dat ze snel en adequaat helpt. Laagdrempelige, voorliggende voorzieningen en initiatieven worden daardoor beter benut.	• Bij hulpvragen kijken we eerst op welke manier een voorliggende voorziening ondersteuning kan bieden. Als dat niet passend is gaan we pas indiceren voor Wmo-hulp. • We ontwikkelen het Kapels netwerk door, onder andere op samenwerking en vroegsignalering. • We onderzoeken de haalbaarheid en een passende vorm voor een gezamenlijke lokale toegang. • We stemmen het preventieaanbod af op de lokale behoefte. • We ontwikkelen een preventief voorliggend aanbod ter ondersteuning van inwoners met een hulpvraag.

3. Werk, Inkomen en Inburgering

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Versterken lokaal netwerk voor welzijn en ondersteuning van inwoners	Inwoners met (hulp)vragen kunnen een beroep doen op een netwerk dat ze snel en adequaat helpt. Laagdrempelige, voorliggende voorzieningen en initiatieven worden daardoor beter benut.	• We onderzoeken welke onderdelen vanuit het stelsel van Werk en Inkomen onder lokale regie kunnen vallen. We onderzoeken welke bovenlokale regie nodig is. • We onderzoeken de haalbaarheid en een passende vorm voor een lokale toegang.
b) Armoede en schulden (waaronder armoede onder kinderen)	Inwoners die in armoede leven of schulden hebben, doen ondanks beperkte financiële middelen toch mee in de samenleving.	• We geven uitvoering aan de Kadernota Armoede en Schulden 2021-2024 en specifiek aan armoede onder kinderen.
c) Werk, inkomen en (arbeids)participatie	Inwoners met een bijstandsuitkering helpen we aan het werk. We vullen het inkomen aan als inwoners niet (geheel) het minimumloon kunnen verdienen.	• Wij willen dat onze inwoners meedoen in de samenleving, bij voorkeur in een duurzame betaalde baan.
d) Wet Inburgering	Huidige en toekomstige statushouders zijn ingeburgerd.	• We implementeren de nieuwe Wet Inburgering.

4. Gezondheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Gezonde leefstijl	Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl.	• We geven uitvoering aan de ambities uit het Lokaal Preventie Akkoord; Kapelle rookvrij, minder zwaar en overmatig alcohol- en drugsgebruik, gezond gewicht en gezonde leefomgeving
b) Eenzaamheid	We willen eenzaamheid terugdringen d.m.v. gerichte interventies.	• Het team welzijn voert het beleid- en actieplan uit.

5. Andere onderwerpen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Artikel 1. Grondwet	De gelijke rechten en participatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele personen en transgenders worden gegarandeerd in alle delen van de samenleving.	• We geven uitvoering aan het beleid- en actieplan om de acceptatie te vergroten.

Wat mag het kosten?

Sociaal Domein	2021	2022	Verschil
Werk	1.704	2.044	340
Inkomen	407	453	46
WMO 2015	1.389	1.478	89
WMO 2007	1.523	1.567	43
WMO lokaal	1.066	1.010	-57
Jeugdzorg	3.400	3.717	317
Gezondheidszorg	664	669	6
Lasten	10.153	10.937	785
Werk	-1.298	-1.302	-4
WMO 2007	-100	-250	-150
Mutatie reserves	-8	0	8
Baten	-1.406	-1.552	-146
Totaal	8.747	9.386	639

Relevante beleidsdocumenten

- Kadernota sociaal domein Oosterschelderegio 2019-2022
- Lokaal plan sociaal domein gemeente Kapelle 2019-2022
- Kadernota preventiebeleid Sociaal Domein gemeente Kapelle 2017
- Verordening jeugdhulp gemeente Kapelle 2021
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Kapelle 2021
- Regiovisie voor de opgaven ter voorbereiding op de toekomstige inrichting van Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Veilige Opvang in Zeeland
- Kadernota Armoede en schulden 2021-2024
- Beleidsplan schulddienstverlening 2020
- Handhavings- en afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Kapelle 2019
- Verordening cliëntenparticipatie 2015
- Verordening declaratiefonds 2020
- Verordening individuele inkomenstoeslag 2015
- Verordening individuele studietoelage 2015
- Verordening Re-integratie en Tegenprestatie gemeente Kapelle 2017
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening 2021
- Regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio 2022-2025

- Lokaal Preventie Akkoord Gemeente Kapelle 2021
- Beleid- en actieplan Eenzaamheid
- Beleid- en actieplan LHBTI 2020-2024

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2018	2019	2020	Eenheid	Bron
Banen	556,2	548,9	553,9	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	CBS Bevolkingsstatistiek
Jongeren met een delict voor de rechter	-	1	*	% 12 t/m 21 jarigen	CBS Jeugd
Kinderen in uitkeringsgezin	3	4	*	% kinderen tot 18 jaar	CBS Jeugd
Netto arbeidsparticipatie	71,8	71,9	71,6	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS - Arbeidsdeelname
Werkloze jongeren	1	-	*	% 16 t/m 22 jarigen	CBS Jeugd
Personen met een bijstandsuitkering	132,1	120,9	171,1	Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	203,8	178,1	141,3	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS - Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp	11,3	11,4	11,9	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	0,9	1,0	0,9	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	0	0	0	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS Jeugd
Clënten met maatwerkarrangement Wmo	660	680	730	Aantal per 10.000 inwoners	CBS Monitor Soc. Domein

Omschrijving

- Banen. Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- Jongeren met een delict voor de rechter. Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
- Kinderen in uitkeringsgezin. Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt.
- Netto arbeidsparticipatie. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van van de (potentiële) beroepsbevolking.
- Werkloze jongeren. Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
- Personen met een bijstandsuitkering. Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgde, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
- Lopende re-integratievoorzieningen. Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- Jongeren met jeugdhulp. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2104). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

- Jongeren met jeugdbescherming. Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt al seen gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst.
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO. Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

De omschrijvingen en gegevens zijn verkregen via het dataplatform Waarstaatjegemeente. De beschikbare omschrijvingen en de meest recente data zijn overgenomen. Als er door de bronhouder geen relevante gegevens kunnen worden verstrekt is in de tabel met een * aangegeven dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Programma Leren en leven

Samenvatting

Het programma Leren en Leven gaat over de volgende onderwerpen: Sport en Spel, Onderwijs en Cultuur. Belangrijke speerpunten voor dit programma zijn de huidige bouw van sportcentrum 'de Bloesem', het ontwikkelen van de vrijkomende ruimte hieromheen voor sporten in de vrije ruimte en passende huisvesting voor de basisscholen in Wemeldinge en de Juliana van Stolbergsschool in Kapelle.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- In het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst besloot het kabinet om een sportakkoord te sluiten met de sportverenigingen, bedrijfsleven, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Doel van het Sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken. Zes doelen staan de komende jaren centraal: inclusief sporten en bewegen, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport- en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig bewegen en topsport die inspireert.

Regionaal:

- De Samuël- en Eben Haëzerschool hebben een regionale functie en kennen, ondanks de demografische ontwikkelingen en Passend onderwijs, toch een behoorlijke groei. Gezien de regionale functie steken wij in op een regionale aanpak samen met de ons omringende gemeenten.
- Het leerlingenvervoer kent een kostenstijging welke ook in 2021 door zal lopen. Dit heeft onder andere te maken met het faillissement van de vervoerder in onze regio. De uitkomsten van een nieuwe aanbesteding zijn op dit moment niet te voorspellen.

Lokaal:

- De scholen in de kern Kapelle kennen ondanks eerdere prognoses een behoorlijke groei.

1. Sport en spel

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Bewegen	• We willen sporten en bewegen mogelijk maken voor inwoners van alle leeftijden.	• We houden de sportaccommodaties op hoog niveau. • We dienen een aanvraag in bij het Rijk voor uitvoeringsbudget voor het Sportakkoord voor 2022. We blijven de motorische ontwikkeling van kinderen op de basisscholen meten zodat we activiteiten, interventies en gymlessen kunnen richten op behoeften en achterstanden. Daarnaast wordt er een Wemeldingse beweegroute ontwikkeld en worden er andere ambities uit het Kapels Sportakkoord gerealiseerd.
b) Sportcentrum	We bouwen een nieuw sportcentrum.	• De bouw is gestart. Sportcentrum 'de Bloesem' wordt voor de zomer van 2022 in gebruik genomen. • We ontwikkelen de vrijkomende ruimte voor sporten in de openbare ruimte.

2. Onderwijs

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
Onderwijshuisvesting	• Een bouwplan voor het integraal kindcentrum Wemeldinge. • Een bouwplan voor de vernieuwbouw van de Juliana van Stolbergsschool.	• We bereiden nieuwbouw voor de scholen in Wemeldinge voor. • We bereiden gezamenlijk met de Juliana van Stolbergsschool het proces voor.

3. Cultuur

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
Cultuur	Een divers aanbod van culturele voorzieningen.	• We vragen de Cultuurraad om ook te kijken naar culturele activiteiten voor jongeren.

Wat mag het kosten?

Leren en leven	2021	2022	Verschil
Onderwijs	1.819	1.652	-167
Cultuur	619	619	-1
Sport en Spel	906	1.424	518
Welzijnsactiviteiten	188	321	133
Lasten	3.533	4.016	483
Onderwijs	-328	-328	0
Cultuur	-4	-4	0
Sport en Spel	-159	-159	0
Welzijnsactiviteiten	-26	-26	0
Mutatie reserves	-333	-798	-465
Baten	-848	-1.313	-465
Totaal	2.685	2.703	18

Relevante beleidsdocumenten

- Nota Sport, spel en bewegen 2013-2028
- Kapels sport akkoord
- Subsidieverordening gemeente Kapelle 2017
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Integraal huisvestingsplan Onderwijs
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Kapelle 2016
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Kapelle 2016
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs 2016
- Subsidieverordening peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie
- Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang 2020

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2018	2019	2020	Eenheid	Bron
Absoluut verzuim	0	0	*	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	45	62	*	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	1,4	1,0	1,1	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO/Ingrado
Niet-Sporters	*	*	*	%	Gezondheidsmonitor

Omschrijving

- Absoluut verzuim. Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2019' staat voor scholjaar '2018/2019'.
- Relatief verzuim. Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de les/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2019' staat voor scholjaar '2018/2019'.
- Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers). Het percentage van het total aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
- Niet-Sporters. Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet aan sport doet. Elke vier jaar organiseren de GGD'en in samenwerking met het RIVM en het CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Deze bestaat uit een landelijke vragenlijst. Iedere GGD kan deze basisvragenlijst aanvullen met extra vragen, afgestemd met de eigen regio en de eigen gemeenten. De laatste beschikbare informatie dateert uit 2016 en is voor Kapelle 53,6%.

De omschrijvingen en gegevens zijn verkregen via het dataplatform Waarstaatjegemeente. De beschikbare omschrijvingen en de meest recente data zijn overgenomen. Als er door de bronhouder geen relevante gegevens kunnen worden verstrekt is in de tabel met een * aangegeven dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Programma Economie

Samenvatting

Het programma Economie gaat over de volgende onderwerpen: maatschappelijke accommodaties en dorpshuizen, economische bedrijvigheid, grondexploitatie en toerisme en recreatie. Belangrijke punten uit het samenwerkingsakkoord zijn voor dit programma de toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge, de uitgifte van bedrijfsgrond, de huisvesting van arbeidsmigranten en het kernenbeleid.

Ontwikkelingen

De stikstofproblematiek en de Coronacrisis zijn sterk van invloed op de economie. Zonder dat de effecten en de duur daarvan goed te voorspellen zijn, kan gesteld worden dat de komende jaren in het teken zullen staan van economisch herstel. Gelijktijdig staat het bedrijfsleven voor de opgave om de transitie naar duurzaamheid te maken. Deze ontwikkelingen vormen niet alleen een uitdaging voor de bestaande bedrijven, maar bieden ook kansen voor innovatieve en vernieuwende ondernemers. Ook het compensatiepakket 'Wind in de Zeilen' is voor Zeeland een grote kans om de Zeeuwse economie duurzaam te versterken. Binnen de regio De Bevelanden streven wij naar een structurele samenwerking op strategisch niveau met de overige gemeenten, het bedrijfsleven en het onderwijs.

1. Toerisme

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Toeristische aantrekkelijkheid	Toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge versterken, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de inwoners.	• We beschouwen het Integraal Masterplan Wemeldinge als richtinggevend koersdocument. • We geven uitvoering aan de uitvoeringsagenda 2021-2022. • We stellen samen met inwoners en ondernemers de uitvoeringsagenda 2023 op. • We participeren in de Regiodeal Zeeuws-Vlaanderen. We wisselen kennis en ervaringen uit met collega-gemeenten en benutten de middelen om uitvoering te geven aan de uitvoeringsagenda. • We vragen de POP3 subsidie aan.

2. Bedrijfsground

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Uitgifte bedrijfsground	De bedrijfsgrounden die beschikbaar zijn of beschikbaar komen, worden bij voorkeur uitgegeven aan bedrijven die voldoende werkgelegenheid met zich meebrengen.	• Wij herzien de regionale bedrijventerrein-programmering. • Wij verkennen de uitbreiding Smokkelhoek en bereiden deze voor. • Wij benaderen bedrijven actief.

3. Huisvesting arbeidsmigranten

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Huisvesting	Voldoende huisvesting voor arbeidsmigranten.	• We bevorderen het kwalitatief en kwantitatief ontwikkelen van de huisvesting van arbeidsmigranten samen met onze buurgemeenten.

4. Kernenbeleid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Dorpsvisie Schore	Versterken van de leefbaarheid van Schore.	We geven uitvoering aan de dorpsvisie Schore.
b) Detailhandel	Een aantrekkelijk winkelbestand.	Voor de kernen Kapelle en Wemeldinge stellen wij een detailhandelsvisie op.

Wat mag het kosten?

Economie	2021	2022	Vershil
Economische bedrijvigheid	200	154	-46
Grondexploitatie	5.447	4.231	-1.216
Dorpshuizen	269	261	-8
Toerisme en recreatie	154	211	57
Overige accommodaties	51	51	0
Lasten	6.120	4.908	-1.212
Grondexploitatie	-5.697	-4.231	1.466
Dorpshuizen	-48	-48	0
Toerisme en recreatie	-1	-1	0
Overige accommodaties	-59	-59	0
Mutatie reserves	0	-58	-58
Baten	-5.805	-4.397	1.408
Totaal	316	511	196

Relevante beleidsdocumenten

- Recreatievisie 2017-2021
- Toeristische agenda de Bevelanden 2016 – 2023
- Economische Agenda de Bevelanden 2016 – 2021
- Nota grondbeleid 2018
- Regionale bedrijventerreinenprogramma de Bevelanden 2018
- Dorpsvisie Schore
- Integraal Masterplan Wemeldinge 2021
- Uitvoeringsagenda Masterplan Wemeldinge 2021-2022

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2018	2019	2020	Eenheid	Bron
Functiemenging	49,3	49,0	48,8	%	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen (van bedrijven)	165,5	174,4	178,5	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA

Omschrijving

- Functiemenging. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen woningen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
- Vestigingen (van bedrijven). Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

De omschrijvingen en gegevens zijn verkregen via het dataplatform Waarstaatjegemeente. De beschikbare omschrijvingen en de meest recente data zijn overgenomen. Als er door de bronhouder geen relevante gegevens kunnen worden verstrekt is in de tabel met een * aangegeven dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Overzicht Middelen

Samenvatting

Het programma Middelen gaat over enerzijds de opbrengsten die de gemeente ontvangt vanuit de algemene uitkering, belasting en heffingen, dividend en anderzijds de kosten van overhead en vennootschapsbelasting. Belangrijke punten uit het samenwerkingsakkoord zijn dat de gemiddelde (woon)lasten voor huishoudens en bedrijven met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd worden en de leges in het algemeen kostendekkend geheven worden.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- Herverdeling gemeentefonds. De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds staat gepland voor 2023.
- Vanaf 2022 worden alle WOZ-taxaties gebaseerd op de gebruiksoppervlakte. Het doel van deze verandering is uniformiteit te creëren in de waardering van gebouwen. Tot op heden wordt getaxeerd op kubieke meter inhoud. Het taxeren op gebruiksoppervlakte wordt als verplichting opgelegd door de Waarderingskamer.
- De rechtmatigheidsverantwoordingswet is uitgesteld van verslagjaar 2021 naar verwachting 2022. In deze verantwoording geeft het college van burgemeester en wethouders vanaf jaarrekening 2022 de rechtmatigheidsverantwoording af in plaats van de accountant. Vervolgens toetst de accountant deze rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid. Met andere woorden klopt hetgeen het college in de verantwoording heeft opgenomen?

Regionaal:

- -

Lokaal:

- Taxeren op gebruikersoppervlakte. Om de aanslagoplegging te doen, moeten de gebruikersoppervlakten van alle objecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) juist en volledig zijn gevuld. Het vullen van de juiste gebruikersoppervlakte in de BAG is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit project doen we in samenwerking met Sabewa Zeeland.

1. Financieel beleidskader

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2022?
a) Een verantwoord financieel beleid binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting.	De gemiddelde (woon)lasten voor huishoudens en bedrijven met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd worden.	• We implementeren en taxeren WOZ op gebruikersoppervlakte in samenwerking met Sabewa Zeeland. • We baseren onze tarieven op de WOZ-prognoses van november.
	De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven	• We passen de legesverordening aan in verband met de invoering van de omgevingswet, naar verwachting op 1-7-2022.
b) Voor gezonde gemeentefinanciën zijn het weerstands-vermogen en de financiële kengetallen (netto schuldquote, solvabiliteit, grondexploitatie, belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte) maatgevend.	De investering in het nieuwe sportcomplex betekent een stijging van de netto schuldquote. Mocht de ontwikkeling van (een van de) kengetallen daar aanleiding toe geven, zal de focus gericht zijn op versterking daarvan.	
c) Voldoen aan rechtmatigheidsverantwoordingswet in 2022	Rechtmatigheidsverantwoording door college i.p.v. accountant	• We geven sturing op processen en procesverbetering naar aanleiding van verbetervoorstellen uit de (verbijzonderde) interne controles die binnen de gemeente worden uitgevoerd. • Wij evalueren samen met uw raad de afspraken over het rechtmatig handelen en verantwoorden ons hierover. Rechtmatigheid hangt namelijk niet af van cijfers, maar de wereld achter de cijfers, de bedrijfsvoering.

Wat mag het kosten?

Middelen	2021	2022	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	177	85	-93
Geldmiddelen	585	573	-12
Lasten	763	658	-105
Belastingen en heffingen	-7.304	-5.142	2.162
Geldmiddelen	-751	-726	24
Algemene uitkering	-17.822	-19.711	-1.889
Baten	-25.877	-25.579	297
Saldo alg. dekkingsmiddelen	-25.114	-24.922	193
Overhead			
Overhead	5.023	5.192	169
Lasten	5.023	5.192	169
Overhead	-789	-531	258
Mutatie reserves	-67	-367	-300
Baten	-856	-898	-42
Saldo overhead	4.167	4.294	128
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	6	202	196
Lasten	6	202	196
Mutatie reserves	-6	-202	-196
Baten	-6	-202	-196
Saldo vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal	-20.948	-20.628	320

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2018	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	231	242	252	*	x € 1.000	CBS - Statistiek WOZ
Demografische druk	62,0	62,7	63,0	63,7	%	CBS - Bevolkingsstatistiek
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	615	614	650	694	€	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	757	755	782	819	€	COELO, Groningen

Omschrijving

- Gemiddelde WOZ waarde. De gemiddelde WOZ waarde van de woningen
- Demografische druk. De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
- Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

De omschrijvingen en gegevens zijn verkregen via het dataplatform Waarstaatjegemeente. De beschikbare omschrijvingen en de meest recente data zijn overgenomen. Als er door de bronhouder geen relevante gegevens kunnen worden verstrekt is in de tabel met een * aangegeven dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Uitkering gemeentefonds

Deze uitkering hebben we gebaseerd op de septembercirculaire 2021. Onderstaand treft u een specificatie aan van deze uitkering over 2022 tot en met 2025. Hierin opgenomen de herijking

Gemeentefonds	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering	17.827	17.743	17.967	18.387
Integratie en decentralisatie uitkeringen	1.014	974	977	959
Extra middelen jeugdhulp	849	619	619	619
Herijking gemeentefonds	-	192	384	576
Corona gelden	21	-	-	-
Totaal	19.711	19.528	19.947	20.541

Overhead	2022	2023	2024	2025
Lasten	5.192	5.208	5.489	5.771
Beleid en dienstverlening	78	23	23	23
Best. Samenwerking	127	102	102	102
E-Kapelle	280	226	141	131
Huisvest. Gemeentehuis	312	308	294	288
Juridische zaken	8	8	8	8
Kosten organisatie	2.488	2.755	3.096	3.437
Leefomgeving	29	29	29	29
Middelen	183	183	191	175
Ondernemingsraad	7	7	7	7
P&O	107	107	135	106
Regiobureau OZO	438	438	438	438
Samenwerking De Bev.	943	945	948	948
Staf	127	38	38	38
Voorl. en comm.	66	41	41	41
Baten	531	531	531	531
Huisvest. Gemeentehuis	1	1	1	1
Kosten organisatie	89	89	89	89
Middelen	3	3	3	3
Regiobureau OZO	438	438	438	438
Totaal	4.661	4.677	4.958	5.240

In de paragraaf bedrijfsvoering is een toelichting gegeven over de overhead, alle wijzigingen zijn hierin toegelicht. Hieronder staan de baten en lasten van overhead, de verschillende posten geven de kosten dan wel baten weer. Enkele posten lichten we toe.

Onder de lasten staan diverse posten, de grootste post “kosten organisatie” zijn de salariskosten van de ambtelijke organisatie. De post Personeel & Organisatie bestaat voornamelijk uit: opleidingskosten, arbo diensten en aansprakelijkheidsverzekering. De post “GR de Bevelanden” betreft alle medewerkers van Directie, P&O, ICT en IV ondergebracht bij de Gemeenschappelijke regeling de Bevelanden. E-Kapelle is de verzameling van alle software updates aanpassingen en data gedreven te werken. Onder Regiobureau OZO staan alle lasten van het regiobureau, gemeente Kapelle verzorgt de administratie van het regiobureau. Bestuurlijke samenwerking bestaat uit alle lasten die voortkomen uit samenwerkingsverbanden (VNG, VZG, OZO en platform de Bevelanden).

Onder de baten staat “kosten organisatie” dit is de doorrekening van personeel voor grondexploitatie en projecten. De baten voor Regiobureau OZO zijn alle bijdragen van gemeenten en provincie voor het Regiobureau OZO.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Beleid	BBV
Raming van de inkomsten	Verordeningen (belastingen en heffingen)
Overzicht kostendekking met uitgangspunten	Beleidsdocumenten
Lokale lastendruk	
Kwijtscheldingsbeleid	

Beleid

Kapelle streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van de lastendruk. Uitgangspunt is dat de lokale heffingen de inflatie volgen. De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven. Bij de berekeningen van de kostendekking is de handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen gehanteerd. Sabewa Zeeland verzorgt de heffing en invordering van de OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, forensen- en toeristenbelasting en de waardebeoordeling op grond van de Wet WOZ. Ook verzorgt Sabewa Zeeland de kwijtschelding.

Overhead

In de financiële verordening die in uw raadsvergadering van 16 april 2019 is vastgesteld, is de systematiek van toerekenen van overhead aan de taakvelden opgenomen, zijnde:

Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt uitgegaan van de volgende toerekening: $((\text{Personeelslasten taakveld} + \text{inhuur derden taakveld}) / (\text{totale personeelslasten alle taakvelden} + \text{inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead})) \times \text{overhead} = \text{opslag taakveld}$.

Belastingen

De belastingopbrengsten zijn reëel geraamd, de tarieven zijn in concept klaar. Echter door ontwikkelingen op de woningmarkt en stijgende inflatie zijn de tarieven niet zeker. In de raadsvergadering van december stelt de raad deze vast.

Totale raming van de inkomsten:

Belasting/heffing		2021	2022	2023	2024	2025
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren woningen	1.478	1.512	1.535	1.558	1.581
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren niet-woningen	419	455	462	469	476
Onroerende zaakbelasting	Gebruikers niet-woningen	593	621	630	640	649
Totaal onroerende zaakbelasting		2.490	2.588	2.627	2.666	2.706
Totaal opbrengst rioolheffing		1.535	1.572	1.603	1.635	1.667
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	excl. bedrijfsafval	1.423	1.489	1.556	1.556	1.556
Lijkbezorgingsrechten		224	229	234	238	238
Forensenbelasting		56	74	75	76	77
Toeristenbelasting		219	175	177	180	183
Hondenbelasting		70	69	70	71	72
Precariobelasting*		290	0	0	0	0

* Enduris heeft een procedure aangespannen tegen de opgelegde aanslagen, deze wordt 100% opgenomen in de voorziening precario.

Overzicht kostendekking afvalstoffen-, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten:

	Afvalstoffenheffing 2021	Afvalstoffenheffing 2022	Rioolheffing 2021	Rioolheffing 2022	Lijkbezorging 2021	Lijkbezorging 2022
Kosten taakveld (inclusief omslagrente)	€ 1.328	€ 1.355	€ 1.334	€ 1.361	€ 253	€ 264
Opbrengst taakveld	€ 106	€ 116	€ 25	€ 25	€ 8	€ 28
Netto kosten taakveld	€ 1.222	€ 1.239	€ 1.309	€ 1.336	€ 245	€ 236
Overhead	€ 78	€ 59	€ 82	€ 72	€ 121	€ 110
BTW	€ 227	€ 236	€ 144	€ 280	€ 0	€ 0
Totale kosten	€ 1.527	€ 1.535	€ 1.535	€ 1.688	€ 366	€ 346
Opbrengst heffingen	€ 1.429	€ 1.520	€ 1.535	€ 1.572	€ 224	€ 229
Dekking	94%	99%	100%	93%	61%	66%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Uitgangspunt is dat alle kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval voor 100% in het tarief worden meegenomen. De stijging van de netto-kosten in 2022 ten opzichte van 2021 wordt onder meer veroorzaakt door het opnemen van een budget voor duurzaamheid wat niet eerder in de begroting was opgenomen, hogere verwerkingskosten huishoudelijk afval en een stijging van de kosten voor de milieustraat.

Het ophogen van het tarief voor 1-persoonshuishoudens naar 90% van het tarief voor een meer-persoonshuishouding werkt door in de kostendekking. De dekking van de kosten stijgt in 2022 ten opzichte van 2021 van 94% naar 99%. Het voorstel bij de begroting 2021 was om in 3 jaar tijd weer 100% kostendekkend te zijn. In de periode 2021-2023 houden we daarom rekening met een stijging van het vaste tarief voor alle huishoudens met 4% extra bovenop de inflatie.

Binnen de afvalstoffenheffing is rekening gehouden met een variabel deel in de opbrengsten. Deze variabele opbrengst is afhankelijk van het aantal ledigingen van de restafvalcontainer c.q. het aantal aanbiedingen in de verzamelcontainer voor restafval in het jaar. Op basis van ervaringscijfers gaan we voor 2022 uit van 45.000 ledigingen voor laagbouw en 10.000 ledigingen voor de hoogbouw. In 2021 startten we met het toepassen van een oplopend tarief per lediging, naarmate meerdere keren wordt aangeboden. Het basistarief voor de eerste 13 ledigingen bedraagt € 8,00. Daarna rekenen we een tarief van € 10,00. Bij meer dan 20 ledigingen bedraagt het tarief € 12,00. Bij de hoogbouw bedraagt het basistarief voor de eerste 104 inworpen € 1,00, Daarna een tarief van € 1,25. Bij meer dan 160 inworpen bedraagt het tarief € 1,50 per inworp. Hiermee verwachten we dat het aantal ledigingen/inworpen en daarmee de hoeveelheid restafval daalt. Dit kan op termijn een besparing in de ophaalkosten opleveren.

Rioolheffing

De aanleg, het onderhoud en vervanging van het gemeentelijk rioolsysteem wordt betaald via de rioolheffing. Uitgangspunt hierbij is 100% kostendekkendheid. Per huishouden wordt een tarief in rekening gebracht. Het tarief voor een eenpersoonshuishouden bedraagt 75% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden. De niet-woningen worden aangeslagen op basis van de WOZ-waarde.

Op begrotingsbasis vindt een toevoeging aan de voorziening riolering plaats. Deze toevoeging is gebaseerd op het vGRP en wordt aan het eind van het jaar in mindering gebracht op de uitgevoerde vervangingsinvesteringen. In de begroting 2022 is rekening gehouden met een toevoeging aan de voorziening van € 600.000. Was het voor 2021 nog mogelijk om een 100% kostendekkend tarief voor te leggen, in deze begroting lukt dat niet meer. Met name het hoge investeringsniveau in het rioleringsstelsel zorgt voor een groter aandeel BTW in de tariefberekening.

Lijkbezorging

Het tarief voor de lijkbezorging is niet kostendekkend. Het onderdeel begraafplaatsen is arbeidsintensief. De kostendekking ten opzichte van 2021 is verbeterd.

Overzicht kostendekking leges

Hoofdstuk Product	2021			2022		
	Lasten	Baten	%	Lasten	Baten	%
Titel 1 Algemene dienstverlening	558	145	26%	472	145	31%
Burgerlijke stand	60	14	23%	52	14	26%
Reisdocument	245	55	23%	212	55	26%
Rijbewijzen	179	63	35%	156	63	40%
Verstrekingen BRP	78	13	16%	51	13	25%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	590	510	87%	568	518	91%
Omgevingsvergunning	519	495	95%	501	503	100%
Bestemmingswijziging	71	15	21%	68	15	22%
Titel 3 Dienstverlening vallen onder Europese dienstenrichtlijn	21	14	64%	20	14	68%
Horeca	5	3	59%	5	3	62%
Vent- en straatvergunning	11	9	87%	10	9	92%
APV	5	1	23%	5	1	25%
Totaal	1169	668	57%	1060	676	64%

De totale lasten laten een lichte daling zien in 2022 ten opzichte van 2021. Als gevolg van de daling van de lasten en lichte stijging van de opbrengsten is het kostendekkendheidspercentage 2022 ten opzichte van 2020 met 7% gestegen. Binnen de verordening is van een meer dan kostendekkende opbrengst geen sprake.

Kwijtscheldingsbeleid

- Wanneer iemand een laag inkomen heeft kan kwijtschelding worden aangevraagd. Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan landelijke normen (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad kwijtschelding gemeentelijk en - waterschapsbelastingen).
- Kwijtschelding is mogelijk voor rioolheffing gebruik woningen, hondenbelasting en voor een gedeelte van de afvalstoffenheffing.
- In de begroting is € 35.000 gereserveerd voor kwijtscheldingen.

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Inventarisatie weerstandscapaciteit	BBV
Inventarisatie risico's en beheersmaatregelen	Financiële verordening
Beleid t.a.v. risico's en weerstandsvermogen	Nota weerstandsvermogen en risicomanagement
Verplichte kengetallen	

Visie

Het weerstandsvermogen van de gemeente geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Het behoud van een voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen.

Begrippen

- Weerstandsvermogen: de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit).
- Weerstandscapaciteit: middelen waarover de gemeente beschikt / kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Naast het eigen vermogen zijn dit onbenutte inkomstenbronnen en bezuinigingsmogelijkheden.
- Risico¹: kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaalde (financiële) impact. De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen en die een financieel gevolg kunnen hebben.
- Kans²: de mogelijkheid dat er schade wordt veroorzaakt door een gebeurtenis.
- Benodigde weerstandscapaciteit: kans vermenigvuldigd met de financiële impact van het risico.
- Financiële impact: de ernst van de financiële schade wanneer deze optreedt.

	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	X	
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)	X	
Onbenutte belastingcapaciteit		X
Eventuele begrotingsruimte		X
Kostenreductie (bezuinigingen)		X

Beschikbare weerstandscapaciteit

Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen moet worden gekeken naar de structurele weerstandscapaciteit en de incidentele weerstandscapaciteit. Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de gemeente heeft om éénmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen die permanent inzetbaar zijn om tegenvallers op te vangen.

¹ Grote risico's die slechts in zeer zeldzame gevallen voordoen, zijn niet meegenomen in de inventarisatie. Dan moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een grote ramp op de Westerschelde. Er zal dan direct opschaling naar minimaal het niveau van de provincie en de Veiligheidsregio plaatsvinden.

² De kans wordt uitgedrukt in een viertal klassen: zeer laag (10%), laag (25%), middel (50%) en hoog (90%).

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	1.425	1.425
Algemene reserve vrij besteedbaar (excl. verplichtingen)	4.289	3.256
Bestemmingsreserve(s) (excl. verplichtingen)	0	0
Reserves exploitatie bouwgrond	1.161	959
Onbenutte belastingcapaciteit	pm	pm
Begrotingsruimte	81	659
Kostenreductie (bezuinigingen)	pm	Pm
Totaal	6.956	6.299

Inventarisatie risico's

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit
Exploitatie sportcentrum					
Het sportcentrum Groene Woud wordt in één keer geheel vernieuwd. Voor het nieuwe sportcentrum, dat in 2022 in gebruik wordt genomen, zijn de exploitatielasten oorspronkelijke geraamd op € 811.000 en na de aanbesteding verlaagd naar € 684.000.	De exploitatielasten die voortvloeien uit de bouw en het onderhoud van het nieuwe sportcentrum liggen inmiddels vast. Het herzien van de exploitatie- en huurovereenkomst moet nog afgerond worden. De gezamenlijke verkenning resulteert in een neutrale exploitatie.	Ontwikkelingen worden gevolgd en waar nodig wordt bijgestuurd.	Ze er Laag	PM	PM
Garantstellingen					
Beveland wonen (voorheen RWS) heeft leningen aangetrokken, waarvoor de gemeente garant staat.	Als Beveland Wonen niet aan zijn aflossingsverplichtingen kan voldoen, zal de gemeente worden aangesproken.	• Jaarlijks overleg met Beveland Wonen over het jaarverslag. • Info van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw opvragen. • Nieuwe standaard achter vangovereenkomst laten ondertekenen waarbij risicopositie niet veranderd.	Ze er laag	PM	PM

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
Leges omgevingswet					
Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning worden leges in rekening gebracht, waarbij het uitgangspunt is dat deze inkomsten kostendekkend zijn.	De daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten uit deze leges fluctueren sterk en zijn afhankelijk van de bouwactiviteiten waar een aanvraag voor moet worden ingediend. Vooral als er geen grote bouwprojecten zijn, zullen deze legesinkomsten achterblijven bij de raming. Dit laat zich moeilijk plannen dan wel sturen.	Flexibele inhuur van specialistische kennis voor het beoordelen van een aanvraag, zodat de kosten beperkt kunnen worden.	Laag	€ 100.000	€ 25.000
Wet Inburgering					
We ontvangen een budget voor de financiering van de inburgeringsvoorzieningen door middel van een specifieke uitkering (SPUK). Het budget mag worden besteed aan voorzieningen die bijdragen aan het voldoen van de inburgeringsplicht (taaltrajecten, maatschappelijke begeleiding, inzet van tolken enz.).	We weten niet of het budget toereikend is voor de opgave.		Laag	pm	pm
Open einderegelingen Sociaal Domein					
- De gemeente kent diverse openeinderegelingen: de Wmo 2015, de Wmo 2007, de Jeugdwet en de Participatiewet. Één of enkele complexe casussen kunnen een grote financiële impact hebben (incl. woningaanpassingen). - De Corona-maatregelen hebben een economische recessie tot gevolg waardoor mensen vaker een beroep doen op het stelsel van werk en inkomen. De gevolgen kunnen voor langere tijd zijn. De economie zal tijd nodig hebben om te herstellen.	- Het beroep op de openeinderegelingen en de hiermee gemoeide gelden zijn hoger dan de begrote budgetten. - We zijn niet toegerust op de grotere toestroom.	Diverse bijsturingsmaatregelen gericht op preventie conform actieplannen.	Middel	€ 500.000	€ 250.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
Abonnementstarief Wmo					
De invoering van het abonnementstarief had enerzijds een aanzuigende werking op met name de huishoudelijke hulp en zorgde anderzijds voor lagere inkomsten uit eigen bijdragen. Er zijn geluiden dat het nieuwe kabinet het abonnementstarief gaat afschaffen.	Er is nog geen nieuw kabinet, het afschaffen van het abonnementstarief is een aanname.		Middel	€ 520.000	€ 260.000
Jeugdhulp					
- De extra bijdrage van het Rijk is toegezegd voor 2022, per 2023 mag 75% hiervan worden opgenomen in de begroting en moet worden gewerkt aan acties die moeten leiden tot kostenbeheersing. - De invoering van het woonplaatsbeginsel per 2022 betekent dat de woonplaats waar de jeugdige stond ingeschreven voorafgaand aan de zorg met verblijf de woonplaats van de jeugdige is. Deze gemeente is dan verantwoordelijk voor de kosten.	- We gaan uit van structurele baten van € 825.000, ook na 2022. - Budgetten worden overgeheveld van de ene naar de andere gemeente. Voor Kapelle is om deze reden € 180.000 in mindering gebracht op de lasten.	Uitvoering van het geactualiseerde actieplan jeugdhulp.	Middel	€ 500.000	€ 250.000
Gemeenschappelijke regelingen					
Diverse gemeentelijke activiteiten zijn bij gemeenschappelijke regelingen ondergebracht. De uitgaven van gemeenschappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van de gemeente.	Een hogere bijdrage aan één of meerdere gemeenschappelijke regelingen.	- We actualiseren de nota verbonden partijen. - We bezien op welke manier we invulling willen geven aan ons opdrachtgeverschap. - We zijn betrokken bij de werkgroep verbonden partijen. Hier wordt o.a. gekeken naar de dienstverlening vanuit GR'en aan de deelnemende gemeenten, de positie van de gemeenteraden en de rol van de begeleidingscommissies.	Middel	€ 400.000	€ 200.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
Bedrijfsvoering					
De bedrijfsvoering is dynamisch. Er zijn diverse invloeden op de kosten van de bedrijfsvoering.	Hoger incidentele of structurele kosten voor de bedrijfsvoering, door bijvoorbeeld het voldoen aan de Wet Banenafpraak of verzuim.	Monitoren kosten bedrijfsvoering.	Middel	€ 50.000	€ 25.000
Cybercrime, informatiebeveiliging en privacy					
Cybercrime is een vorm van criminaliteit waarbij een ICT-systeem of de informatie die daardoor wordt verwerkt, het doelwit is. De veilige omgang met informatie heeft te maken met de organisatie, de werkprocessen, beschermingsmaatregelen en de controle op deze drie. Wanneer gegevens van inwoners of bedrijven in handen vallen van derden die geen toegang tot deze gegevens mogen hebben, is sprake van een datalek en/of schending van de privacy.	Risico's voor de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Risico's voor de continuïteit van de dienstverlening en gemeentelijke processen. Bij ontoereikendheid van de informatiebeveiliging of bij niet zorgvuldig omgaan met gevoelige of vertrouwelijke (persoons)gegevens kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij het niet-naleven van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens boetes opleggen die kunnen oplopen tot € 20.000.000.	Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO); bevat maatregelen omtrent: • Informatiebeveiligingsbeleid, • Organiseren van informatiebeveiliging (interne organisatie, mobiele apparatuur en telewerken), • Veilig personeel (voorafgaand aan, tijdens en bij wijziging of beëindiging dienstverband), • Beheer van bedrijfsmiddelen, • Toegangsbeveiliging, • Cryptografie, • Beveiliging bedrijfsvoering, • Communicatiebeveiliging, • Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen, • Leveranciersrelaties, • Beheer van informatiebeveiligings-incidenten, • Informatiebeveiligings-aspecten van bedrijfscontinuïteitsbeheer,	Middel	€ 250.000	€ 125.000

Risico's		Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
		Naleving (wettelijke en contractuele eisen, informatiebeveiligings-beoordelingen/audits).			
Gemeentefonds					
Op 7 december 2020 hebben de fondsbeheerders de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over het vervolgproces van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Het ministerie van BZK heeft op 2 februari 2021 de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) gevraagd om advies te geven over het voorstel van de fondsbeheerders voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023. Met het indienen van deze adviesaanvraag zijn ook de voorlopige uitkomsten van de verdeling voor de individuele gemeenten bekend gemaakt. Na weging van het advies van de ROB zullen de fondsbeheerders ook de VNG consulteren. Het besluit tot invoering van de nieuwe verdeling zal door het huidige demissionaire kabinet, net als andere besluiten met betrekking tot de inrichting van de financiële verhouding, aan het nieuwe kabinet worden overgelaten. Reden hiervoor is onder meer de huidige financiële positie van gemeenten en de nog langlopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van financiering in de jeugdzorg.	Er zijn drie risico's met betrekking tot het Gemeentefonds: het risico dat het Rijk bezuinigt op de algemene en specifieke uitkeringen uit het Gemeentefonds, het risico dat de verdeling door het Rijk wordt herzien (herverdeeleffecten) en het risico dat de bestaande verdeelmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd (exogene ontwikkelingen). Vanuit de voorlopige verdeling is bekend gemaakt dat vooralsnog de gemeente Kapelle een voordeelgemeente blijkt te zijn.	Actualiteit rondom dit thema volgen en bijsturen waar mogelijk.	Ze Laag	€ 100.000	€ 10.000

Ratio weerstandsvermogen: € 6.299.000/ € 1.145.000 = 5,5 (begroting 2021: 6,6)

Bij de begroting 2021 werd uitgegaan van een benodigde weerstandscapaciteit van € 761.000. In 2022 zijn de risico's opnieuw onder de loep genomen. Voornamelijk door de effecten van het sociaal domein, waarbij het beeld nog onzeker is om deze risico's mee te nemen wordt er vooralsnog uitgegaan dat grotendeels de kosten worden vergoed door het rijk. De overige risico's zijn grotendeels in omvang gelijk gebleven, maar de vooruitzichten blijven vanwege de vele onzekerheden risicovol. Het "ratio weerstandsvermogen" is verlaagd van 6,6 naar 5,5 maar blijft boven de 2,0 wat gekwalificeerd is "Uitstekend". Conform de nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011 is het ratio weerstandsvermogen uitstekend.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

- Bij ministeriële regeling van 17 juli 2015 zijn nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen door gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.
- Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Kengetallen kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De voorgeschreven kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid- en wendbaarheid.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat een afzonderlijk kengetal weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente. Omdat de kengetallen in hun onderlinge relatie moeten worden gezien in de beoordeling van de financiële positie is het van belang dat niet alleen de kengetallen worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, maar ook worden voorzien van een adequate toelichting.

Kengetallen *	2020*	2021	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	72%	76%	128%	159%	180%	192%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	68%	71%	123%	155%	175%	182%
Solvabiliteitsratio	31%	31%	28%	28%	26%	25%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	1%	1%	2%
Grondexploitatie	6%	3%	2%	1%	0%	0%
Belastingcapaciteit	106%	100%	100%	100%	100%	100%

*uit de jaarrekening 2020

Toelichting kengetallen

Kijkend naar de kengetallen is de financiële positie gezond. De begroting is structureel en reëel sluitend. Door de investeringen in het nieuwe sportcentrum en nieuwe onderwijshuisvesting stijgt de netto schuldquote. De totale omvang van de grondexploitatie daalt van 5,4 miljoen in 2021 naar 0,7 miljoen. Hierdoor stijgt de netto schuldquote sterk. Nieuwe plannen en de daaraangekoppelde begroting zorgen voor een stijgende omvang van de grondexploitatie op termijn. Dit heeft tot gevolg dat de netto schuldquote weer gaat dalen. In scenario kengetallen zijn bovengenoemde ontwikkelingen meegenomen.

Scenario kengetallen **	2021	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	76%	122%	150%	157%	157%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	72%	117%	145%	152%	152%
Solvabiliteitsratio	38%	35%	35%	33%	32%

Gezien de huidige ontwikkelingen binnen de bedrijventerreinen kan de schuldquote voordelig worden beïnvloed door de positieve resultaten uit de grondexploitatie. Tegenover de geraamde investeringen komen hogere inkomsten te staan, waardoor minder externe financiering nodig is. Dit zal de kengetallen positief beïnvloeden. In "scenario kengetallen" is rekening gehouden met deze lagere financieringsbehoefte. Voor de komende 4 jaar gaat het om 1 mln in 2021, 2 mln in 2022, 3 mln in 2023, 4 mln in 2024 en 5 mln in 2025. Totaal is er in dit scenario rekening gehouden met een lagere financieringsbehoefte van 5 mln. Hierdoor daalt de netto schuldquote in 2025 van 192% naar 157% en stijgt de solvabiliteit in 2025 van 25% naar 43%.

Daarnaast is de berekening van de netto schuldquote afhankelijk van de totale begroting, doordat grondexploitatie langzaam dalen en daarmee de totale lasten en baten van de begroting, stijgt de netto schuldquote zonder dat er extra middelen zijn aangetrokken. In deze scenario gaan we uit van gelijkblijvende omvang van onze totale begroting.

Toelichting

Netto schuldquote

- Het kengetal “netto schuldquote”, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn, waardoor een begroting minder flexibel wordt. Met name de investeringen in het nieuwe sportcentrum zorgen voor een stijging van de netto schuldquote.
- In de VNG-uitgave “Houdbare overheidsfinanciën” is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (<100%) dit als goed kan worden bestempeld. Boven de 130% is het onvoldoende.

Goed	Tot 90%
Matig	90% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Solvabiliteitsratio

- De “solvabiliteitsratio” geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.
- Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is de solvabiliteit goed. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig.

Goed	50% en hoger
Matig	Tussen 20% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 20%

Structurele exploitatieruimte

- Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Goed	Structureel hoger dan 0,6%
Matig	Structureel tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel kleiner 0%

Grondexploitatie

- Het kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeente grond tegen de lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt de gemeente veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar bouwgrond stagneert.
- Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden en bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m²-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen hoeveel woningen of m²-bedrijventerrein er zijn gepland. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de verwachte vraag zal zijn.
- De boekwaarde van de gronden geeft aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk ook nog terugverdiend worden. Om bovenstaande redenen is geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Belastingcapaciteit

- De OZB is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal “lokale lasten” wordt berekend aan de hand van de ozb-lasten en rioolheffing voor een gezin bij een gemiddelde woz-waarde plus de afvalstoffenheffing voor een gezin.
- Zowel bij de rioolheffing als bij de afvalstoffenheffing wordt in onze gemeente uitgegaan van een kostendekkend tarief. Bij de ozb wordt daar niet naar gekeken. De ozb vergelijken we met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het ozb-tarief.

- De uitkomsten liggen boven de woonlasten van het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. Voor het bepalen van een norm is meer achtergrondinformatie nodig over de opbouw van de landelijk gemiddelde woonlasten. Over deze opbouw beschikken wij nog niet.

Paragraaf Financiering

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
De financiering van de bedrijfsactiviteiten	BBV
De leningen die daarvoor zijn afgesloten	Wet Financiering decentrale overheden (fido)
De wijze waarop de rente wordt doorberekend	Financiële verordening
De risico's en de beheersmaatregelen	Treasurystatuut gemeente Kapelle

Visie

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten. Wij doen dit op een transparante manier en kiezen binnen de kaders voor een eenvoudige systematiek.

Risicoprofiel

Financieren gaat gepaard met risico's. Deze worden hieronder in beeld gebracht. Per risico geven we aan of deze risico's ook van toepassing zijn op Kapelle.

Soort risico	Toelichting	Maatregel	Omvang risico
Renterisico	Risico rentestanden	Sturen op wettelijk verplicht kasgeldlimiet, intradaglimiet en renterisiconorm	Laag
Debiteurenrisico	Risico op niet betalen debiteuren	Incassobeleid en voorziening dubieuze debiteuren	Midden
Liquiditeitsrisico	Niet goed in beeld hebben van kasstromen kan leiden tot onnodige rentekosten	Liquiditeitenplanning	Laag

Kredietlimiet en intradaglimiet

Ons kredietlimiet is € 1,5 miljoen negatief, tot dit bedrag mogen wij negatief staan op onze bankrekening van de BNG. Komen we hierboven dan moeten wij gelijk actie ondernemen. Dit kan in de vorm van een kasgeldlening of het aanzuiveren van ons saldo door schatkistgeld terug te vragen van het Rijk.

Een overschrijding mag maximaal € 1 miljoen bovenop de € 1,5 miljoen van het kredietlimiet bedragen. Dit noemen we het intradaglimiet. Binnen 24 uur moeten wij dit limiet aanzuiveren anders betalen wij een boeterente.

Kasgeldlimiet

✓	Omvang begroting	€ 36.022
✓	Limiet (8,5%)	€ 3.061
✓	Gemiddelde schuld	€ 550
✓	Ruimte	€ 2.511

Daarnaast heeft het Rijk en de BNG maatregelen getroffen tegen de negatieve rente.

Het rijk heeft per 1 juli 2021 de voorwaarden voor het schatkistbankieren aangepast. De drempel voor het aanhouden van middelen is nu € 1 miljoen positief. Deze drempel was € 250.000 positief. Komt ons saldo boven € 1 miljoen dan wordt alles boven dit bedrag afgeroomd naar de schatkist.

Daarnaast betalen wij de BNG per 1 juli 2021 rente wanneer ons banksaldo meer dan 500.000 euro positief is. De rente is gelijk aan euribor, euribor staat op dit moment tussen de -0,4% en -0,6%.

Kortom staan we positief dan betalen we eerder rentelasten dan voorheen. Gezien ons gemiddelde saldo bij de BNG is het risico hierop minimaal.

Renterisiconorm

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente, met als doel een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. Er geldt een wettelijke norm. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de vaste schuld te beperken. De renterisico's worden berekend als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande vaste schuld. Er geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen.

Renterisiconorm

✓ Omvang begroting	€ 36.022
✓ Norm 20%	€ 7.204
✓ Renteherziening	€ 0
✓ Aflossing	€ 2.149
✓ Ruimte	€ 5.055

Leningenportefeuille

- De huidige leningenportefeuille bestaat uit leningen aangegaan bij de NV Bank Nederlandse Gemeenten, gemeente Borsele en Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij. De geldleningen zijn niet vervroegd aflosbaar.
- Per 31-12-2021 is er € 38 miljoen aangetrokken, hierin is de lening voor het nieuwe sportcentrum opgenomen. De investering is gepland eind 2020 tot begin 2022. Door het aantrekken van een lening € 15 miljoen is het tegoed van het schatkistbankieren is nog € 9 miljoen.
- De rentepercentages van deze geldleningen variëren tussen de 0,25% en 6,11%, het gemiddelde rentepercentage is gedaald naar 1,8%.

Financieringsbehoefte

- Door het aantrekken van een langlopende lening voor het realiseren van het sportcentrum is er geen financieringsbehoefte voor 2022. De langlopende lening is aangetrokken om geen renterisico te lopen.

EMU Saldo

- De Nederlandse overheid moet voldoen aan Europese begrotingsregels; het begrotingstekort per deelnemend land moet beperkt blijven tot maximaal 3%.
- In dat kader dient het EMU-saldo (EMU: Economische en Monetaire Unie) van de Nederlandse overheid binnen de grenswaarde te blijven.
- Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd.
- In het financieel akkoord van januari 2013 is opgenomen dat het kabinet geen sancties als gevolg van overschrijding van de norm toepast.
- Door geraamde investering in nieuw Sportcentrum en de scholen loopt EMU-tekort op.

	2021	2022	2023
EMU saldo	€ 11.184	€ 8.858	€ 5.194
Over of tekort	Tekort	Tekort	Tekort

Renteschema 2022

Renteschema	2021	2022
Externe rentelasten (lang en kort)	€ 511	€ 469
Externe rentebaten	€ 0	€ 0
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 511	€ 469
Rente doorberekend aan grondexploitaties	€ 47	€ 102
Aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 558	€ 571
Aan taakvelden toegerekende rente	€ 558	€ 571
Renteresultaat taakveld Treasury	€ 0	€ 0

Toelichting

- De externe rentebaten zijn de rentevergoeding op de nog uitstaande hypotheeklen aan (voormalig) personeel.
- Door de daling van de rente, het niet volledig uitvoeren van het investeringsplan en verkopen van bedrijfsgronden dalen de rentelasten.
- De rente over de grondexploitaties bedraagt 1%.
- Op het eigen vermogen wordt geen rente bijgeschreven.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Samenvatting:

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In de openbare ruimte bevinden zich allerlei kapitaalgoederen, zoals groen, wegen en riolering etc. De gemeente optimaliseert de levensduur van de kapitaalgoederen door integraal, planmatig en adequaat onderhoud. De kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen zijn vanuit de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte onderdelen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. In Kapelle zijn daar civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen, openbare verlichting, sportaccommodaties en begraafplaatsen aan toegevoegd.

Voor het groot onderhoud bestaat de keuze tussen dekking van de lasten via de exploitatie en/of met een voorziening. De geactiveerde lasten van de meeste kapitaalgoederen komen jaarlijks terug in de begroting. Onderhoud aan de kapitaalgoederen gebouwen, speeltoestellen, sportaccommodaties, civieltechnische kunstwerken en stranden worden uit een voorziening betaald. Met een groeimodel wordt het kapitaalgoed riolering vanaf 2028 voor een derde gedeelte geactiveerd en voor twee derde deel betaald uit de voorziening.

Wegen, straten en pleinen (programma Leefomgeving)

- Wegenbeleidsplan: Plan is in 2017 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport “Wegenbeleidsplan 2017-2021”. Dit plan vormt de praktische leidraad voor het wegbeheer. De kwaliteitscriteria uit het beleidsplan zijn:
Centra-gebieden en voorzieningen rondom ouderen: kwaliteitsniveau A
Bedrijventerreinen: kwaliteitsniveau C
Verblijfsgebieden (overig): kwaliteitsniveau B
- Benchmark (standaard kwaliteitsmeting op basis van kosten en areaal): In 2018 is een Zeeuws-brede benchmark verhardingen uitgevoerd onder alle gemeentelijke wegbeheerders en het waterschap. Dit heeft geresulteerd in het rapport “Benchmark verhardingen Zeeland” Hiervoor is gebruik gemaakt van de indeling van kwaliteitsniveaus op basis van de CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van niveau A+ (zeer goed) via A, B, C naar niveau D (zeer slecht). Hierbij wordt categorie D als achterstallig onderhoud betiteld en is het norm/ambitieniveau vanuit CROW gesteld op niveau B. De inspectie van de beeldkwaliteit gebeurt op basis van diverse schadebeelden en resulteren in klasse A+ t/m D. Het behaalde kwaliteitsniveau op basis van uitgevoerde inspectie laat zien dat de gemeente Kapelle de 90%-norm CROW-kwaliteit B behaald. De gemeente Kapelle valt op vanwege het hoge percentage A+ en A-kwaliteitsniveau van ca.90%.
- De wegeninspectie volgens CROW-norm wordt twee jaarlijks uitgevoerd. De integrale onderhoudsplanung wordt hier jaarlijks op afgestemd.
- De gemeten kwaliteit van het areaal voldoet ruimschoots aan de gestelde eisen. Beschikbaar gestelde budget is afdoende. De definitieve bestuurlijke afweging tussen kwaliteit versus kosten moet nog gemaakt worden.
- Onderhoud aan de wegen is noodzakelijk om de functionaliteit en de veiligheid van de weg te garanderen en heeft invloed op de kwaliteit van de leefomgeving. Op basis hiervan maken we een werkplanning en vindt er afstemming plaats met de werkzaamheden die in het kader van het rioolbeheer plaatsvinden. Uit de inspectie 2018 en de Zeeuwse benchmark wegen blijkt dat de kwaliteit van de verhardingen goed is. De periodieke wegeninspectie is medebepalend voor het voortschrijdend jaarlijkse uitvoeringsprogramma.
- Voor het straatmeubilair is geen beleids- en beheerplan opgesteld. Wat kapot is, wordt vervangen. In geval van vandalisme worden de kosten verhaald.
- De kosten van herinrichtingen en reconstructies worden in 25 jaar afgeschreven.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Beleid- en beheerplan wegen en groen gaan wij actualiseren op basis van gewenste kwaliteit in relatie tot de kosten.

Areaal (benchmark wegen 2018)	Aantal
Wegtype 3 - Gemiddeld belast (stadsontsluitingsweg, busbaan, industrieweg)	19.383 m ²
Wegtype 4 – Licht belast (buurtontsluitingsweg, parallelweg, landbouwweg)	27.630 m ²
Wegtype 5 – Weg in woongebied (woonstraat, woonerf, parkeerterrein, wijkstraat)	395.113 m ²
Wegtype 6 – Weg in verblijfsgebied (winkelerf, plein, voetpaden)	131.383 m ²
Wegtype 7 - Fietspad	22.606 m ²
Totaal	596.671 m ²

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Wegenwet Wegenverkeerswet Wet Milieubeheer	Wegenbeleidsplan 2017-2021 (niet vastgesteld) - Centra-gebieden en voorzieningen rondom ouderen: kwaliteitsniveau A (CROW) - Bedrijventerreinen: kwaliteitsniveau C (CROW) - Verblijfsgebieden (overig): kwaliteitsniveau B (CROW) Duurzaamheidsagenda, bouwsteen Natuur & Biodiversiteit - Ambitie 10% meer groen in de openbare ruimte in 2030 - Ambitie vaststellen nieuwe Groenstructuurplannen per kern 2022-2024	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Wemeldinge Noordzijde				
Spoorlaan, Brouwerijpad				
Boomweidelaan				
De Klinker				
Oude Havenstraat e.o.				
Blaaspoort				
Schelpenweg				
Noordstraat				
Jufferswegje				
Nieuwe Kerkstraat				
Middenweg				
Stationsstraat (Warretjes - Dijkwelsestraat)				
De Warretjes, Oude Bosstraat				
Molenwater				
Dijkwelsestraat (gedeelte spoor-dorp)				
Vijverstraat				
Jagtlust van der Biltlaan				
Pronkenburg (oppervlakkig en ondergronds)				
Binnenhof/ Biezelingsstr./ Mauritsstraat				
Parklaan (oppervlakkig en ondergronds)				
Sterappelstraat				
Goudreinettestraat				
Opalstraat				
De Omloop				
Pr. Beatrixstraat plateau				
Asfaltwerk en projectmatig straatwerk				
Parkeervoorziening station				
Aanpassen bushaltes				
Vervangingen openbaar verlichtingsplan				

Openbare verlichting (programma Leefomgeving)

- Goede openbare verlichting levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de sociale veiligheid, verkeersveiligheid en de leefbaarheid.
- In 2015 is het beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd op basis van de richtlijn openbare verlichting (ROVL 2011) van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). Beoordeeld is welke inspanning nodig is om de openbare verlichting op het gewenste peil te brengen of te houden.
- De gemeente heeft een relatief jong en zuinig verlichtingsbestand.
- De gemeente stelt zich ten doel, met inachtneming van de veiligheid, daar waar mogelijk energie te besparen.
- De laatste jaren zijn de meeste niet-energiezuinige armaturen vervangen. Bij nieuwbouw en vervangingen wordt ledverlichting toegepast.
- De jaarlijkse investeringskosten voor de komende 10 jaar zijn geraamd op basis van het vastgestelde beleid. De vervangingsinvesteringen worden geactiveerd op basis van de technische levensduur.
- Het vervangingsbudget dat jaarlijks nodig is om het areaal actueel te houden en te verbeteren varieert het komend decennium tussen de € 30.000 en € 75.000. In de meerjarenraming is rekening gehouden met een gemiddeld investeringsniveau van € 42.000 per jaar.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.

Areaal	Aantal
Conventionele armaturen	1.575
LED-armaturen	952
Lichtmasten	2.487

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Elektriciteitswet NPR 132011-1 ROVL NEN 1010 – Elektrische installaties voor laagspanning NEN 3140 – Bedrijfsvoering van elektrische installaties Energie akkoord	Beleidsplan openbare verlichting	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Vervangen conventionele armaturen voor LED-armaturen. Projectmatig en planmatig				

Riolering (programma Leefomgeving)

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP): Beleidsplan is in 2017 opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Dit heeft geresulteerd in het rapport “Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Kapelle 2017-2021”. Dit plan vormt de praktische leidraad voor de 3 zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater.
- Basisrioleringsplannen voor de kernen Wemeldinge, Schore en Kapelle/Biezelingse zijn in de periode 2015-2017 uitgewerkt en vormen de basis voor operationele plannen.
- Wateroverlast knelpunten voortgekomen uit basisrioleringsplannen en in de openbare ruimte bekende overlastlocaties zijn in 2019 uitgewerkt in het rapport “Masterplan Wateroverlast Gemeente Kapelle” Op projectniveau zijn knelpuntlocaties uitgewerkt. Oplossingsrichting en kosten zijn hiermee in beeld gebracht.
- Verbetermaatregelen zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma na afstemming met het waterschap Scheldestromen.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Het managen van risico's gebeurt door inspectie van de riolering en het prioriteren van onderhoud, vervanging en verbetering. Het vervangen en verbeteren van riolen is kostbaar en levert overlast op. Daar waar mogelijk worden innovatieve technieken zoals relining van het hoofdriool toegepast en samenwerking met het nutsbedrijf gezocht. Inschatting is dat in Kapelle ongeveer 50% van het riool in aanmerking komt voor relining. De kosten van relining bedragen ongeveer 50% van de kosten van traditioneel vervangen. De levensduur kan hiermee met ongeveer 50 jaar verlengd worden.
- De kosten van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud worden direct afgeschreven en deels geactiveerd. De kapitaallasten (rente & afschrijving) van het geactiveerde deel komen jaarlijks terug in de begroting. Uitgangspunt is om op termijn alle investeringen direct ten laste van de exploitatie te brengen, hiervoor vormen wij een voorziening.

Onderhoudsfrequenties:

- Onderhoudsinspectie en reiniging vrij verval riolering eenmaal per 8 jaar;
- Reiniging en inspectie van persleidingen ad hoc bij storing;
- Reinigen kolken tweemaal per jaar;
- Reinigen bijzondere voorzieningen eenmaal per jaar;
- Gemalen, real time monitoring op functioneren;
- Onderhoud aan gemalen tweemaal per jaar;
- Onderhoud aan drukrioleringspompen eenmaal per jaar;
- Onderhoud aan huisaansluitingen wordt na melding uitgevoerd;
- Onderhoud aan IT-riolen eenmaal per 8 jaar;
- Onderhoud aan drainageleidingen niet of nauwelijks;
- Onderhoud Wadi's jaarlijkse in maaicyclus groen;
- Onderhoud aan peilbuizen niet of nauwelijks.

De Integrale onderhoudsplanning wordt hier jaarlijks op afgestemd. De gemeten kwaliteit van het areaal voldoet aan de gestelde eisen. Beschikbaar gestelde budget is afdoende. De definitieve bestuurlijke afweging tussen kwaliteit versus kosten wordt geëvalueerd als opmaat naar een nieuw VGRP. De mogelijkheden in heffingsgrondslag wordt hierin meegenomen.

Areaal (11-6-2020)	Aantal
Persleiding	6.597 m
Hemelwaterriool	22.807 m
Vuilwaterriool	20.032 m
Gemengd riool	43.312 m
Drukleiding	19.602 m
Infiltratieriool	3.530 m
Overstortputten	41 stuks
Kolken	5.000 stuks
Wadi's	3 systemen
Gemalen/randvoorzieningen	28 stuks
Pompunits	131 stuks

Beleidskaders	Beleidsplannen	Volledige dekking in begroting?
Kaderrichtlijn Water Waterwet Wet milieubeheer Afvalwaterbeleidsplan waterschap	VGRP 2017-2021 Basis Rioleringsplannen Masterplan wateroverlast Verordening rioolheffing gemeente Kapelle Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Wemeldinge Noordzijde				
Spoorlaan, Brouwerijpad				
Boomweidelaan				
Grenadier				
Oude Havenstraat e.o.				
Blaaspoort				
Schelpenweg				
Noordstraat				
Jufferswegje				
Nieuwe Kerkstraat				
Middenweg				
Stationsstraat (Warretjes - Dijkwelsestraat)				

De Warretjes, Oude Bosstraat				
Molenwater				
Dijkwelsestraat (gedeelte spoor-dorp)				
Vijverstraat				
Jagtlust van der Biltlaan				
Pronkenburg (oppervlakkig en ondergronds)				
Binnenhof/ Biezelingsstr./ Mauritsstraat				
Parklaan (oppervlakkig en ondergronds)				
Sterappelstraat				
Goudreinettestraat				
Opalstraat				
De Omloop				
Pr. Beatrixstraat plateau				
Gemalen bouwkundig vervangen				
Gemalen Elec. Mech. Vervangen				
Drukriool putten vervangen				
Drukriool Elec. Mech vervangen				

Water (programma Leefomgeving)

- Stedelijk waterplan Kapelle: Plan is in 2011 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport “Stedelijk waterplan Kapelle 2012-2016”. Het plan is bestuurlijk vastgesteld. Dit plan legt het gemeentelijk beleid vast op het gebied van water in de bebouwde kom. Verschillende onderdelen van plan maken deel uit van het vigerende VGRP.
- De gemeenteraad heeft vijf ambities geformuleerd die verwerkt zijn in het plan:
 - Inspelen op klimaatontwikkeling (geborgd in VGRP);
 - Ecologische kansen aan de randen van kernen daar waar mogelijk te versterken;
 - Niet “vooroplopen” t.o.v. andere gemeenten op gebied van water;
 - Ambitie beperkt zich tot Beheer en onderhoud oppervlaktewater in bebouwd gebied (BOB) overeenkomst met waterschap;
 - Passieve invulling van grondwaterzorgplicht (geborgd en aangepast naar Anticiperend in VGRP).
- Stedelijk waterplan Kapelle: Tussentijdse evaluatie van maatregelen en proces heeft in 2015 plaatsgevonden aangevuld met een visuele kwaliteitsbeoordeling in 2017. De kwaliteitsbeoordeling van de maatregelen heeft plaatsgevonden op kwaliteit goed/voldoende/onvoldoende.
- Het waterschap Scheldestromen en de gemeente Kapelle zijn samen verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater. Basis voor het onderhoud is de overeenkomst tussen waterschap en gemeente voor het onderhoud van oppervlaktewaterlichamen binnen het bebouwd gebied (BOB).

Areaal	Aantal
Oevers	8.291 m1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Wet milieubeheer KRW Waterwet NBW	VGRP 2017-2021 Stedelijk waterplan BOB-overeenkomst Scheldestromen	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Sloot achterzijde Nieuwe Kerkstraat opschonen				
Baggerwerkzaamheden Wemeldinge en oostelijk Kapelle				
Afvoer van baggerspecie				

Civieltechnische kunstwerken (programma Leefomgeving)

- Op basis van een inspectie in 2019 is het meerjarig onderhoudsprogramma civieltechnische kunstwerken (o.a. bruggen) geactualiseerd. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening civieltechnische kunstwerken wordt met € 5.000 verhoogd tot € 53.000. Uitgangspunt is dat beweegbare bruggen, de fietstunnel, vaste bruggen en steigers functioneel worden onderhouden. Bij de overige kunstwerken wordt alleen schade hersteld. Periodiek wordt op basis van nieuwe inspecties het voortschrijdend jaarlijkse uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Areaal	Aantal
Basculebrug	1
Beeldende kunst	26
Damwandconstructie	4
Draaibrug	1
Duiker	1
Keermuur	8
Liggerbrug	17
Overige objecten	16
Geluidsscherm	1
Sluis	1
Steiger	1
Stuw	1
Talud	4
Trap	21
Tunnel	1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Bouwbesluit Wegenwet Burgerlijk wetboek WABO	Meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) civieltechnische kunstwerken - Risicoprofiel 1 t/m 3 opnemen in investeringsplanning begroting - Risicoprofiel 4 Ad Hoc opnemen in reguliere begroting	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Diverse Civieltechnische objecten				

Openbaar groen (programma Leefomgeving)

- Groenbeheerplan: Beheerplan is in 2016 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport “Groenbeheerplan 2017-2021”. Dit plan vormt de praktische leidraad voor het groenbeheer.
- Voor de landelijke richtlijn voor het groenbeheer geldt de kwaliteitscatalogus van het CROW. In de kwaliteitscatalogus worden de kwaliteitsniveaus A+, A, B, C en D gehanteerd waarbij niveau A+ en D in de praktijk nauwelijks worden gebruikt omdat A+ vrijwel onmogelijk te handhaven is en D absoluut onwenselijk is. In de gemeente Kapelle wordt het groen in 3 verschillende kwaliteitsniveaus onderhouden:
 Begraafplaatsen: Kwaliteitsniveau A
 Verblijfsgebied wonen: Kwaliteitsniveau B
 Bedrijventerreinen: Kwaliteitsniveau C
 Wet- en regelgeving in relatie tot beheer-en beleidsplan: Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, Wet natuurbescherming, zorgplicht bomen, Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen, bijenstrategie.
- De uitvoering van het onderhoud aan openbaar groen wordt uitbesteed aan het groenbedrijf van de Betho en aangevuld door derden.
- Het groenonderhoud op de begraafplaatsen wordt zowel in eigen beheer als door de Betho uitgevoerd en aangevuld door derden.
- In 2014 is het groenareaal geïnventariseerd en globaal kwalitatief beoordeeld.
- Het totaal te beheren groenareaal heeft een omvang van zo'n 61 hectare (inclusief begraafplaatsen) en ruim 5.000 bomen.
- De technische kwaliteit van 90-95% van de gras- en beplantingsvakken was op dat moment goed en 95% van de bomen verkeerde in goede conditie.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Beheerplan wordt verwerkt in beheersystematiek Obsurv en is gekoppeld met de Basisregistratie Grootschalige Topografie.
- Bij de investeringsprojecten wegen zijn voor het onderdeel groen middelen geraamd.

Areaal (bron groenbeleidsplan 2017-2021)	Aantal
Gras/ Gazon	172.000 m ²
Bermen/ ruw gras	317.650 m ²
Recreatief veld/ sportvelden	95.540 m ²
Bosplantsoen	90.580 m ²
Heesters	20.740 m ²
Bodembedekkers	7.100 m ²
Rozen	530 m ²
Blokhagen	4.125 m ²
Vaste planten/ wisselperken	420 m ²
Water	49.800 m ²
(Half) Verhardingen	13.300 m ²
Bomen	5.970 stuks

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
---------------	-------------	---------------------------------

Burgerlijk Wetboek Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden Wet natuurbescherming Zorgplicht Bomen (art. 6.162 BW) Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen Kwaliteitscatalogus van het CROW	Groenbeleidsplan 2017-2021 (niet vastgesteld) Duurzaamheidsagenda, bouwsteen Natuur & Biodiversiteit - Ambitie 10% meer groen in de openbare ruimte in 2030 - Ambitie vaststellen nieuwe Groenstructuurplannen per kern 2022-2024	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.
---	--	---

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Groen investeringen maken integraal deel uit van wegen projecten				

Begraafplaatsen (programma Leefomgeving)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich vier algemene begraafplaatsen in beheer en exploitatie, in iedere kern één. Daarnaast bevinden zich de gesloten begraafplaats in Eversdijk en de Franse Militaire begraafplaats in de gemeente Kapelle.
- In 2015 is het gemeentelijk begraafbeleid onderzocht. Geconstateerd is dat de beheerkwaliteit van deze begraafplaatsen goed is. Het beheer en onderhoud vindt op zodanige wijze plaats dat een relatief hoogwaardig eindbeeld wordt bereikt.
- De capaciteit van de begraafplaatsen in Biezeling, Wemeldinge en Kapelle zijn in 2014, 2015 en 2016 vergroot om in de begraafbehoefte voor de komende jaren te kunnen voorzien. De begraafplaats in Schore heeft nog voldoende ruimte.
- Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen in 2022 aan de raad voorleggen. Heffingsgrondslagen en kostendekking maakt hier onderdeel van uit.

Areaal (20-07-2020)	Beschikbare capaciteit
Begraafplaats Kapelle koopgraven	357
Begraafplaats Kapelle algemene graven (huur)	77
Begraafplaats Biezeling koopgraven	121
Begraafplaats Biezeling algemene graven (huur)	74
Begraafplaats Wemeldinge koopgraven	276
Begraafplaats Wemeldinge algemene graven (huur)	89
Begraafplaats Schore koopgraven	19
Begraafplaats Schore algemene graven (huur)	36
Totale begraafcapaciteit gemeente Kapelle	1.032

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
• Wet op de lijkbezorging • Gemeentewet • Verordening op heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten	Verordening op het beheer en gebruik van alg. begraafplaats in de gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte of in een aparte voorziening.

Speeltoestellen (programma Leefomgeving)

- De gemeente streeft naar veilige, aantrekkelijke speelomgevingen, rekening houdend met een bredere doelgroep.
- Jaarlijks vindt er een externe inspectie plaats en routinematige inspecties door de buitendienst. Onderhoud en vervanging gaat op basis van de bevindingen in deze inspecties.
- Bij renovatie is er aandacht voor de gehele omgeving en worden aanwonenden betrokken in de planvorming.
- 5000 m² houtsnipperondergronden worden omgezet naar een onderhoudsvriendelijkere variant.

Areaal	Stuks
Speellocaties	34
Speeltoestellen	217

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
WAS -Wet Warenbesluit attractie- en speeltoestellen EN1176, nieuwe Europese wetgeving, mogelijke gevolgen door herkeuring bestaande toestellen en ondergronden	MJOP Speeltoestellen	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Oranjeboomstraat, Goudreinettestraat, Duizendblad, Fluitekruid				
Boomweidelaan, Oude Veiling, Herdershoeffe, Elstarstraat, Vroonenburg				
Boomweidelaan, Prinses Irenestraat, Ambachtsherenwegeling				
N.t.b.				

Sportaccommodaties (programma Leren en Leven)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich twee sportcomplexen, Groene Woud in Kapelle en Boenze Boogerd in Wemeldinge, waar verschillende sporten beoefend worden.
- Om de buitensportaccommodaties op het vereiste kwaliteitsniveau te houden wordt dagelijks onderhoud gepleegd door de gemeente en in toenemende mate de gebruikers. Jaarlijks pleegt de gemeente in de zomerperiode groot onderhoud aan de sportvelden.
- Buitensportaccommodaties worden gerenoveerd als de technische kwaliteit onvoldoende is om het beoogde gebruik gedurende de speelperiode te garanderen. Hiervoor is een meerjarig investeringsplan opgesteld. De levensduur van buitensportaccommodaties is afhankelijk van de kwaliteit van het (dagelijks) onderhoud, de feitelijke belasting en de weersomstandigheden. Jaarlijks beoordelen wij in hoeverre renovatie van een buitensportaccommodatie of bijbehorende voorzieningen op termijn noodzakelijk is. De binnensportaccommodatie Groene Woud heeft geen investeringen meer vanwege de nieuwbouwplannen.
- Streven is het onderhoud uit te voeren volgens de greendeal sportvelden: volledig chemie vrij beheer en onderhoud van de sportvelden.
- De velden worden regelmatig volgens KNVB normen gekeurd.
- Kunstgrasvelden worden één keer per jaar volgens de normen van het NOC-NSF gekeurd waarvan één keer per acht jaar een uitgebreide herkeuring.
- Door een toenemende bezettingsgraad is er intensiever onderhoud nodig.
- Klimaatverandering kan leiden tot intensiever beheer, zoals vaker beregenen.

Areaal	Sport	Aantal
Sportcomplex Groene Woud Kapelle	Korfbal	1 veld
	Voetbal	4 velden
	Tennis	5 velden
	Zwemmen (binnen)	1 multifunctioneel bad
	Schaatsbaan	1 grasveld
Sportcomplex Boenze Boogerd Wemeldinge	Voetbal	3 velden
	Tennis	3 velden
	Boogschieten	1 installatie
	Schaatsbaan	1 asfaltterrein

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
NOC-NSF	MJOP	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Sport MIP groot onderhoud (hoofd) voetbalveld Kapelle				
Sport MIP- groot onderhoud voetbalveld 2 Kapelle				

Sport MIP- totaalrenovatie voetbalveld 2 Wemeldinge				
Sport MIP- renovatie voetbaltrainingsveld Kapelle				
Sport MIP-totaalrenovatie voetbalveld 1 Wemeldinge				
Nieuw sportcentrum (bouwkundig)				
Nieuw sportcentrum (inrichting)				
Nieuw sportcentrum (installaties 20 jaar 75%)				
Nieuw sportcentrum infra buitenruimte				

Onderwijs, schoolgebouwen (programma Leren en Leven)

- De ontwikkelingen voor de onderwijshuisvesting zijn opgenomen in Integraal huisvestingsplan Onderwijs dat in 2019 is vastgesteld. De uitvoering van dit IHP Onderwijs wordt jaarlijks geactualiseerd. In 2024 wordt het IHP Onderwijs deels herzien zodat het voor het toekomstbestendig houden van De Linge een actueel inzicht bestaat.
- In de kern Wemeldinge is sprake van vervangende nieuwbouw voor De Hoeksteen en OBS Wemeldinge op één locatie met als voorkeurslocatie de huidige locatie van de OBS.
- De Juliana van Stolberg en de SBO Samuël en (V)SO Eben-Haëzer hebben te maken met stijgende leerlingenaantallen waardoor er extra huisvesting nodig is. Voor deze scholen is tijdelijke huisvesting beschikbaar gesteld aan de Van der Biltlaan 34 op de voormalige locatie van 't Kleine Honk. Voor beide scholen wordt aan een permanente oplossing gewerkt. Voor de Juliana van Stolberg betekent dit vervangende vernieuwbouw op de huidige locatie. De keuze voor de huisvesting van SBO Samuël en (V)SO Eben-Haëzer is afhankelijk van de mogelijkheden in de regio.
- De Moolhoek en 't Honk die gehuisvest zijn in 't Saamdeel maken tot medio 2022 gebruik van tijdelijke huisvesting.

Areaal	Toekomst
De Hoeksteen en OBS Wemeldinge	Vervangende nieuwbouw
Juliana van Stolberg	Vervangende vernieuwbouw
De Moolhoek en 't Honk	Handhaven
SBO Samuël en (V)SO Eben-Haëzer	Handhaven tot duidelijkheid over mogelijkheden in de regio
De Linge	Handhaven

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Wet op het primair onderwijs (WPO) Bouwbesluit	Integraal huisvestingsplan Onderwijs	Ja, de kosten voor de werkzaamheden in de periode 2022-2025 voor de scholen in Wemeldinge en de Juliana van Stolberg zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Werkzaamheden	2022	2023	2024	2025
Integraal Kind Centrum Wemeldinge				
Juliana van Stolbergschool				

Gebouwen en gemeentelijke monumenten (diverse programma's)

Voor onderhoud van de gebouwen gelden de volgende uitgangspunten:

- Onderhoud, opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan (MJOP), wordt ten laste gebracht van de voorziening. Levensduur verlengend onderhoud > € 25.000 geldt als een investering. Het MJOP is in 2021 voor de jaren 2022 -2031 geactualiseerd. In 2020 zijn een aantal gebouwen doorgelicht als verkenning op verduurzamingsmogelijkheden met als doel een gasloos gebouw na 2030. Het gemeentehuis wordt in fasen verduurzaamd. De eerste mijlpaal is energielabel C in 2023. Voor de overige gebouwen wordt terughoudend verduurzaamd. Dat wil zeggen dat de verduurzamingsmaatregel zich binnen 5 jaar moet kunnen terugverdienen. Dorpshuis de Wemel vormt hierop een uitzondering, aangezien met zekerheid gesteld kan worden dat dit gebouw minimaal 20 jaar meegaat.
- Gemeentehuis werkplekconcept: Als gevolg van de organisatieontwikkeling wordt flexwerken de nieuwe manier van werken. Vaste werkplekken worden vervangen door flexibele werkplekken in combinatie met het thuiswerken.
- Gemeentewerf: In 2021 is gestart met een eerste verkenning naar de toekomstige huisvesting. Voor 2022 is een startkrediet van € 15.000,- opgenomen voor het financieren van voorbereidende onderzoeken en begeleiding voor een nieuwe huisvesting.
- Brandweerkazernes: het betreft hier oude gebouwen die niet te verduurzamen zijn. De Veiligheidsregio Zeeland wordt gevraagd na te denken over herhuisvesting.
- Gymzaal Molenvate: De grootonderhoudsvoorziening voor dit gebouw is gestopt. In de begroting wordt alleen het klein onderhoud meegenomen.
- Gymzaal Burgemeester van Sas: in 2022 wordt voorzichtig omgesprongen met groot onderhoud zolang het toekomstig gebruik niet definitief is.
- Prokino Vroonland: het onderhoud komt volledig voor rekening van Prokino, zoals afgesproken in de huurovereenkomst tot 2025. Daarna wordt opnieuw gesproken over de verkoop van het pand aan Prokino.

Araal	
Werkplaats gemeente kantoor/kantine	Sportgebouw Burgemeester van Sas
Werkplaats gemeente loodsen	Sportcentrum Groene Woud
Milieustraat ZRD	Peilhuisje
Werkplaats Wemeldinge	Praathuisje "de Punt"
Brandweerkazerne Kapelle	Prokino Vroonland
Brandweerkazerne Wemeldinge	Molen de Hoop
Dorpshuis "De Vroone"	Molen Aeolus
Dorpshuis Schore	Boomweidelaan 44 (zorgboerderij Rust na Onrust)
Dorpshuis "De Wemel"	Van der Biltlaan 19 (voormalig Grote honk)
Kibeo, Kromomme	Van der Biltlaan 34 (voormalig Kleine Honk)
Gemeentehuis	Diverse opslaggebouwtjes begraafplaatsen
Dicwale	
Sportgebouw Molenvate	

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Bouwbesluit Klimaatakkoord	MJOP 2022-2031	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen diverse programma's of in een aparte voorziening.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering	BBV
	Financiële verordening

Visie op de organisatie

Kapelle is een aantrekkelijke, groene woongemeente voor iedereen, waar ondernemers en inwoners bijdragen aan het woongenot. De organisatie heeft een faciliterende en aanjagende rol in deze kernambitie en het behoud van een bloeiende en zelfstandige gemeente. Om deze bestuurlijke ambities waar te maken en onze eigen identiteit te behouden is de samenwerking met andere gemeenten in de regio belangrijk. De ambtelijke organisatie moet in balans zijn met deze ambities en op alle taakvelden zelfstandig kunnen adviseren richting het gemeentebestuur en de samenwerkingspartners. Deze balans geldt voor de taken die door onze organisatie zelfstandig worden uitgevoerd en voor de taken die zijn overgedragen aan samenwerkingsverbanden. Door het toenemende belang van regionale samenwerking wordt het regie kunnen voeren over dit deel van het takenpakket steeds belangrijker en stelt hogere eisen aan de kwaliteiten en het strategisch vermogen van de organisatie. Een goed gemotiveerde ambtelijke organisatie die de taken voor ons adequaat kan uitvoeren is een essentiële randvoorwaarde voor het behoud van onze zelfstandigheid. Dit vergt continu een verantwoorde investering in onze bedrijfsvoering en ons menselijk kapitaal.

Missie

De missie van de organisatie is om de wettelijk opgedragen en autonome taken optimaal te ontwikkelen en uit te voeren. We zijn een professionele organisatie die dienstbaar is aan het gemeentebestuur en aan de samenleving van Kapelle. Kwaliteit, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en maatwerk zijn de basis voor de gemeentelijke dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen. Dat doen we met plezier in ons werk. Daarbij zijn drie sleutelbegrippen van belang:

- Dienstverlening: onze 'corebusiness'. Wij zijn er om het belang van de gemeente Kapelle te dienen; het belang van onze burgers, bedrijven en instellingen. We hebben ook een belangrijke taak en de verantwoordelijkheid in het bijdragen aan het functioneren van het gemeentebestuur, primair het college van burgemeester en wethouders, maar ook van de gemeenteraad.
- Innovatie: de hedendaagse (lokale) samenleving en de moderne gemeentelijke overheidsorganisatie hebben medewerkers nodig die voortdurend willen en kunnen vernieuwen, zowel individueel als in onderling verband.
- Maatwerk: dienstverlening en innovatie vragen enerzijds om efficiënte en effectieve, uniforme processen en anderzijds om het rekening houden met bijzondere en individuele wensen en behoeften. De kunst is om daarin een balans te brengen die recht doet aan ieders belangen.

Organisatieontwikkeling

De samenleving verandert. Maatschappelijke opgaven en de omgeving waarin wij werken worden complexer, nieuwe taken die uitgevoerd moeten worden, ontwikkelingen gaan sneller, de digitalisering krijgt steeds meer invloed op onze werkwijze, enz. Dat vraagt om een andere rol van de gemeentelijke

organisatie. Wij willen een wendbare organisatie zijn. Klaar voor de toekomst. Een organisatie met ambitie en focus, maar flexibel genoeg om zichzelf aan te kunnen passen aan onze maatschappelijke opgaven. Een meer (regionale) strategische en integrale benadering is nodig. Dit is ook van invloed op de organisatiestructuur en functioneren. We willen het functioneren van medewerkers op individueel en collectief niveau kwalitatief verbeteren door het continue ontwikkeltraject 'Kapelle in verandering'. Het integraal werken en het delen van kennis is een belangrijk verbeterpunt. We gaan actief op zoek naar diversiteit en kwaliteiten bij de uitoefening van het takenpakket.

Naast de bestaande uitbesteding van taken, vraagt samenwerking tussen overheden en partners in de regio of ander niveau zoals het OZO een bijdrage en inzet van onze medewerkers. De bestuurlijke ambities staan natuurlijk voorop, maar de maatschappelijke opgaven worden in belangrijke mate ook ingevuld door wensen en behoeften vanuit de samenleving. We willen doorgroeien als netwerkorganisatie en meer opgabegericht gaan werken. In de loop van 2022 zal deze transformatie verder gestalte krijgen.

Regionale samenwerking

Op bestuurlijk en ambtelijk niveau participeren wij proactief in regionale samenwerking.

- Het versterken van de strategische samenwerking op provinciaal en regionaal niveau op alle gemeentelijke domeinen, die dit vergen. Via het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) en het Bestuurlijke Platform De Bevelanden wordt ingezet op afstemming en samenwerking op strategische thema's.
- De doorontwikkeling van GR De Bevelanden waarbij het belangrijk is om met dienstverleningsopdrachten te werken. Opdrachtgeverschap is hierin gevraagd.
- Bundeling van samenwerkingsverbanden zodat er minder bestuurlijke drukte is en de bestuurlijke slagkracht en effectiviteit verbetert. We besteden aandacht aan een goede invulling van het opdrachtgeverschap.

Formatie en inhuur

De ambities en doelstellingen van de gemeente Kapelle moeten in balans blijven met de capaciteit. Het op peil houden van onze uitvoeringskracht vraagt onze blijvende aandacht en zal periodiek bijstelling behoeven. De formatieve ontwikkeling van de organisatie is opgenomen in de tabel. Uit oogpunt van continuïteit en kosten blijft gelden dat structurele taken bij voorkeur worden opgenomen in de vaste formatie. De structurele formatie stijgt ook vanwege de extra benodigde capaciteit voor het sociaal domein en het aantrekken van een starter of trainee. Om deze reden stijgt de vaste formatie van 70,4 naar 73,5.

	Formatie	Bezetting	Personen	Inhuur €	Inhuur %
1-1-2017	53,6	52,5	62	927	22%
1-1-2018	59,0	58,9	70	974	21%
1-1-2019	61,1	60,9	74	893	19%
1-1-2020	63,0	62,9	77	967	19%
1-1-2021	70,4	67,7	81	783	16%
1-1-2022	73,5	69,5	84	1.019	19%

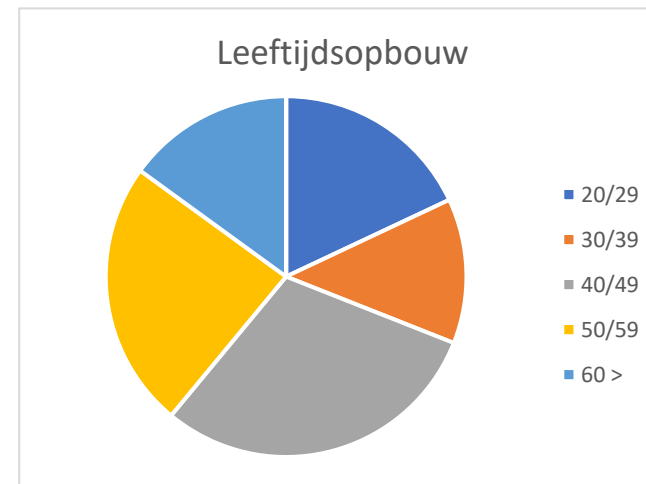
De structurele inhuur blijft gelijk, de stijging zit in incidentele inhuur. We huren incidenteel in vanwege de verkiezingen, de invoering van de omgevingswet en de rechtmatigheid, incidentele taken binnen het sociaal domein en onze ambities op het gebied van recreatie en toerisme. Binnen de structurele inhuur is de detachering vanuit de Betho een uitzondering op het uitgangspunt om structurele taken, binnen de vaste formatie op te nemen. De samenwerking met deze organisatie is uit sociaal en bedrijfsmatig oogpunt belangrijk voor ons. Daarnaast wordt structureel ingehuurd vanwege moeilijk vervulbare vacatures of als de benodigde specifieke deskundigheid beperkt van omvang is, zoals BAG-beheer, inkoop en verkeer.

De krapte op de arbeidsmarkt is overigens momenteel dusdanig, dat dit een extra uitdaging vormt om onze ambities en doelstellingen te verwezenlijken.

Op de peildatum 1 juli 2021 kende de organisatie een redelijk gelijkmatige leeftijdsopbouw, waarbij wel opvalt dat de gemiddelde leeftijd van 45 jaar nog steeds relatief laag is in vergelijking met andere gemeenten, maar ook twee jaar ouder dan in 2020. De verhouding tussen het aantal vrouwelijke (53%) en mannelijke (47%) medewerkers is nagenoeg gelijk met het landelijke gemiddelde. Daarnaast werkt 53% fulltime en 47% parttime.

Ook is gekeken naar de leeftijdsgroepen binnen Kapelle. Deze is evenredig verdeeld.

- 20-29 jaar = 15 medewerkers
- 30-39 jaar = 11 medewerkers
- 40-49 jaar = 25 medewerkers
- 50-59 jaar = 20 medewerkers
- ≥ 60 jaar = 13 medewerkers

Overhead

Onder Overhead worden alle kosten verstaan die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De overheadopslag berekenen wij door de lasten overhead te delen door de totale lasten minus toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en minus lasten grondexploitatie. Voor 2022 is de overhead berekend op afgerond 15%. Bij de lokale heffingen en leges wordt naast directe kosten (zowel middelen als loonkosten) ook overhead toegerekend. De overhead wordt toegerekend als een percentage over de directe loonkosten.

Raad

In de begroting zijn de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant opgenomen. Voor (door)ontwikkeling van de nieuwe raad in 2022 is er budget opgenomen.

	2022	2023	2024	2025
Raad	333	324	329	335
Griffie	139	128	133	138
Rekenkamer	10	10	10	10
Accountant	60	60	60	60

Verzuimbeleid

In 2021 is het budget voor vervanging bij ziekte structureel verlaagd van € 91.000 naar € 20.000. Het streven is een verzuimpercentage van 2,50 % en een gemiddelde meldingsfrequentie die lager is dan één melding per 12 maanden. Op dit moment is het verzuimpercentage 3,15%, een percentage waar we nu tevreden mee kunnen zijn. In het verzuimbeleid wordt uitgegaan van het zogenaamde eigenregiemodel, waarbij medewerker en leidinggevende in geval van verzuim samen afspraken maken en de bedrijfsarts een adviserende rol heeft. Door de werkdruk(beleaving) blijft dit wel om aandacht en monitoring vragen.

Informatievoorziening en digitale dienstverlening

Wij vinden het belangrijk onze inwoners, bedrijven en instellingen goede (digitale) dienstverlening te bieden, door interne bedrijfsvoering die op orde is en (vrijwel) volledig digitaal plaatsvindt. Hierbij willen we:

- Het mogelijk maken om documenten en overeenkomsten digitaal te ondertekenen.
- In samenwerking met de Bevelandse gemeenten werken en opleveren van de visie op Informatievoorziening en met als speerpunten dienstverlening, innovatie en datagedreven werken.
- De benodigde software voor het uitvoeren van de Omgevingswet inrichten en in gebruik nemen.
- Ons voorbereiden op de aansluiting op het E-depot voor de opslag van blijvend te bewaren digitale archieven, beheerd door het Zeeuws Archief.

GR de Bevelanden heeft een evaluatie laten opstellen voor het taakveld informatievoorziening. De conclusie hieruit is dat niet alle uitgangspunten behaald worden zoals het verminderen van de kwetsbaarheid en het vergroten van de kwaliteit. De komende periode zullen extra investeringen noodzakelijk zijn voor doorontwikkeling van dit taakveld.

Informatiebeveiliging en gegevensbescherming

De gemeente zorgt ervoor te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen op het gebied van informatieveiligheid en gegevensbescherming (privacy). Met het uitdragen en handhaven van het in 2020 vastgestelde strategisch informatiebeveiligingsbeleid conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), geven we een duidelijke richting aan informatiebeveiliging en gegevensbescherming.

- Informatiebeveiliging is risicomanagement. Dreigingen kunnen zich voordoen in allerlei vormen: externe en interne dreigingen, bedoeld of onbedoeld, gericht of ongericht. Het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2021-2022 geeft inzicht in actuele dreigingen en risico's en hoe daarmee om te gaan. Het daarin opgenomen handelingsperspectief helpt ons te focussen op regie over risicomanagement, werkprocessen en organisatiecultuur.
- We hanteren de BIO voor het nemen van de juiste maatregelen rondom thema's als veilig personeel, leveranciersrelaties, bedrijfscontinuïteit en incidentmanagement. Prioriteiten voor te nemen maatregelen stemmen we waar nodig gezamenlijk af in de Bevelanden.
- Doorlopend is er aandacht voor iBewustzijn: medewerkers die bewust en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en gevoelige of vertrouwelijke informatie. Middelen die we daarvoor inzetten zijn interne communicatie, workshops en training. Passend bij de ontwikkelingen van flexibel werken, gaan we meer inzetten op plaatsonafhankelijke digitale werkvormen zoals E-learning en webinars. Daarbij benutten we ook landelijk aanbod zoals webinars van de IBD en Weerbare Digitale Overheid.
- De gemeente verantwoordt zich over informatiebeveiliging middels de ENSIA-systematiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Paragraaf Verbonden partijen

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Het belang in de verbonden partij	BBV
Verwachte omvang van het vermogen	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
De verwachte omvang van het financieel resultaat	Gemeenschappelijke Regelingen (diverse)
De eventuele risico's voor de gemeente Kapelle	Nota Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en GR'en

Visie

- Op 11 april 2017 heeft de raad de Nota Verbonden Partijen Gemeente Kapelle vastgesteld. Met deze nota is vastgelegd hoe in Kapelle raad en college met de verbonden partijen om willen gaan in lijn met het VZG-rapport 'Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeente en gemeenschappelijke regelingen'
- De begrotingen en jaarstukken van de verbonden partijen behandelen we in twee raadsvergaderingen.

Overzicht verbonden partijen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Zeeland te Middelburg	
Doel en belang	De VRZ levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is van rechtswege lid van het algemeen bestuur.
Risico's	- RemBrand omhelst diverse projecten die van invloed zijn op de ontwikkeling van de brandweer in Zeeland. De belangrijkste daarvan is de gebiedsgerichte opkomsttijden. - Vervanging materieel is komende jaren noodzakelijk - WNRA heeft gevolgen voor vrijwilligheid van de brandweer en zijn flinke kosten mee gemoeid.
Portefeuillehouder	Fons Naterop, lid algemeen bestuur.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) gevestigd te Goes	
Doel en belang	Samenwerken aan een gezond en veilig bestaan en sluitende zorg voor burgers in Zeeland.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (art. 4).
Risico's	De GGD Zeeland werkt momenteel aan een taakstelling en is op dit moment bezig om intern te kijken naar de kostenhuishouding.
Portefuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

De Betho gevestigd te Goes	
Doel en belang	De Betho richt zich op het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden aan de doelgroep van de sociale werkvoorziening en beschut werken en begeleidt werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, via maatwerktrajecten, naar - al dan niet gesubsidieerd – betaald werk.
Deelnemers	De GR wordt gevormd door de gemeenten in de Bevelanden en Tholen.
Bestuurlijk belang	Het college van elke deelnemer wijst uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur (art. 8).
Risico's	De gevolgen van de invoering van de participatiewet per 1-1-2015 (verlaging rijkssubsidies, vermindering wsw werknemers, aanpassing van de organisatie). De organisatorische gevolgen zijn inmiddels redelijk duidelijk en betekenen een afbouw van de huidige Wsw en een aanpassing van de huidige organisatie. Het beleid is hierop aangepast. Bij "going concern" is de aanwezige bestemmingsreserve voldoende groot om de gevolgen van de nieuwe wetgeving gedurende een aantal jaren, in ieder geval tot na 2022, te kunnen opvangen.
Portefuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) gevestigd te Goes	
Doel en belang	De werkzaamheden van Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio bestaan uit het ondersteunen van de gezamenlijke beleidsvoorbereiding op het terrein van welzijnszorg.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Bestuurlijk belang	De raad van elke deelnemer wijst uit het college van Burgemeester en Wethouders een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur (art. 8).
Risico's	Het SWVO heeft slechts beperkte risico's. De uitgaven worden gedaan voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Het programma Secretariaat heeft nog wel risico in die zin dat er de afgelopen jaren geen kostendeekkende bijdrage is ontvangen en derhalve de algemene reserve is aangesproken. De Wmo is een open-eind-financiering, wat extra risico's met zich meebrengt. Ook landelijke wetgeving en jurisprudentie draagt bij aan de financiële risico's van gemeenten.
Portefuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

Samenwerking de Bevelanden	
Doel en belang	Bevordering van een duurzame, robuuste samenwerking met flexibiliteit binnen geldende marges door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, het vergroten van het gemeenschappelijke kennisniveau en het inspelen op dwingende, bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen die op termijn de bestuurskracht van de individuele gemeenten sterk zullen beïnvloeden, met het doel: het vergroten van de bestuurskracht, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, door bundeling van ambtelijke expertise op operationeel, tactisch en / of strategisch niveau met als resultaat: verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Deelnemers	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst de burgemeester en een wethouder aan als leden van het algemeen bestuur (artikel 8, tweede lid).
Risico's	• Verloop, ziekteverzuim en het aantrekken van goed gekwalificeerd personeel. • Stilzwijgend verlengen contracten (met name gericht op ICT). • Afdeling ICT: Uitval computerapparatuur en datacommunicatieverbindingen. • Afdeling WIZ: invoering nieuwe wetgeving en nieuwe taken. • Het risicoprofiel van de GR vraagt om een weerstandscapaciteit (financiële buffer om risico's op te kunnen vangen) • De GR heeft geen reserves en is hierdoor niet in staat om tegenvallers zelf op te vangen, zonder een beroep op de deelnemende gemeenten te doen.
Portefeuillehouder	Fons Naterop, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur en Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	
Doel en belang	Het voor de provincie, het waterschap en gemeenten in het kader van het omgevingsrecht uitvoeren van vergunningverlening-, handavings- en toezichtstaken bij inrichtingen (bedrijven) die vallen onder het landelijk vastgesteld basistakenpakket.
Deelnemers	Alle dertien Zeeuwse gemeenten, de provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Risico's	• De deelnemers kunnen de niet wettelijke taken terugnemen. • Het niet meer kunnen uitvoeren van de piketregeling. • Als gevolg van uitwerking van wetgeving kan het onder mandaat voor BRZO inrichtingen niet langer bij de RUD blijven. • Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zorgen voor niet ingevulde vacatures. Alle overige risico's zijn ingeschaald als beheersbaar dan wel door goede communicatie bespreekbaar.
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh, lid algemeen bestuur.

Sabewa Zeeland, gevestigd te Terneuzen	
Doel en belang	Sabewa Zeeland voert als centraal belastingkantoor de volgende werkzaamheden uit: - de heffing en invordering van lokale belastingen; - de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ); - kwijtschelding.
Deelnemers	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het Waterschap Scheldestromen.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Risico's	Door onvoorziene omstandigheden kunnen extra kosten op Sabewa Zeeland afkomen. In het bijzonder kosten van juridische procedures en inzet van extra personeel of deskundigenadvies. Maatregelen zijn getroffen om de risico's zo beperkt mogelijk te houden. Eén van die maatregelen is het verbeteren van de processen waarderen, heffen en innen via de lean methodiek.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, voorzitter dagelijks bestuur, lid algemeen bestuur.

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ) gevestigd te Kapelle	
Doel en belang	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Risico's	De invoer van statiegeld op kleine plastic flessen en blikjes kan consequenties hebben op de hoeveelheid ingezameld PMD door de gemeente en de vergoeding die de gemeente hiervoor ontvangt, evenals de vergoeding voor zwerfafval. Er vinden in OLAZ verband heroriënterende gesprekken plaats over de toekomstbestendigheid van de regionale milieustraten in Zeeland.
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh, Lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio gevestigd te Goes	
Doel en belang	Het RBL voert de leerplichtfunctie uit en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Het belangrijkste doel van de leerplicht is het terugdringen van verzuim en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar. Het RMC-loket richt zich op jongeren tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben. Zij worden begeleid richting scholing en/of werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Bestuurlijk belang	Elk van de colleges van de deelnemende gemeenten wijst uit zijn midden de portefeuillehouder onderwijs aan als lid van het bestuur.
Risico's	Geen noemenswaardige risico's.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, lid bestuur.

Zeeuwse Muziekschool (ZMS) gevestigd te Middelburg	
Doel en belang	Het bevorderen van de participatie in kunst en cultuur met het doel een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de identiteit burgers, met name van kinderen en jongeren.
Deelnemers	Alle Zeeuwse gemeenten, behalve Terneuzen. Sommige gemeenten hebben aangegeven bij ongewijzigd beleid de GR Zeeuwse Muziek School te zullen verlaten.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (art 5).
Risico's	• WW, ziektekosten en salarisontwikkeling. • Garantieverplichtingen. • Terugtrekken van de gemeenten Sluis en Vlissingen. • Het geringe eigen vermogen.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, lid bestuur.

2. Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank gevestigd te Den Haag	
Doel en belang	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen. Met gespecialiseerde dienstverlening wordt getracht bij te dragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 53.040 aandelen met een historische aankoopwaarde van € 2,50. De feitelijke waarde is hoger. De aandelen kunnen niet vrij verkocht worden.
Risico's	Door de bank benoemde risico's: kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en strategisch risico
Portefeuillehouder	Jon Herselman.

PZEM N.V. gevestigd te Middelburg	
Doel en belang	Het leveren van betrouwbare en concurrerend geprijsde producten.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 204 aandelen. Het dividend is niet begroot.
Risico's	- Negatieve ontwikkeling van spreads bij elektriciteitsproductie en verslechtering energieprijzen. Slechte marktomstandigheden geven verhoogd risico m.b.t. kredietwaardigheid tegenpartijen. - Ongeplande uitval energiecentrales. - Toenemende risico's op het gebied van informatiebeveiliging. - Uitkomsten rechtszaken. - Sluiting kerncentrale van overheidswege. - Ruime liquiditeitspositie na diverse verkooptrajecten - Verlies van medewerkers met kritische kennis.
Portefeuillehouder	Jon Herselman.

N.V. Economische Impuls Zeeland te Middelburg	
Doel en belang	Het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse kenniseconomie en het bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Kapelle heeft 788 aandelen, zijnde 0,53% van het totaal uit te geven aandelen, met een prijs van € 1 per aandeel.
Risico's	Geen noemenswaardige risico's.
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh.

3. Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoopbureau West-Brabant	
Doel en belang	De dienstverlening is gericht op de professionalisering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van deelnemende gemeente.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Risico's	De bedrijfsvoering van het inkoopbureau kent als belangrijkste risico's: de behoefte aan flexibiliteit in inkoopondersteuning bij de deelnemers, beschikbaarheid van personeel, opzet van de financiën en de veranderende wet- en regelgeving.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Overzicht financiële gegevens verbonden partijen

	Begroot Resultaat	Eigen Vermogen per 31-12		Vreemd Vermogen per 31-12		Bijdrage
Gemeenschappelijke regeling	2022	2021	2022	2021	2022	2022
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	-	2.518	4.708	25.620	27.453	791
GGD Zeeland	-	3.338	3.338	2.236	2.236	593
De Betho	-	10.690	10.103	2.307	2.501	-
SWVO	-	954	907	7.138	7.109	3.434
GR Samenwerking de Bevelanden	-	-	-	2.600	2.600	1.463
RUD Zeeland	-	800	800	1.000	1.000	267
Sabewa Zeeland	-	93	-	4.931	4.931	200
O.L.A.Z.	-	429	429	10.541	10.541	318
RBL/RMC	-	-	-	-	-	33
Zeeuwse muziekschool	-	-	-	-	-	107
TOTAAL						7.206

Vennootschappen en coöperaties	2022	2021	2022	2021	2022
BNG Bank ¹	-	-	-	-	-
PZEM ¹	-	-	-	-	-
N.V. Economische Impuls Zeeland ¹	-	-	-	-	-

Stichtingen en verenigingen	2022	2021	2022	2021	2022
Stichting Inkoopbureau West-Brabant ¹	-	-	-	-	-

¹ Van deze organisaties zijn geen gegevens beschikbaar.

Paragraaf Grondbeleid

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Visie op het grondbeleid	BBV
Wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd	Nota grondbeleid 2018
Inzicht in de projecten (fasering, activiteiten, grondprijzen, te verwachten resultaat en risico's)	

Visie

Het grondbeleid staat mede in dienst van de andere gemeentelijke beleidsvelden. Het moet het mogelijk maken dat plannen voor volkshuisvesting, ruimtelijke en economische ontwikkeling en recreatie uitgevoerd kunnen worden.

Wijze van uitvoering

- Voor uitbreiding van woonkernen en bedrijventerreinen wordt een actief grondbeleid gevoerd met aandacht voor de financiële risico's.
- Faciliterend grondbeleid is aan de orde in situaties waarin wij geen grondpositie hebben, bijvoorbeeld bij inbreidingslocaties. Bij faciliterend grondbeleid zal, als een initiatief niet past binnen het geldende bestemmingsplan, eventueel gefaciliteerd worden in de vorm van planologische medewerking. Het uitgangspunt blijft het aangaan van (privaatrechtelijke) exploitatieovereenkomsten met planontwikkelaars voor de realisatie van een plan en het verhaal van kosten.
- Het uitgangspunt is dat verkoop van bouwgrond plaatsvindt tegen marktconforme prijzen. Hierbij wordt de grondprijs bepaald door wat men op de vrije markt bereid is daarvoor te betalen. Wij kiezen voor vaste grondprijzen met differentiatie naar locatie en woningtype. Voor elk afzonderlijk exploitatieplan worden de grondprijzen per m² bepaald.
- Voor zowel woningbouw als de bedrijventerreinen werd een risicoreserve aangehouden. Per reserve was een maximum van € 750.000 aangehouden. Aan de hoogte van de bedragen ligt verder geen onderbouwing ten grondslag. De reserves worden gebruikt om de lasten van de aanslag Vennootschapsbelasting te dekken. Met ingang van de begroting 2020 zijn de twee reserves samengevoegd.

Winstneming

- Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.
- Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; en
 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd) volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

Winstneming op de grondexploitaties is een jaarlijks terugkerende post in de jaarrekening. In de begroting houden we geen rekening met aanvullende winstnemingen uit de GREX-en.

Ontwikkelingen

- Over de grondposities bedrijventerreinen bij de diverse gemeenten vindt op Provinciaal niveau overleg plaats. Voor de woningbouw zijn de Regionale Woonvisie De Bevelanden en de Regionale Woningmarktafspraken basisdocumenten.
- Aan het eind van de planperiode van deze begroting (2022-2025) zijn de meeste complexen afgesloten.
- In 2020 is een start gemaakt met een plan in hoeverre er nieuwe plannen moeten worden voorbereid of kunnen worden ontwikkeld. Dit geldt zowel voor woningbouwprojecten als bedrijventerreinen. Uit dit plan is voortgekomen dat in de raadsvergadering van september 2021 het besluit is bekrachtigd tot het leggen van de Wet voorkeursrecht Gemeenten op het gebied ten westen van de kern Biezeling (woningbouw) en een gebied in de Willem Annapolder (bedrijventerrein).
- In de raadsvergadering van 15 december 2020 heeft u het grondexploitatieplan Schore vastgesteld. In 2021 is het bestemmingsplan in procedure gebracht.
- Het klimaatakkoord noopt ons tot het meeliften op ontwikkelingen op het gebied van milieu – en klimaatvriendelijk uitwerken van nieuwe plannen.

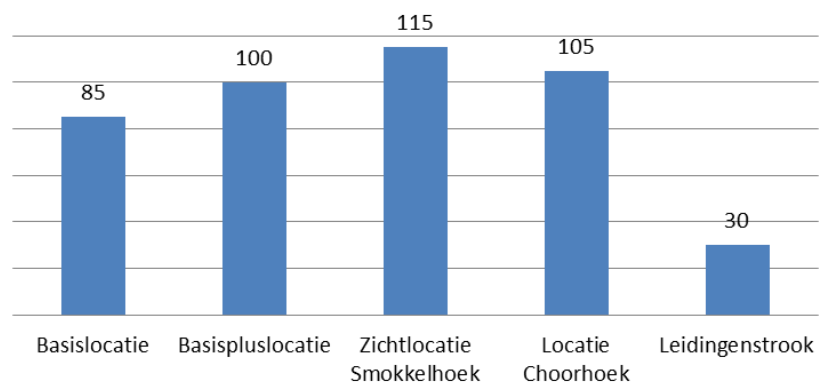
Project	Activiteiten in 2022	Geplande verkoop (m²) in 2022	Boekwaarde per 31-12-2020	Verwacht resultaat	Winstneming t/m 2020	Jaar van afsluiten
Zuidhoek Fase 1 en 2 (woningbouw)	Afsluiten plan		-/- 1.801	1.593 voordelig	1.560	2022
Zuidhoek Fase 3 (woningbouw)	Planvorming bouwrijp maken. Eerste uitgifte deel West in 2023.		1.661	909 voordelig	180	2027
De Moolhoek (woningbouw)	Woonrijp maken de Doolhof		-/-327	204 voordelig	83	2022
Plan Schore Boomweidelaan	Uitgifte kavels	1.590	5	294 voordelig		2024
Choorhoek (bedrijventerrein)	Gereed maken kavels voor verkoop	6.035	-/- 274	954 voordelig	677	2024
Smokkelhoek (bedrijventerrein)	Uitgifte kavels	7.210	-/- 4.851	9.674 voordelig	5.251	2024

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de recentste herziening van de exploitatieopzetten per 1 januari 2021.

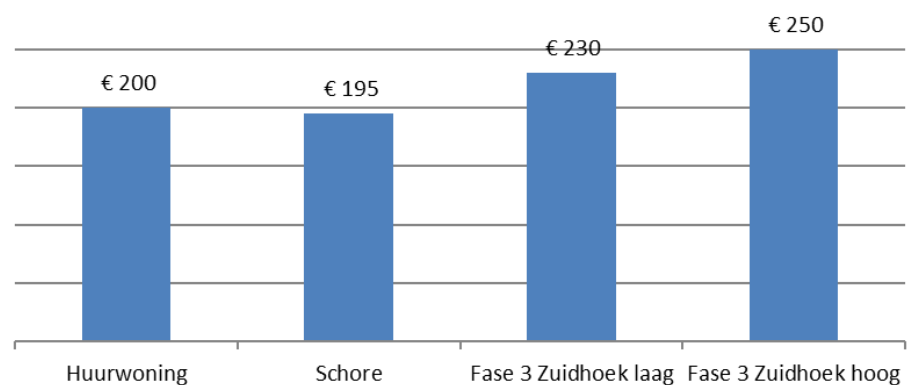
Overzicht geraamde verkoopopbrengsten per plan:

grondverkopten	2022	2023	2024	2025
Smokkelhoek	477	1.606	-	-
Choorhoek	948	506	-	-
Schore Boomweidelaan	310	171	-	-
Zuidhoek fase 3	-	2.597	2.077	519
Totaal opbrengsten	1.735	4.879	2.077	519

Grondprijzen bedrijventerreinen

Grondprijzen woningbouw

Risico's en reserves

De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties zijn relatief beperkt. Hieronder is in tabelvorm aangegeven waar welke risico's liggen.

Plan	Hoog (30%)		Midden (20%)		Laag (10%)		Geen (0%)	
	K	O	K	O	K	O	K	O
Zuidhoek fase 1 en 2 Toelichting: kosten geluidswal geen extra risico								
Zuidhoek fase 3 Einddatum ligt nog ver weg.								
Moolhoek Geen risico's								
Schore Geen risico's								
Smokkelhoek Tennet, PFAS								
Choorhoek PFAS								

Vanaf de begroting 2020 maken we geen onderscheid meer tussen de reserve grondexploitatie woningen en de reserve grondexploitatie bedrijventerreinen. Hieronder is weergegeven wat het verloop van de reserves grondexploitatie zou zijn zonder overheveling van of naar de algemene reserve. We hebben rekening gehouden met de berekende jaarlijkse vennootschapsbelastinglast:

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Totale reserves grondexploitaties	971	719	719	707	701

Meerjarenbegroting

Totalen per programma	2022	2023	2024	2025
Lasten				
Dienstverlening	1.391	1.371	1.396	1.415
Veiligheid	878	889	906	922
Leefomgeving	7.841	7.912	8.048	8.145
Sociaal Domein	10.937	10.462	10.407	10.331
Leren en leven	4.016	4.029	4.047	4.091
Economie	4.908	5.240	2.795	1.283
Middelen	658	609	632	525
Overhead	5.192	5.208	5.489	5.771
Vennootschapsbelasting	202	0	12	6
Totale lasten	36.023	35.720	33.731	32.489
Baten				
Leefomgeving	-2.339	-2.411	-2.416	-2.416
Sociaal Domein	-1.552	-1.552	-1.552	-1.552
Leren en leven	-516	-831	-831	-831
Economie	-4.339	-4.737	-2.310	-799
Middelen	-25.579	-25.455	-26.007	-26.588
Overhead	-531	-531	-531	-531
Totale baten	-34.855	-35.516	-33.646	-32.715
Mutatie reserves baten				
Dienstverlening	-21	-5	-5	-5
Leefomgeving	-149	-224	-264	-269
Leren en leven	-798	-271	-270	-270
Economie	-58	-28	0	0
Overhead	-367	-75	-15	0
Vennootschapsbelasting	-202	0	-12	-6
Totale baten reserves	-1.595	-603	-566	-550
Totaal	-427	-399	-481	-776

Programma Dienstverlening

3. Plaats Kapelle nu, en koers naar de toekomst.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
c) Kapelle als zelfstandige gemeente	We willen een zelfstandige gemeente blijven, maar samenwerking op regionale schaal is nodig om bestuurlijk zelfstandig te blijven.	We ontwikkelen de strategische samenwerking in het Bestuurlijk Platform de Bevelanden door. Het doel is brede welvaart in regio de Bevelanden.
d) Strategische en praktische visie	Onze gemeente wordt gekenschetst als een doe-gemeente. Een heldere, strategische visie is noodzakelijk om het strategisch vermogen te versterken.	We vertalen de ambities van het Strategisch Kompas in inhoudelijke plannen als bijvoorbeeld de te ontwikkelen omgevingsvisie en duurzaamheidsvisie.

4. Gemeentebestuur en bestuurlijke samenwerking.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
f) Intern gemeente -B&W en gemeenteraad -Ambtelijke organisatie	Wij zien het als gezamenlijk doel om Kapelle als zelfstandige gemeente te laten bestaan met inbegrip van alle goede zaken die Kapelle tot een aantrekkelijke gemeente maken. Samenwerking op regionale schaal is inherent aan de wens tot behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. In onze gemeente wordt dat breed onderkend.	- We zetten in op het robuuster maken van de huidige GR de Bevelanden op basis van de aanbevelingen en adviezen van Berenschot uit het onderzoek governance van de GR. - We versterken de samenwerking in- en het opdrachtgeverschap aan de huidige GR'en. Hiervoor maken we gebruik van de aanbevelingen van de commissie verbonden partijen.
- Integriteit	Integriteit vraagt consequent gedrag, transparantie en openheid. Wij onderschrijven dit beleid en houden hier in de komende periode aan vast.	- We geven uitvoering aan het vastgestelde integriteitsbeleid en stellen jaarlijks een jaarverslag op. - We organiseren een moreel beraad.
g) Gemeente en organisaties binnen Kapelle, we maken werk van burger- en overheidsparticipatie	We willen de komende vier jaar werk maken van burger- en overheidsparticipatie. Hiervoor wordt een kader opgesteld. Daarna kijken we in welke vorm daar een aparte financiële voorziening of participatiefonds aan gekoppeld kan worden.	We geven uitvoering aan de ambities op het gebied van burger- en overheidsparticipatie. We stellen beleid op en maken hierbij gebruik van ervaringen uit het verleden als bij bijvoorbeeld de herinrichting van wijken, het Masterplan Wemeldinge en het project

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
h) Dienstverlening en digitalisering	In een omgeving waarin verschillende mensen en organisaties actief zijn, zijn regels nodig om alles in goede banen te leiden en bescherming te bieden. Wij gaan voor duidelijke regels die nageleefd worden en dit wordt zo nodig afgedwongen, maar willen de regeldruk verminderen en daarmee regels die onduidelijk of overbodig zijn afschaffen.	Wemeldinge Noordzijde. Daarbij maken we gebruik van de conclusies en aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek "Kapelle maakt werk van participatie". • We ontwikkelen een 'Innovatie Agenda'. Vanuit programma's als Agenda Digitale Overheid en Common Ground, worden ontwikkeling actief gevolgd en wordt per jaar bekeken wat de mogelijkheden en wettelijke verplichtingen zijn. Innoveren wordt gestimuleerd vanuit de Rijksoverheid, speciaal voor de doorontwikkeling van digitale dienstverlening. • Inspelen op actuele ontwikkelingen, waarbij borging van beveiligings- en privacy maatregelen voorop staat. Daarnaast voldoen we aan wet- en regelgeving en auditverplichtingen. • We borgen de maatregelen vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. • We bereiden ons voor op de komst van de samenhangende objectenregistratie (SOR). Dit is een uniforme registratie met basisgegevens over objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals spoorlijnen, wegen, water, gebouwen en bomen, aangevuld met objecten als woonplaatsen en openbare ruimten. Een registratie waarbij diverse partijen samen moeten werken om te komen tot 1 registratie. De belangrijkste basisregistraties waarin informatie over objecten is opgenomen zijn de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en de Basisregistratie Topografie (BRT). Voorbeelden van andere registraties zijn de

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		registraties voor het Beheer van de Openbare Ruimte (BOR-registraties), Nationaal Wegenbestand (NWB) en het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Samen met Sabewa Zeeland en de gemeentes gaan wij dit voorbereiden.
	We willen verder invulling geven aan de ambities: maximaal dienstverlenend en voortdurend vernieuwd zonder experimenteel te zijn.	• We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen en installeren de nieuwe gemeenteraad (2022). • We organiseren de provinciale verkiezingen en de waterschapsverkiezingen (2023). • We geven uitvoering aan de in 2022 geactualiseerde Nota Dienstverlening.

Wat gaat het kosten?

Dienstverlening	2023	2024	2025
Bestuur	979	996	1.007
Dienstverlening	391	399	408
Lasten	1.371	1.396	1.415
Mutatie reserves	-5	-5	-5
Baten	-5	-5	-5
Totaal	1.366	1.391	1.410

Programma Veiligheid

2. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
d) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	2023: uitvoering geven aan het nieuw vastgestelde beleid 2023 e.v jaarlijks monitoren en het beleid bijsturen waar nodig.
e) Samenwerking politie en gemeenten	Een uitbreiding van de capaciteit van de politie in Zeeland moet ook in onze gemeente tot zichtbare resultaten leiden met betrekking tot veiligheid in de wijken en buurten.	-
f) Jeugdoverlast	Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast.	-

Wat gaat het kosten?

Veiligheid	2023	2024	2025
Crisisbestrijding	805	821	837
Handhaving	11	11	11
Openbare orde en veiligheid	74	74	74
Lasten	889	906	922
Baten	0	0	0
Totaal	889	906	922

Programma Leefomgeving

3. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
e) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	We implementeren de omgevingswet. We bereiden ons voor op de wettelijke taken en bereiden de organisatie voor op het werken met de omgevingswet.
	We stellen een wegcategoriseringsplan op met als doel het verhogen van de verkeersveiligheid en het omgaan met de groei van het autogebruik.	We werken het concept-wegcategoriseringsplan verder uit waarin de verkeersstromen en de knelpunten in het verkeer inzichtelijk zijn. Input uit enquêtes verwerken wij na afstemming. We maken maatregelen inzichtelijk, ramen en plannen deze.
f) Groene openbare ruimte	De openbare ruimte heeft een schone en groene uitstraling waarbij rekening wordt gehouden met de nationale bijenstrategie. We realiseren voldoende schone speelplekken in onze gemeente.	• Beheer van sportvelden chemie vrij door toepassing van mechanisch beheer. • Toepassen van diversiteit in assortimenten keuze van bomen en beplanting. • Onkruidbestrijding op basis van beeldkwaliteit in plaats van frequentie. • Nieuwe speelplekken voorzien van juiste valondergrond die eenvoudig zijn schoon te houden. • Bestaande speelplekken worden in de komende jaren vernieuwd.
g) Voldoen aan de zorglichten hemelwater, vuilwater en grondwater	Rioleringsplan 2022-2026	• We leggen een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan incl. kostendekking voor aan de raad
h) Voldoen aan de wet op de lijkbezorging	Voldoende begraafcapaciteit tegen redelijke kosten	• We starten de voorbereiding op voor een beleidsplan begraafplaatsen incl. kostendekking

4. Duurzaamheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
d) Klimaatbestendig inrichten openbare ruimte	We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in zodat rekening gehouden wordt met hittestress, droogte en wateroverlast.	Bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving: • In het Europees project Nature Smart Cities2 Seas (NSCiti2S) Wemeldinge-Noord: klimaatadaptief inrichten van de buitenruimte. De plannen komen tot stand in samenspraak met inwoners. Uitvoering vindt daarna gefaseerd plaats. • Uitvoering geven aan het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en deelname aan de Zuidwestelijke Delta. • Stimuleren inwoners en ondernemers om particulier terrein klimaatbestendig in te richten.
e) De gemeente is in 2045 een CO2-neutrale gemeente.	Op basis van de CO2-footprint en de duurzaamheidsvisie wordt gewerkt aan een pakket maatregelen voor de energietransitie en gehele bebouwde omgeving, zoals verduurzaming bebouwing, klimaatadaptatie en circulaire economie.	• Verder uitwerken van de duurzaamheidsvisie. • Het onder de aandacht blijven brengen van het duurzaam bouwloket, o.a. tijdens aanvraagprocedures en de gemeentelijke webpagina. • Het stimuleren en faciliteren van verduurzaming van de bebouwde omgeving, en deelname aan samenwerkingsverbanden die dit doel nastreven. • Het blijven faciliteren van openbare laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen volgens bestaand beleid. • Andere vervolgstappen in het kader van duurzaamheid en klimaat zijn afhankelijk van de vorderingen op die gebieden in 2021. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het onderwerp gasloos maken van bestaande woningen.
f) Het aardgasvrij zijn van de gemeente.	Het verduurzamen en aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving.	• We stellen met de Zeeuwse gemeenten een warmte transitie visie op voor aanpak verduurzaming en het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving.

Wat gaat het kosten?

Leefomgeving	2023	2024	2025
Openbare ruimte	4.735	4.871	5.020
Milieu	1.541	1.514	1.492
Volkshuisvesting	249	250	231
Planvorming RO	136	139	142
Omgevingvergunning	1.251	1.274	1.260
Lasten	7.912	8.048	8.145
Openbare ruimte	-482	-486	-486
Milieu	-1.664	-1.664	-1.664
Volkshuisvesting	-251	-251	-251
Planvorming RO	-15	-15	-15
Mutatie reserves	-224	-264	-269
Baten	-2.635	-2.679	-2.684
Totaal	5.278	5.368	5.461

Programma Sociaal Domein

1. Jeugdhulp

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Versterken lokaal netwerk	Inwoners met (hulp)vragen kunnen een beroep doen op een netwerk dat ze snel en adequaat helpt. Laagdrempelige, voorliggende voorzieningen en initiatieven worden daardoor beter benut.	- Voortzetten en aanscherpen actieplan jeugd. (aandacht voor indicatie-proces CJG, monitoren cijfers en trends, etc.). - Doorontwikkeling Kapels netwerk (waaronder samenwerking, vroegsignalering, etc.). - Onderzoeken haalbaarheid en passende vorm voor een gezamenlijke lokale toegang. - Afstemmen preventieaanbod jeugd op lokale signalen. - Ontwikkelen van preventief aanbod jeugd(hulp).

2. Wmo

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Versterken lokaal netwerk voor welzijn en ondersteuning van inwoners	Inwoners met (hulp)vragen kunnen een beroep doen op een netwerk dat ze snel en adequaat helpt. Laagdrempelige, voorliggende voorzieningen en initiatieven worden daardoor beter benut.	- Bij hulpvragen eerst kijken op welke manier een voorliggende voorziening ondersteuning kan bieden. Als dat niet passend is pas indiceren voor Wmo-hulp. - Doorontwikkeling Kapels netwerk (waaronder samenwerking, vroegsignalering, etc.). - Onderzoeken haalbaarheid en passende vorm voor een gezamenlijke lokale toegang. - Afstemmen preventieaanbod op lokale behoefte. - Ontwikkelen van preventief voorliggend aanbod ter ondersteuning van inwoners met een hulpvraag.

3. Werk, Inkomen en Inburgering

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
e) Armoede (waaronder armoede onder kinderen)	Inwoners die in armoede leven of schulden hebben, doen ondanks beperkte financiële middelen toch mee in de samenleving.	We geven uitvoering aan de Kadernota Armoede en Schulden 2021-2024 en specifiek aan armoede onder kinderen.
f) (Arbeids)participatie	Iedereen doet mee.	Wij willen dat onze inwoners meedoen in de samenleving, bij voorkeur in een duurzame betaalde baan.
g) Wet Inburgering	Huidige en toekomstige statushouders zijn ingeburgerd.	We geven uitvoering aan de nieuwe Wet Inburgering.

4. Gezondheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
c) Gezonde leefstijl	Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl.	We geven uitvoering aan de speerpunten uit de geactualiseerde regionale kadernota gezondheidsbeleid 2022-2025.
d) Eenzaamheid	We willen eenzaamheid terugdringen d.m.v. gerichte interventies.	Het geactualiseerde beleid- en actieplan wordt uitgevoerd door het team welzijn.

5. Andere onderwerpen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Artikel 1. Grondwet	De gelijke rechten en participatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele personen en transgenders worden gegarandeerd in alle delen van de samenleving.	We geven uitvoering aan het beleid- en actieplan om de acceptatie te vergroten.

Wat gaat het kosten?

Sociaal Domein	2023	2024	2025
Werk	2.038	2.038	2.018
Inkomen	453	453	453
WMO 2015	1.479	1.480	1.481
WMO 2007	1.542	1.518	1.518
WMO lokaal	955	958	962
Jeugdzorg	3.324	3.290	3.227
Gezondheidszorg	671	670	671
Lasten	10.462	10.407	10.331
Werk	-1.302	-1.302	-1.302
WMO 2007	-250	-250	-250
Baten	-1.552	-1.552	-1.552
Totaal	8.910	8.855	8.779

Programma Leren en leven

4. Sport en spel

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
c) Bewegen	• We willen sporten en bewegen mogelijk maken voor inwoners van alle leeftijden.	• We houden de sportaccommodaties op hoog niveau. • We geven uitvoering aan de ambities uit het Kapels Sportakkoord.

5. Onderwijs

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Onderwijshuisvesting	• Toekomstbestendige schoolgebouwen zoals besloten in het Integraal Huisvestings Plan onderwijs.	We geven uitvoering aan het Integraal Huisvestings Plan onderwijs.

6. Cultuur

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Cultuur	• Een divers aanbod van culturele voorzieningen.	In samenwerking met de Cultuurraad wordt uitvoering gegeven aan een aanbod van culturele activiteiten voor jongeren.

Wat gaat het kosten?

Leren en leven	2023	2024	2025
Onderwijs	1.584	1.588	1.630
Cultuur	619	619	619
Sport en Spel	1.511	1.519	1.516
Welzijnsactiviteiten	315	322	326
Lasten	4.029	4.047	4.091
Onderwijs	-328	-328	-328
Cultuur	-4	-4	-4
Sport en Spel	-474	-474	-474
Welzijnsactiviteiten	-26	-26	-26
Mutatie reserves	-271	-270	-270
Baten	-1.102	-1.101	-1.101
Totaal	2.927	2.946	2.990

Programma Economie

5. Toerisme

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Toeristische aantrekkelijkheid	Toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge versterken, waarbij rekening wordt gehouden met de inwoners.	Actueel houden van de Uitvoeringsagenda Masterplan Wemeldinge.

6. Bedrijfsground

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Uitgifte bedrijfsground	De bedrijfsgrounden die beschikbaar zijn of beschikbaar komen, worden bij voorkeur uitgegeven aan bedrijven die voldoende werkgelegenheid met zich meebrengen.	Contact onderhouden met ondernemers.

7. Huisvesting arbeidsmigranten

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Huisvesting	Er moet huisvesting zijn voor arbeidsmigranten in de gemeente Kapelle.	Samen met de buurgemeenten bevorderen dat de huisvesting van arbeidsmigranten zich kwalitatief en kwantitatief ontwikkelt.

8. Kernenbeleid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
c) Dorpsvisie Schore	Versterken van de leefbaarheid van Schore.	Uitvoering dorpsvisie Schore ondersteunen.

Wat gaat het kosten?

Economie	2023	2024	2025
Economische bedrijvigheid	156	158	160
Grondexploitatie	4.629	2.202	691
Dorpshuizen	260	260	258
Toerisme en recreatie	148	128	128
Overige accommodaties	47	47	47
Lasten	5.240	2.795	1.283
Grondexploitatie	-4.629	-2.202	-691
Dorpshuizen	-48	-48	-48
Toerisme en recreatie	-1	-1	-1
Overige accommodaties	-59	-59	-59
Mutatie reserves	-28	0	0
Baten	-4.765	-2.310	-799
Totaal	475	485	485

Overzicht Middelen

2. Financieel beleidskader

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
d) Een verantwoord financieel beleid binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting.	De gemiddelde (woon)lasten voor huishoudens en bedrijven met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd worden.	2023-2026: De tarieven met de inflatie verhogen.
	De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven	2023: De afvalstoffenheffing is vanaf 2023 kostendekkend en zal in dat jaar met 6,2% stijgen.

3. Verduurzamen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
e) Een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.	De gestelde doelen van het Klimaatakkoord nakomen.	2023: Vervolgacties verduurzaming worden in beeld gebracht.

4. Overige projecten

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
f) Aansluiten op het e-depot van het Zeeuws Archief	Openbare Informatie digitaal beschikbaar stellen.	2023: informatie opslaan in het e-depot.

Wat gaat het kosten?

Middelen	2023	2024	2025
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	81	81	81
Geldmiddelen	528	552	445
Lasten	609	632	525
Belastingen en heffingen	-5.217	-5.292	-5.369
Geldmiddelen	-711	-767	-678
Algemene uitkering	-19.528	-19.947	-20.541
Baten	-25.455	-26.007	-26.588
Saldo alg. dekkingsmiddelen	-24.846	-25.374	-26.063
Overhead			
Overhead	5.208	5.489	5.771
Lasten	5.208	5.489	5.771
Overhead	-531	-531	-531
Mutatie reserves	-75	-15	0
Baten	-606	-546	-531
Saldo overhead	4.602	4.943	5.240
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	0	12	6
Lasten	0	12	6
Mutatie reserves	0	-12	-6
Baten	0	-12	-6
Saldo vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal	-20.244	-20.431	-20.823

Bijlage: Provinciaal toezicht

In de begrotingscirculaire van de toezichthouder zijn de wettelijke criteria opgenomen en wordt u geïnformeerd over een aantal onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen met betrekking tot het financieel toezicht op de eerstvolgende gemeentebegroting. Tevens wordt verdere informatie gegeven over ontwikkelingen die zich gaan voordoen op het terrein van het financiële toezicht op de gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen die van belang zijn voor het opstellen van de gemeentelijke (meerjaren)begroting 2022 – 2025.

Hieronder zullen diverse toetsingsaspecten van de toezichthouder worden benoemd en vervolgens zal worden ingegaan op onze situatie.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
Repressief toezicht	Repressief toezicht is regel. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren, zonder dat hier vooraf provinciale goedkeuring vereist is. Een gemeente komt in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2024) wordt hersteld. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan de provincie te zijn ingezonden.	Meerjarig sluitende begroting, met de jaarschuiven 2022 en 2025 structureel sluitend.
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt geraamd op basis van reële uitgangspunten en tenminste de meicirculaire 2020 met de daarin opgenomen uitkeringsfactoren. Wij vragen u de meerjarige berekeningen (2021 tot en met 2024) van de algemene uitkering, zoals u die hanteert in uw (meerjaren)begroting, eventueel na begrotingswijziging, mee te zenden met de vastgestelde begroting (inclusief de gehanteerde eenheden en bedragen per eenheid).	Wij gaan uit van de septembercirculaire. De raming is in lopende prijzen.
Looncompensatie	In het kader van reëel ramen wordt verwacht dat we rekening houden met de budgettaire effecten van de loonstijgingen zoals opgenomen in de circulaire die u heeft gehanteerd voor het ramen van de algemene uitkering. Dit kan door verwerking in de ramingen van de personele lasten/organisatiekosten of door het ramen van een stelpost voor zover de eigen eerder vastgestelde uitgangspunten afwijken van die in de gehanteerde circulaire.	Voor de salarisaanpassingen en de stijging van de sociale lasten is uitgegaan van de CPB cijfers opgenomen in de meicirculaire.
Prijscompensatie	In het kader van reëel ramen verwachten wij dat u (als u de algemene uitkering op basis van lopende prijzen raamt) aan de lastenkant van de meerjarenraming rekening houdt met een mutatie van de prijsontwikkeling van ten minste het in de gehanteerde circulaire genoemde Bruto Binnenlands Product. Voor zover een afwijkend percentage wordt toegepast voor prijsstijgingen/indexering van prijsgevoelige subsidies verwachten wij dat dit in de programmabegroting wordt beargumenteerd.	Het verschil tussen lopende en constante prijzen is als inflatiecorrectie meegenomen. Hierop zijn de reeds verwerkte salarisaanpassingen (zie hierboven) en alle overige indexeringen in minder gebracht.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
Haalbare bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen	De bezuinigingsmaatregelen of taakstellingen worden beoordeeld of deze haalbaar en hard zijn. Dit om aannemelijk te maken dat er voldoende zekerheid is dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden.	Het actieplan jeugdhulp gaan we actualiseren. We leggen de ontwikkelingen van de extra middelen hier tegenover. Daarom daalt het te behalen actieplan in absolute zin.
Taakstellingen verbonden partijen	Taakstellingen die opgelegd worden aan gemeenschappelijke regelingen worden alleen als reëel beoordeeld indien de verbonden partij op algemeen bestuurlijk niveau heeft besloten of en hoe deze taakstelling wordt ingevuld.	Niet van toepassing.
Onderhoud kapitaalgoederen	Verantwoordelijk voor een veilige en duurzame leefomgeving voor de inwoners. Ieder jaar worden grote bedragen uitgegeven aan het verkrijgen, vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Dit zijn onder andere aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud is van groot belang voor het zo goed mogelijk functioneren van uw gemeente. Uit de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' moet blijken dat de budgetten groot genoeg zijn om het beleid van uw gemeente te kunnen uitvoeren.	Wordt bij de begroting als zodanig verwerkt.
Notitie Materiele vaste activa	In december 2017 is de Notitie Materiële vaste activa gepubliceerd. Vanaf het begrotingsjaar 2019 is de gehele notitie van kracht. De notitie behandelt de wijze van activeren, waarderen en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn er aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen. Enkele aandachtspunten zijn: • Activeringsgrens investeringen: om administratieve lasten te beperken mag een ondergrens gehanteerd worden voor het activeren van investeringen. Het is echter niet toegestaan om de activeringsgrens zodanig hoog te stellen dat hierdoor investeringen niet geactiveerd worden. U geeft zelf in de financiële verordening aan wat voor uw gemeente een reële ondergrens is. • Recent beheerplan: een beheerplan mag maximaal vijf jaar oud zijn. Voor het verslagleggingsjaar 2019 mag het beheerplan niet ouder zijn dan 2014. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden. • Jaarlijkse storting in onderhoudsvoorzieningen: in de (meerjaren)begroting 2021-2024 is de jaarlijkse (gelijkblijvende) storting in een onderhoudsvoorziening minimaal gebaseerd op de onderhoudslasten van de jaarschijven 2021 tot en met 2024 van het beheerplan. Wanneer het geldende beheerplan geen inzicht meer geeft in de onderhoudslasten van één of meerdere jaren van de meerjarenraming, zal er een nieuw beheerplan vastgesteld moeten worden. Op basis van dit nieuwe beheerplan wordt de jaarlijks (gelijkblijvende) storting voor de (meerjaren)begroting 2021-2024 bepaald.	De gemeente heeft een herziene "Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa gemeente Kapelle 2018. In de paragraaf kapitaalgoederen is de toelichting opgenomen op de aandachtspunten. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	- Egaliseren onderhoudslasten: Het BBV biedt alleen de mogelijkheid om onderhoudslasten structureel te egaliseren via een voorziening (artikel 44 lid 1c BBV). - Een jaarlijks gelijkblijvende storting in een onderhoudsvoorziening maakt het niet (meer) mogelijk om een ingroeimodel (de storting stijgt in enkele jaren naar de structureel benodigde storting) te hanteren. - Achterstallig onderhoud: achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging, is onaanvaardbaar en moet zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen vier jaar hersteld worden. Herstel van achterstallig onderhoud is een verplichting waarvan de omvang, door middel van een inventarisatie en een financiële vertaling, redelijkerwijs is in te schatten. Op basis van artikel 44 lid 1a BBV wordt daarvoor een voorziening gevormd. Dit is een andere voorziening dan de onderhoudsvoorziening voor het egaliseren van de onderhoudslasten. Als u onvoldoende middelen heeft in de exploitatie en/of in de algemene reserve om deze voorziening te vormen, is het in dat geval acceptabel om het achterstallig onderhoud (daadwerkelijk en financieel) in vier jaar (de periode van de begroting en de meerjarenraming) in te lopen.	
Notitie incidentele en structurele baten en lasten	De commissie BBV heeft een nieuwe notitie over structurele en incidentele baten en lasten uitgebracht. De notitie vervangt een notitie uit 2012 en maakt onderdeel uit van de notitie "prospectief inzicht" die in 2019 is gepubliceerd. De Commissie BBV adviseert in de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) een grensbedrag op te nemen vanaf welke omvang incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten. De Commissie BBV adviseert ook het structureel begrotingssaldo te presenteren.	De financiële verordening van de Gemeente Kapelle is hierop aangepast en het structureel begrotingssaldo presenteren we in de samenvatting van de begroting 2022.
Sociaal Domein	Voor de beoordeling van de begroting 2022 omtrent het sociaal domein blijven vooralsnog de richtlijnen van vorig jaar (begroting 2020) voor de begroting 2021 van kracht en deze zijn: - De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering, worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt. - Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021). - Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kan als structureel opgenomen worden. - Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.	De extra middelen jeugdzorg zijn meegenomen zoals afgesproken tussen Rijk-IPO-VNG. In 2022 zit de compensatie volledig, vanaf 2023 slechts op basis van 75% van de toegezegde 1,3 miljard.
BTW compensatie fonds	Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaire gewijzigd. Waar voorheen het fonds was opgenomen in de meircirculaire is het nu aan de gemeenten om zelf een reëel bedrag te ramen voor het BTW-compensatiefonds. Het ministerie BZK heeft in	De ruimte onder het plafond van het BCF in de begroting 2022-2025 is gelijk gebleven. Deze is minimaal.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	afstemming met VNG en provinciale toezichthouders afgesproken om een raming op te nemen die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF.	
Precariobelasting	In maart 2017 heeft de eerste kamer het wetsvoorstel voor vrijstelling van precariobelasting voor netwerken van nutsbedrijven aangenomen. Het is een vrijstelling van precariobelasting over netwerken onder, op of boven de grond van de gemeente, de provincie of het waterschap. Deze netwerken zijn bestemd voor de openbare dienst. Er is een overgangstermijn van 5 jaar ingesteld om de mogelijke inkomstenderving voor gemeenten geleidelijk op te vangen. Om voor de overgangstermijn in aanmerking te komen moet er op 10 februari 2016 een belastingverordening zijn voor het heffen van precariobelasting op nutsnetwerken. Als aan deze voorwaarde wordt voldaan mag u nog tot en met 2021 precariobelasting op openbare werken blijven heffen, echter maximaal het tarief dat op 10 februari 2016 in de verordening stond. Na het jaar 2021 worden geen inkomsten meer ontvangen vanuit de precariobelasting voor netwerken van nutsbedrijven. De geleidelijke overgang moet zijn verwerkt in het meerjarenbeeld van de begroting 2019.	Vanaf 2022 zijn er geen precariobelastingen meer begroot.
Omgevingswet	De minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Tweede Kamer laten weten de Omgevingswet per 1 juli 2022 in te laten gaan. Middels deze wet wordt de wet- en regelgeving voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water gebundeld en is het de bedoeling om het aanvragen van vergunningen te vereenvoudigen. Dit betekent één wet die ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving stimuleert en kwaliteit borgt. De gebruikers staan hierbij centraal. Wij zien dat de nodige betrokken partijen volop bezig zijn met de voorbereidingen. Het is van groot belang om een goede inschatting te maken wat er op uw gemeente afkomt en u adequaat op deze wet voor te bereiden. Daarbij past ook de vraag wat de financiële gevolgen voor uw gemeente zullen zijn.	De omgevingswet is volledig opgenomen in de begroting.
Omgevingsvisie	Met de nieuwe wet zijn het Rijk, de provincies en gemeenten voortaan verplicht een omgevingsvisie te maken. Dit is een strategische visie voor de lange termijn voor de hele fysieke leefomgeving. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn: - gemeenten dienen een omgevingsvisie op te stellen; - per gemeente geldt één omgevingsplan; - gemeenten werken de omgevingsvisie uit in een omgevingsplan en programma's; - het omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving; - in een programma staan maatregelen waarmee een bevoegd gezag een omgevingswaarde of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wil bereiken. Gemeenten krijgen een overgangstermijn van drie jaar voor het vaststellen van de omgevingsvisie. De verplichting voor gemeenten om een omgevingsvisie te hebben en het tijdstip daarvoor wordt bij Koninklijk Besluit vastgelegd.	Het het verlengde van de omgevingswet kijken we ook naar de uitrol voor de omgevingsvisie. De impact hiervan is nog niet volledig inzichtelijk.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
Duurzaamheid / energietransitie / klimaat	Elke gemeente, provincie en oak waterschap werkt op dit moment binnen regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. Van decentrale overheden wordt door het rijk verwacht dat zij een deel van de groei van de algemene uitkering o.a. ten goede laten komen aan klimaatbeleid en de energietransitie.	In de begroting is rekening gehouden met de Regionale Energiestrategie. Zowel qua capaciteit als uitvoeringswerkzaamheden.
Rechtmatigheidsverantwoording college	Met ingang van 2022 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording afleggen over de rechtmatigheid bij de jaarrekening. De accountant krijgt hierdoor een andere rol en zal vanaf het boekjaar 2022 geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring. De accountant geeft dan nog een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders. De gemeente zorgt voor voldoende grip op interne processen en de bijbehorende financiële huishoudin, want gemeenten moeten zelf aantonen dat ze budgetten rechtmatig hebben besteed en het college hier verantwoording over afgeeft.	Vanaf 2021 is gestart met het opzetten van de interne controle. Hierbij zijn alle processen in kaart gebracht. Vanaf 2022 zullen deze geïmplementeerd zijn in onze organisatie. In de begroting zijn hiervoor budgetten opgenomen.
Herijking gemeentefonds	Op 2 februari 2021 is het voorstel voor de nieuwe integrale verdeling van het gemeentefonds openbaar gemaakt. De fondsbeheerder van het gemeentefonds hebben dit voorstel ter advisering voorgelegd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). De besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt overgelaten aan het volgende kabinet en daardoor is de voorgestelde invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. Het voorstel is om de herverdeeffecten te spreiden over een aantal jaren en daarbij het gebruikelijke groeipad van € 15 per inwoner per jaar tot een maximum van € 60 per inwoner per jaar te hanteren.	Aangezien onze gemeente een voordeel gemeente is en ons voordeel ruim boven het maximum van € 60 per inwoner per jaar ligt, begroten wij vanaf 2023 voorzichtigheidshalve extra inkomsten. Voor 2023 € 15,-, 2024 € 30,-, 2025 € 45,- en 2026 € 60,- per inwoner per jaar.
Verbonden partijen	Verbonden partijen zijn belangrijk. Niet alleen om het beleid van de deelnemende partijen te realiseren, maar ook vanwege de financiële gevolgen daarvan. Hierover gaat de notitie Verbonden partijen (oktober 2016) van de commissie BBV. In deze notitie wordt getracht u meer bewust te maken van de governance aspecten en de instrumenten van bestuur en toezicht. Een veel gehoorde vraag is of er voldoende inzicht bestaat in de risico's van de verbonden partijen. In dat geval is er namelijk ook voldoende inzicht in de risico's voor uw gemeente. Om die risico's inzichtelijk te maken kunt u de volgende informatie in uw begroting opnemen:	Uitvoering geven aan de notitie verbonden partijen van de raad. De risico's zijn opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is het financiële risico opgenomen.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	- in de paragrafen Verbonden partijen en Weerstandsvermogen en Risicobeheersing: beleid inzake de sturing op financiële risico's ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. - in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing: de risico's ten aanzien van die verbonden partijen die onvoldoende weerstandscapaciteit hebben en partijen die de risico's geheel of gedeeltelijk afwenden op de deelnemers. Verbonden partijen zijn steeds belangrijker om maatschappelijke doelen te bereiken. Samenwerking in een deelneming heeft voordelen voor u. Het brengt echter ook financiële en bestuurlijke risico's met zich mee. Voor een goede balans tussen de voordelen en de risico's is grip en sturing op de verbonden partijen belangrijk. Als deelnemende gemeente mag u verlangen dat een verbonden partij voldoende inzicht verschaft in de risico's en u tijdig informeert over de financiële ontwikkelingen. U kunt hier dan rekening mee houden en tijdig maatregelen nemen. Ook een goed meerjarenbeleidsplan met een reële (meerjaren)begroting is daarbij van belang. U houdt in uw (meerjaren)begroting rekening met de ontwikkelingen bij de verbonden partijen. Als dat nodig is, stuurt u hierop. Dit geeft u meer bestuurlijke en financiële grip op de verbonden partijen. Dit komt het democratisch proces ten goede.	
COVID-19	Het is zeer ongewis wat de financiële effecten van de corona-crisis zijn op de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.	De ontvangen bedragen in de septembercirculaire 2021 (21.000) worden gereserveerd voor de te maken kosten.

Bijlagen

Begroting per taakveld

	Lasten	Baten	Totaal
0.1 Bestuur	947	0	947
0.2 Burgerzaken	344	-151	193
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	122	-234	-112
0.4 Overhead	5.192	-531	4.661
0.5 Treasury	573	-726	-153
0.61 OZB woningen	84	-2.133	-2.049
0.62 OZB niet-woningen	0	-455	-455
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	-69	-69
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-19.711	-19.711
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	202	0	202
0.10 Mutaties reserves	0	-1.595	-1.595
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
0. Bestuur en ondersteuning	7.464	-25.605	-18.141
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	818	0	818
1.2 Openbare orde en veiligheid	313	0	313
1. Veiligheid	1.131	0	1.131
2.1 Verkeer en Vervoer	2.052	-36	2.015
2.2 Parkeren	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	21	-69	-48
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	2.073	-105	1.968

	Lasten	Baten	Totaal
3.1 Economische ontwikkeling	66	0	66
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.116	-2.086	30
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	58	-11	47
3.4 Economische promotie	212	-249	-38
3. Economie	2.452	-2.346	106
4.1 Openbaar basisonderwijs	11	0	11
4.2 Onderwijshuisvesting	1.021	-262	760
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	487	-66	421
4. Onderwijs	1.519	-328	1.192
5.1 Sportbeleid en activering	197	0	197
5.2 Sportaccommodaties	1.318	-159	1.159
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	169	-4	166
5.4 Musea	104	0	104
5.5 Cultureel erfgoed	105	-5	101
5.6 Media	360	0	360
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	981	-115	866
5. Sport, cultuur en recreatie	3.235	-282	2.953
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.085	-106	978
6.2 Wijkteams	753	-1	752
6.3 Inkomensregelingen	1.829	-1.302	527
6.4 Begeleide participatie	420	0	420
6.5 Arbeidsparticipatie	282	-13	270
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	591	0	591
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.465	-250	2.215
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.425	0	3.425
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	15	0	15
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	38	0	38
6. Sociaal domein	10.903	-1.672	9.232

	Lasten	Baten	Totaal
7.1 Volksgezondheid	719	0	719
7.2 Riolering	1.364	-1.597	-233
7.3 Afval	1.316	-1.596	-280
7.4 Milieubeheer	507	0	507
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	267	-231	36
7. Volksgezondheid en milieu	4.173	-3.425	749
8.1 Ruimtelijke ordening	180	-15	165
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.178	-2.170	9
8.3 Wonen en bouwen	713	-503	210
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.071	-2.688	384
Totaal	36.023	-36.450	-427
Incidenteel			-231
Totaal structureel saldo			-659

Investeringsplan 2022-2025

Programma	Product	2022	2023	2024	2025
03. Leefomgeving	Materieel buitendienst	20	45	40	40
	Openbare ruimte	626	97	92	57
	Rioleringswerken	1.288	1.001	1.198	1.216
	Wegen en openbare verlichting	1.534	876	585	941
Totaal 03. Leefomgeving		3.468	2.019	1.915	2.254
04. Sociaal Domein	Werk	50	50	50	50
Totaal 04. Sociaal Domein		50	50	50	50
05. Leren en Leven	Onderwijs	50	4.740	2.010	150
	Sportaccommodaties (binnensport)	5.765	-	-	-
	Sportaccommodaties (buitensport)	140	100	9	128
	Welzijnsactiviteiten	-	20	0	0
Totaal 05. Leren en Leven		5.955	4.860	2.019	278
06. Economie	Toerisme en Recreatie	75	75	-	-
Totaal 06. Economie		75	75	-	-
91. Overhead	Gemeentelijke gebouwen	245	245	-	-
Totaal 91. Overhead		245	245	-	-
Totale investeringen		9.617	7.004	3.984	2.582

Incidentele baten en lasten

Baten en lasten	2022	2023	2024	2025
1 Dienstverlening				
lasten				
Benoeming burgemeester	15	-	-	-
baten				
Burgemeestersprocedure	15	-	-	-
3 Leefomgeving				
lasten				
Begraven nieuwe beleids-verordening incl. kostendekking	20	-	-	-
Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen	15	-	-	-
Bouwsteen afval en grondstoffen	15	-	-	-
Dekking via inkomsten initiatiefnemers	-104	-	-	-
Diverse projecten / activiteiten implementatieplan	65	80	80	45
Inhuur projectleider GR implementatie software	64	-	-	-
Inhuur specialisten grondbeleid	15	-	-	-
Inhuur ter ondersteuning ambtelijke organisatie	67	-	-	-
Installatieverantwoording IV schap inspectie budget installaties	15	-	-	-
Wegen overdracht waterschap oa Binnendijk	20	-	-	-
baten				
Begraven nieuwe beleidsverordening icl kostendekking MOTIE	20	-	-	-
Bouwsteen opstellen bouwstenen	15	-	-	-
Installatieverantwoording IV schap budget installaties	15	-	-	-
Omgevingsvisie pilots opleiding en communicatie	-	-	40	45
Wegen overdracht waterschap oa binnendijk	20	-	-	-
4 Sociaal Domein				
lasten				
Dorpsteams	59	-	-	-
5 Leren en leven				
lasten				
Afschrijvingslasten bestaand	494	-	-	-
Huur units MFA	15	-	-	-
baten				
Dekking afschrijving boekwaarde sportcentrum Groene Woud	494	-	-	-

Baten en lasten	2022	2023	2024	2025
Huur units MFA	15	-	-	-
6 Economie				
lasten				
Inhuur masterplan	70	-	-	-
Masterplan uitvoeringskosten	28	28	-	-
baten				
Inhuur masterplan	30	-	-	-
masterplan uitvoeringskosten	28	28	-	-
91 Overhead				
lasten				
Beleidsondersteuner sociaal domein	45	-	-	-
Datagedreven werken	75	-	-	-
Dubbele kosten Financieel pakket	15	-	-	-
Huisvesting buitendienst	15	-	-	-
Implementatie module inkoop en aanbesteding	25	-	-	-
Inhuur rechtmatigheid	86	-	-	-
Personeelsfeest	-	-	28	-
Regionale strategische agenda en samenwerking	25	-	-	-
Taxatie gebouwen en inventaris	-	-	15	-
Thuiswerkvergoeding	50	-	-	-
Warme overdracht bestuursecretariaat	26	-	-	-
ZLM Tour	15	-	-	-
baten				
Beleidsondersteuner sociaal domein	45	-	-	-
Beleidsplan begraafplaatsen	15	-	-	-
Datagedreven werken	75	-	-	-
Dubbele kosten financieel pakket	15	-	-	-
Huisvesting buitendienst	15	-	-	-
Implementatie module inkoop en aanbesteding	25	-	-	-
Inhuur rechtmatigheid	61	-	-	-
Regionale strategische agenda en samenwerking	25	-	-	-
Taxatie gebouwen en inventaris	-	-	15	-
Thuiswerk vergoeding	50	-	-	-
Warme overdracht bestuurssecretariaat	26	-	-	-

Baten en lasten	2022	2023	2024	2025
ZLM tour	15	-	-	-
Totaal incidentele lasten	1.250	108	123	45
Totaal incidentele baten	1.019	28	55	45
Saldo incidentele baten en lasten	231	80	68	-

Reserves en Voorzieningen

In het BBV is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen gelegd bij de mogelijkheid dat u als raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings-)reserve. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening. Schematisch kan het verschil tussen een reserve en een voorziening als volgt worden weergegeven:

Reserve	Voorziening
• is gevormd door bestemming van het resultaat (kan-bepaling). • is vrij besteedbaar. • behoort tot het eigen vermogen.	• is verplicht gevormd door het nemen van een last (zal-bepaling). • heeft een verplichte bestedingsrichting. • behoort tot het vreemd vermogen.

Reserves

De reserves worden onderscheiden in:

- a. algemene reserve (zijn reserves die een bufferfunctie hebben);
- b. bestemmingsreserves (zijn reserves waaraan door u als raad een bepaalde bestemming is gegeven).

Het reservebeleid mag geen op zichzelf staand beleid zijn, maar het moet passen binnen het algemeen financieel beleid, dat het maken van integrale beleidsafwegingen bevordert. Vanwege de doelmatigheid zijn wij van mening dat het aantal reserves zo beperkt mogelijk moet zijn. In beginsel betekent dit dat er alleen een algemene reserve is en eventueel duidelijk geformuleerde bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves zijn specifiek aan programma's verbonden. Een toevoeging aan een bestemmingsreserve zou als regel een planmatig karakter moeten hebben, vooral wanneer er sprake is van toekomstige, omvangrijke investeringsprojecten. In uw vergadering van 13 november 2007 heeft u besloten niet te sparen voor toekomstige investeringsprojecten ten laste van de exploitatie, maar via eventuele toevoegingen aan een bestemmingsreserve.

In de genoemde vergadering heeft u voor het vormen en/of aanhouden van de reserves de volgende criteria vastgesteld:

- a. het specifieke doel van de reserve;
- b. de voeding van de reserve;
- c. de maximale hoogte van de reserve;
- d. de maximale looptijd van de reserve;
- e. vrijval van de bestemmingsreserve ten gunste van de algemene reserve vrij-bestedbaar, als de betreffende reserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot de investering.

Nadat u de begroting en daarmee de mutaties in de reserves heeft vastgesteld, kan tijdens de uitvoering van de begroting naar voren komen dat reserves gemuteerd moeten worden. Een stelregel is dat een tussentijdse wijziging van de reserves zo weinig mogelijk moet plaatsvinden. Deze mutaties hebben de expliciete goedkeuring van u nodig. Voor de transparantie en uw inzicht in de reservepositie zal in raadsvoorstellen met een reserve als dekking tevens de stand van zaken van deze reserve incl. aangegane verplichtingen en de stand incl. de voorgenomen dekkingen worden weergegeven.

Het BBV kent geen verbod tegen een rentetoerekening aan reserves. Met ingang van de begroting 2005 heeft de raad besloten geen rentetoevoeging toe te passen op de reserves, omdat in de exploitatie wordt uitgegaan van de werkelijk betaalde en ontvangen rente in plaats van het toepassen van de zogenaamde renteomslag.

Een andere mogelijkheid is om aan de reserves het inflatiepercentage toe te voegen, zodat de bestemmingsreserves hiermee gevoed worden voor de toekomstige dekking van de betreffende investeringen. Het punt hierbij is wel dat het gerealiseerde resultaat lager wordt, terwijl de dekking voor de toekomst is. In 2005 heeft de raad besloten om geen inflatiepercentage toe te voegen aan de reserves.

Toelichting per reserve

Algemene reserve niet vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Deze reserve is een verplicht genormeerde minimum buffer om algemene financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Niet van toepassing
Hoogte	De algemene reserve dient minimaal de artikel 12-norm (globaal 2% van de som van de algemene uitkering) te bedragen. Als streefwaarde behorend bij een financieel gezonde positie hanteren wij het vijfvoudige van de minimumnorm (globaal 5 x 2% van de algemene uitkering).
Toelichting	De algemene reserve niet vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

Algemene reserve vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van het eigen vermogen, waaraan nog een nadere bestemming moet worden gegeven.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	– Incidenteel overschot c.q. tekort op de jaarrekening. – Incidentele lasten en baten van de begroting.
Hoogte	Geen maximum.
Toelichting	De algemene reserve vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

Reserve begraafplaatsen	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van de opbrengsten met betrekking tot de koopsommen eigen graven en columbarium-elementen en de afkoopsommen voor het onderhoud dienende voor het onderhoud van de begraafplaatsen en toekomstige investeringen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de begraafplaatsen.
Hoogte	De maximale hoogte is in de raad van 5 juli 2011 vastgesteld op € 100.000.
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is het onderzoek begroting begraafplaatsen vastgesteld.

Reserve volkshuisvesting	
Functie	Spaarfunctie
Doel	Voor toekomstige volkshuisvestelijke activiteiten, zoals sociale woningbouw, starterwoningen etc.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Niet van toepassing
Hoogte	Nihil
Toelichting	Reserve is komen te vervallen t.b.v. de algemene reserve. De raad heeft dit vastgesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2019.

Reserve bouwgrondexploitatie	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Voor onvoorzienbare algemene risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, waardoor de gronduitgifte over de hele linie stagneert.
Tijdsfactor	Zolang er bouwgrond exploitatieplannen zijn.
Mutaties	Vanaf 2016 wordt de reserve gemuteerd voor eventuele heffingen uit hoofde van de Vennootschapsbelasting en bij het afsluiten van complexen.
Hoogte	Minimale omvang van € 500.000 en een maximale omvang van € 750.000.
Toelichting	De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties in de gemeente Kapelle zijn relatief beperkt. Waar een concreet risico of verlies is voorzien, zijn de financiële gevolgen direct verwerkt. De risico's schatten we vooralsnog als laag in. Elk jaar actualiseren we de exploitatieplannen. Doordat we de lasten VPB uit deze reserve dekken, kan het saldo van deze reserve onder het minimumniveau zakken. Door toevoegen van (een deel van) de winstneming brengen we deze reserve dan weer op peil.

Reserve Tunnel Zuidhoek	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	De reserve is bestemd voor de afschrijving van de tunnel Zuidhoek.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn 40 jaar.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Kosten bouw tunnel.
Toelichting	Geormerkte gelden voor afschrijving totale kosten bouw tunnel.

Reserve MFA 't Saamdeel gebouw	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van de MFA (40 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 4.449.000 (max)
Toelichting	Geormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

Reserve MFA 't Saamdeel installaties	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de installaties voor de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn (25 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 1.743.000 (max)
Toelichting	Geoormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

Reserve Sportcentrum	
Functie	Spaarfunctie
Doel	Een reserve voor de realisatie van een nieuw sportcentrum.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw sportcentrum.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	€ 5.853.000 (max)
Toelichting	De realisatie van een nieuw sportcentrum brengt financiële gevolgen met zich mee. Daarom is besloten om gelden te reserveren. Over de jaren 2015-2020 is (een deel) van het rekeningoverschot aan de reserve toegevoegd. De jaarlijkse vrijval van de reserve vindt plaats ter dekking van de afschrijvingslasten welke een nieuw sportcentrum met zich meebrengt. Ook hier wordt na realisatie de componentenregeling toegepast ten behoeve van de afschrijvingstermijnen.

Geoormerkte reserve afschrijvingen	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Op grond van het BBV moeten vanaf 2017 alle investeringen volledig worden geactiveerd. Dit wil zeggen dat reserves niet direct in mindering mogen worden gebracht op deze activa, maar dat tegenover de betreffende afschrijving een gelijk bedrag uit de reserve wordt onttrokken. Door deze wettelijk verplichte systematiek ligt er een claim op deze reserve voor de komende jaren.
Tijdsfactor	Geen maximale looptijd.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Geen maximale hoogte, aangezien de hoogte van deze reserve afhankelijk is van de bedragen die gemoeid zijn met investeringen met een economisch nut
Toelichting	Zie doel.

Totaal overzicht reserves 2022-2025

De reservepositie op 31 december 2021 bedraagt € 23.155.000. Hierin is de begroting van 2021 en de jaarrekening 2020 verwerkt. Met de verwerking van de begroting 2022 e.v. dalen de reserves naar een bedrag van € 19.919.000.

Naam reserve (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve													
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425
Algemene reserve vrij besteedbaar	4.289	0	1.019	3.270	0	28	3.242	0	55	3.187	0	45	3.142
Totaal algemene reserve	5.714	0	1.019	4.695	0	28	4.667	0	55	4.612	0	45	4.567
Bestemmingsreserve													
Reserve begraafplaatsen	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100	0	0	100
Reserve volkshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve bouwgrondexploitatie	1.161	0	202	959	0	0	959	0	12	947	0	6	941
Reserve tunnel Zuidhoek	1.473	0	44	1.429	0	44	1.385	0	44	1.341	0	44	1.297
Reserve MFA't Saamdeel gebouw	4.449	0	127	4.322	0	127	4.195	0	127	4.068	0	127	3.941
Reserve MFA 't Saamdeel installaties	1.743	0	87	1.656	0	87	1.569	0	87	1.482	0	87	1.395
Reserve Sportcentrum	5.853	0	0	5.853	0	145	5.708	0	145	5.563	0	145	5.418
Geormerkte reserve afschrijvingen	2.662	0	115	2.547	0	96	2.451	0	96	2.355	0	95	2.260
Totaal bestemmingsreserves	17.441	0	575	16.866	0	499	16.367	0	511	15.856	0	504	15.352
Totaal reserves	23.155	0	1.594	21.561	0	527	21.034	0	566	20.468	0	549	19.919

Structurele mutaties reserve

Een deel van de mutaties in de reserves is structureel. Deze mutaties hebben betrekking op dekking van afschrijvingslasten op investeringen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Reserve	Programma	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Sportcentrum	Leefomgeving	Bijdrage reserve nieuwbouw Sportcentrum	-	145	145	145
Totaal afschrijvingen			-	145	145	145
Tunnel	Leefomgeving	Dekking afschrijvingen tunnel	44	44	44	44
Totaal afschrijvingen			44	44	44	44
Brede School	Leren en leven	MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
		MFA 't Saamdeel 70%/40j	127	127	127	127
Totaal afschrijvingen			214	214	214	214
Reserve afschrijvingen	Dienstverlening	Klimaatbeheersing	1	-	-	-
		Voordeel agv economische investeringen	5	5	5	5
	Leefomgeving	Begraafplaatsen	6	6	6	6
		Kliko's	4	4	4	4
		Riolering	25	25	25	25
	Leren en leven	Diverse investeringen	42	26	26	26
		Uitbreiding kinderopvang	9	9	9	9
		Voordeel agv economische investeringen	23	22	21	21
Totaal afschrijvingen			115	119	100	100
Reserve expl bouwgrond	VPB	Grondexploitatie	202	-	12	6
Totaal afschrijvingen			202	-	12	6
Eind totaal			576	500	511	505

Overzicht van mutaties per reserve

Mutatie per reserves	2022	2023	2024	2025
Reserve Sportcentrum	-	145	145	145
Leefomgeving	-	145	145	145
Reserve nieuwbouw Sportcentrum	-	145	145	145
Algemene reserve vrij besteedbaar	1.019	28	55	45
Dienstverlening	15	-	-	-
Burgemeestersprocedure	15	-	-	-
Leefomgeving	70	-	40	45
Wegen overdracht waterschap oa Binnendijk	20	-	-	-
Omgevingsvisie pilots opleiding en communicatie	-	-	40	45
Bouwsteen opstellen bouwstenen	15	-	-	-
Begraven nieuwe beleidsverordering icl kostendekk	20	-	-	-
Installatieverantwoording IV schap budget installatie	15	-	-	-
Leren en leven	509	-	-	-
Dekking afschrijving sportcentrum Groene Woud	494	-	-	-
Huur units MFA	15	-	-	-
Economie	58	28	-	-
Inhuur masterplan	30	-	-	-
Masterplan uitvoeringskosten	28	28	-	-
Overhead	367	-	15	-
Beleidsplan begraafplaatsen	15	-	-	-
ZLM Tour	15	-	-	-
Huisvesting buitendienst	15	-	-	-
Dubbele kosten Financieel pakket	15	-	-	-
Implementatie module inkoop en aanbesteding	25	-	-	-
Beleidsondersteuner sociaal domein	45	-	-	-
Taxatie gebouwen en inventaris	-	-	15	-
Regionale strategische agenda en samenwerking	25	-	-	-
Thuiswerk vergoeding	50	-	-	-
Warme overdracht bestuurssecretariaat	26	-	-	-
Datagedreven werken	75	-	-	-
Inhuur rechtmatigheid	61	-	-	-
Reserve Brede school	214	214	214	214
Leren en leven	214	214	214	214
MFA 't Saamdeel 30%/25]	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40]	127	127	127	127

Mutatie per reserves	2022	2023	2024	2025
Reserve Grondexploitaties	202	-	12	6
Vennootschapsbelasting	202	-	12	6
VPB last grondexploitaties totaal	202	-	12	6
Reserve Tunnel	44	44	44	44
Leefomgeving	44	44	44	44
Dekking afschrijvingen tunnel	44	44	44	44
Reserve afschrijvingen	115	96	96	95
Dienstverlening	6	5	5	5
Klimaatbeheersing	1	-	-	-
Voordeel agv economische investeringen	5	5	5	5
Leefomgeving	34	34	34	34
Begraafplaatsen	6	6	6	6
Kliko's 2014	4	4	4	4
Riolering	25	25	25	25
Leren en leven	75	57	56	56
Binnenklimaat scholen	-	-	-	-
Diverse investeringen	42	26	26	26
Mutatie onttrekkingen reserve	-	-	-	-
Uitbreiding kinderopvang	9	9	9	9
Voordeel agv economische investeringen	23	22	21	21
Eindtotaal	1.595	528	566	550

Overzicht van mutaties reserves per programma

Mutaties reserves per programma	2022	2023	2024	2025
Dienstverlening	21	5	5	5
Algemene reserve vrij besteedbaar	15	-	-	-
Burgemeestersprocedure	15	-	-	-
Reserve Afschrijvingen	6	5	5	5
Klimaatbeheersing	1	-	-	-
Voordeel agv economische investeringen	5	5	5	5
Leefomgeving	149	224	264	269
Reserve Sportcentrum	-	145	145	145
Bijdrage reserve nieuwbouw SPC	-	145	145	145
Algemene reserve vrij besteedbaar	70	-	40	45
Wegen overdracht waterschap oa Binnendijk	20	-	-	-
Omgevingsvisie pilots opleiding en communicatie	-	-	40	45
Bouwsteen opstellen bouwstenen	15	-	-	-
Begraven nieuwe beleidsverordening icl kostendekking	20	-	-	-
Installatieverantwoording IV schap budget installaties	15	-	-	-
Reserve Tunnel	44	44	44	44
Dekking afschrijvingen tunnel	44	44	44	44
Reserve Afschrijvingen	34	34	34	34
Begraafplaatsen (res Afschr.)	6	6	6	6
Kliko's 2014 (res afschr)	4	4	4	4
Riolering (res Afschr.)	25	25	25	25
Leren en leven	798	271	270	270
Algemene reserve vrij besteedbaar	509	-	-	-
Huur units MFA	15	-	-	-
Tennisbaan Groene Woud	494	-	-	-
Reserve Brede school	214	214	214	214
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40j	127	127	127	127
Reserve Afschrijvingen	75	57	56	56
Diverse investeringen	42	26	26	26
Uitbreiding kinderopvang	9	9	9	9
Voordeel agv economische investeringen	23	22	21	21

Mutaties reserves per programma	2022	2023	2024	2025
Economie	58	28	-	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	58	28	-	-
Inhuur masterplan	30	-	-	-
Masterplan uitvoeringskosten	28	28	-	-
Overhead	367	-	15	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	367	-	15	-
Beleidsplan begraafplaatsen	15	-	-	-
ZLM Tour	15	-	-	-
Huisvesting buitendienst	15	-	-	-
Dubbele kosten Financieel pakket	15	-	-	-
Implementatie module inkoop en aanbesteding	25	-	-	-
Beleidsondersteuner sociaal domein	45	-	-	-
Taxatie gebouwen en inventaris	-	-	15	-
Regionale strategische agenda en samenwerking	25	-	-	-
Thuiswerk vergoeding	50	-	-	-
Warme overdracht bestuurssecretariaat	26	-	-	-
Datagedreven werken	75	-	-	-
Inhuur rechtmatigheid	61	-	-	-
Vennootschapsbelasting	202	-	12	6
Reserve bouwgrond exploitaties	202	-	12	6
VPB last grondexploitaties totaal	202	-	12	6
Eindtotaal	1.595	528	566	550

Voorzieningen

In artikel 44 BBV is bepaald wanneer er sprake is van een voorziening. Voorzieningen geven een schatting aan van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen. Indien deze op de balansdatum niet zijn in te schatten kunnen geen voorzieningen worden gevormd, maar zal het betreffende risico in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen moeten worden.

De voorzieningen behoren niet tot het eigen vermogen, maar zijn een onderdeel van de schulden, aangezien aan een voorziening een verplichting kleeft. Verder moet elke voorziening de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. De voorziening mag dus niet groter of kleiner zijn. Mutaties in voorzieningen, toevoegingen dan wel vrijval, vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties in de voorzieningen bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Tot voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (zoals bijvoorbeeld rioolheffing)

Het vormen van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een voorziening is een exploitatielast in het betreffende begrotingsjaar. De hiermee gemoeide middelen worden direct verantwoord op het betreffende programma. De aanwending van een (gedeelte van een) voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt, via de balans en niet via de exploitatie. Indien de activiteit namelijk ook weer ten laste van de exploitatie zou lopen, zou het bedrag van de aanwending tweemaal als een last verantwoord worden.

Voor de bepaling van de omvang van de voorzieningen wordt uitgegaan van een voortschrijdende meerjarenraming van minimaal 10 jaar. Hieruit wordt berekend hoe hoog de jaarlijkse toevoeging aan de voorzieningen moet zijn. Als uitgangspunt zijn de normale onderhoudsactiviteiten genomen. Deze activiteiten geven geen materiële verlenging aan de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering. Dit in tegenstelling tot renovatieactiviteiten. Door renovatieactiviteiten neemt de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering toe. De afschrijvingsperiode is hiervoor bepaald op 25 jaar maximaal of afhankelijk van resterende gebruiksduur.

Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's, waarvoor ze zijn ingesteld. Dit betekent dat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet zijn toegestaan (artikel 45 BBV). Op deze regel is een uitzondering en wel indien de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd. Een voorziening is tegen contante waarde gewaardeerd als bij de bepaling van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening wordt uitgegaan van een lagere omvang dan de omvang die de voorziening over enige tijd moet hebben.

Toelichting per voorziening

Voorziening gemeentelijke gebouwen	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de volgende gebouwen: gemeentehuis, sportgebouwen (exclusief sportcentrum Groene Woud), gebouwen voor cultuur, recreatie en welzijn, werkplaats en overige gemeentelijke gebouwen. We actualiseren het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen iedere 2 jaar. Renovatiekosten vanaf een bedrag van € 25.000 worden geactiveerd.

Voorziening civieltechnische (kunst)werken	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten civieltechnische (kunst)werken.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Onder de onderhoudsposten voor deze voorziening vallen de bruggen, glooiingen, tunnel, steigers, damwand en railing van de boulevard en jachthaven. De voorziening is niet voor het onderhoud van de kademuren en het baggeren. De baggerplicht voor de haven behoort bij de jachthaven exploitant. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan voegen we jaarlijks een bedrag aan de voorziening toe.

Voorziening gemeentelijke monumenten	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke monumenten.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de monumenten (molens en torens). Hierin worden de incidentele onderhoudskosten van de monumenten verwerkt.

Voorziening strandjes	
Doel	Egaliseren van de kosten tot het ophogen van de strandjes.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Zie doel.

Voorziening riolering	
Doel	Via deze voorziening wordt gespaard voor de dekking van vervangingsinvesteringen om zo een geleidelijke overgang naar een situatie van directe afschrijving, waarbij investeringen ineens worden gedekt en geen rente verschuldigd is, te bereiken (ideaal-complex).
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is besloten deze voorziening in te stellen. Vanaf 2012 is gestart met een gecontroleerde tariefontwikkeling waarbij de tarieven rioolheffing zich geleidelijk naar een structureel niveau bewegen. Het gemiddeld investeringsniveau zoals opgenomen in het v-GRP is het uitgangspunt voor de berekeningen.

Voorziening wethouderspensioenen/Appa	
Doel	Opvangen van toekomstige pensioenuitgaven van (voormalige) wethouders
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	De voorziening is in 2012 gevormd om toekomstige pensioenuitgaven van wethouders te kunnen opvangen. Voor arbeidsgerelateerde kosten mogen volgens het BBV geen voorzieningen worden gevormd, maar voor de wethouderspensioenen is hiervoor een uitzondering gemaakt. Door een derde partij wordt jaarlijks een actuariële berekening gemaakt van de pensioenverplichtingen, op basis waarvan aanpassing van de voorziening nodig is.

Voorziening wachtgelden	
Doel	Opvangen van de wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouders.
Tijdsfactor	2023
Toelichting	We hebben deze voorziening gevormd om de toekomstige lasten te kunnen dekken. De voorziening vervalt per ultimo 2023. Door de vorming van de voorziening komen de salarislasteren niet ten laste van de exploitatie.

Voorziening Precario	
Doel	Dekking risico voor lagere opbrengsten uit de precariobelasting. Enduris heeft procedure aangespannen tegen opgelegde aanslagen.
Tijdsfactor	Afwikkeling na uitspraak op cassatieverzoek.
Toelichting	In verband met een lopende procedure over de aanslagen precario met Enduris wordt 100% van de betwiste vordering opgenomen in een voorziening (€ 168.000 per jaar).

Totaal-overzicht voorzieningen 2022-2025

De stand van de voorzieningen op 1 januari 2022 bedraagt conform jaarrekening 2020 € 3.369.000. Na verwerking van de mutaties uit de begroting 2022 en de geplande mutaties in de periode 2023-2025 resteert per ultimo 2025 een bedrag van € 3.243.000.

Naam voorziening (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Voorziening gemeentelijke gebouwen	79	125	204	0	125	82	44	125	97	72	125	185	12
Voorziening civieltechnische (kunst)werken	22	82	70	34	82	60	56	82	13	125	82	44	163
Voorziening gemeentelijke monumenten	66	40	54	52	40	39	53	40	58	35	40	44	31
Voorziening strandjes	36	15	40	11	15	0	26	15	40	1	15	0	16
Voorziening riolering	494	600	600	494	600	600	494	600	600	494	734	734	494
Voorziening afvalstoffenheffing	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58
Voorziening APPA	1.535	0	22	1.513	0	22	1.491	0	22	1.469	0	3	1.466
Voorziening wachtgelden	75	0	46	29	0	29	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening precario	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004
Totaal voorzieningen	3.369	862	1.036	3.195	862	832	3.225	862	830	3.258	996	1.010	3.243

Mutaties in de voorzieningen 2022-2025

Mutatie in de voorzieningen door toevoegingen.

Programma	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
	Gemeentelijke gebouwen	12	12	12	12
Veiligheid		12	12	12	12
	Riolering	600	600	600	734
	Gem. monumenten	40	40	40	40
	Civil technische (kunst)werken	82	82	82	82
	Gemeentelijke gebouwen	9	9	9	9
	Onderhoud strandjes	15	15	15	15
Leefomgeving		746	746	746	880
	Gemeentelijke gebouwen	24	24	24	24
Leren en leven		24	24	24	24
	Gemeentelijke gebouwen	44	44	44	44
Economie		44	44	44	44
	Gemeentelijke gebouwen	36	36	36	36
Overhead		36	36	36	36
Eindtotaal		862	862	862	996

Mutatie in de voorzieningen door uitgaven.

Bedragen	2022	2023	2024	2025
Gemeentehuis	79	31	33	34
Werkplaats	-	-	-	-
Brandweer Kapelle	4	9	-	22
Brandweer Wemeldinge	6	2	1	27
Sportgebouw Burg. Van Sas	4	13	11	7
Muziekzaal Ons Genoegen	7	-	11	-
Speel-O-Theek Kapelle	6	7	1	4
Dicwale, fruitteeltmuseum	15	1	16	6
Kibeo Kromomme	-	-	1	4
Recreatie, praathuisje	8	-	2	6
Recreatie, peilhuisje	20	-	-	9
Dorpshuis De Wemel	11	2	5	28
Dorpshuis Schore	1	4	6	10
Dorpshuis De Vroone	30	5	-	11
Begraafplaatsen	6	1	3	1
Voorziening gemeentelijke gebouwen	204	82	97	185
Onderhoud haven en sluizen, bruggen, tunnel	70	60	13	44
Voorziening civieltechnische (kunst)werken	70	60	13	44

Bedragen	2022	2023	2024	2025
Gemeentelijke monumenten	54	39	58	44
Voorziening gemeentelijke monumenten	54	39	58	44
Ophogen strandjes	40	-	40	-
Voorziening strandjes	40	-	40	-
Groot onderhoud en vervanging riolering	600	600	600	734
Voorziening riolering	600	600	600	734
Loonkosten	22	22	22	3
Voorziening APPA	22	22	22	3
Loonkosten	46	29	-	-
Voorziening wachtgelden	46	29	-	-
Totaal onttrekkingen uit voorzieningen	1.036	832	830	1.010
Totaal dotaties aan voorzieningen	862	862	862	996

Geprognotiseerde Balans

Activa	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
(im) Materiële vaste activa	51.002	63.412	70.767	75.862	77.952	78.665
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	228	228	228	228	228	228
Financiële vaste activa: Leningen	1.494	1.494	1.494	1.494	1.494	1.494
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar						
Totaal Vaste Activa	52.724	65.134	72.489	77.584	79.674	80.387
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	2.243	1.143	643	393	0	0
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	17.240	7.340	2.840	2.840	2.840	2.840
Liquide middelen	22	18	18	18	18	18
Overlopende activa	3.085					
Totaal Vlottende Activa	22.590	8.501	3.501	3.251	2.858	2.858
Totaal Activa	75.314	73.635	75.990	80.835	82.532	83.245
Passiva	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Eigen vermogen	23.509	23.155	21.547	20.931	20.365	19.816
Voorzieningen	3.326	3.352	3.149	3.150	3.154	3.110
Vaste schuld	40.987	38.425	36.276	38.329	41.429	41.323
Totaal Vaste Passiva	67.822	64.932	60.972	62.410	64.948	64.249
Vlottende schuld	4.318	4.318	4.318	4.318	4.318	4.318
Overlopende passiva	3.174	4.385	10.700	14.107	13.266	14.678
Totaal Vlottende Passiva	7.492	8.703	15.018	18.425	17.584	18.996
Totaal Passiva	75.314	73.635	75.990	80.835	82.532	83.245